

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

Strategija Crne Gore za primjenu pravne tekovine u oblasti slobode kretanja robe 2014-2018.

-PREDLOG-

Oktober 2014. godine

SADRŽAJ

REZIME	10
I UVOD	11
II OPŠTI PRINCIPI	16
2.1 Sadržaj opštih principa	16
2.2 Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 – 36 Ugovora o funkcionisanju EU	17
III HORIZONTALNE MJERE	17
3.1 Horizontalno zakonodavstvo	17
3.2 Horizontalna organizacija.....	21
3.2.1 Ministarstvo ekonomije	21
3.2.2 Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME)	23
3.2.3 Zavod za metrologiju Crne Gore (ZM)	25
3.2.4 Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG).....	27
3.2.5. Investicije u vezi sa poslovnim prostorima institucija infrastrukture kvaliteta.....	29
3.2.6 Organi tržišnog nadzora.....	29
IV VERTIKALNO ZAKONODAVSTVO	32
4.1 Novi pristup	32
4.1.1 Niskonaponska električna oprema	33
4.1.2 Liftovi.....	34
4.1.3 Elektromagnetna kompatibilnost.....	35
4.1.4 Jednostavne posude pod pritiskom	36
4.1.5 Oprema pod pritiskom.....	36
4.1.6 Gasni uređaji i toplovodni kotlovi	37
4.1.7. Aerosolni raspršivači.....	38
4.1.8 Bezbjednost mašina	39
4.1.9. ATEX – Oprema i zaštitni sistemi namijenjeni upotrebi u potencijalno eksplozivnim sredinama	40
4.1.10 Lična zaštitna oprema	41
4.1.11 Mjerni instrumenti	42
4.1.12. Neautomatski uređaji i oprema za mjerenje težine	43
4.1.13 Ekodizajn proizvoda koji imaju uticaj na potrošnju energije	43
4.1.14 Bezbjednost igračaka.....	45
4.1.15. Medicinska sredstva	46
4.1.16. Žičare.....	47
4.1.17. Rekreativna plovila.....	48
4.1.18 Građevinski proizvodi	49
4.1.19 Emisija buke mašina koje se koriste na otvorenom.....	51
4.1.20 Eksplozivi za civilnu upotrebu.....	51
4.1.21 Pirotehnička sredstva	53
4.1.22 Radio oprema i telekomunikaciona terminalna oprema	53
4.2 Stari pristup	54
4.2.1 Tekstil	55
4.2.2 Obuća	55
4.2.3 Kristalno staklo	56
4.2.4 Mjerne jedinice	57
4.2.5 Prethodno upakovani proizvodi	57
4.2.6 Boce kao mjerne posude	58
4.2.7 Prekursori za narkotike	59
4.2.8 Kozmetički proizvodi	59
4.2.9 Farmaceutski proizvodi	61
4.2.10. Vještačka đubriva	66

4.2.11 Hemikalije.....	67
4.2.12 Biocidni proizvodi	69
4.2.13 Motorna vozila.....	70
V PROCEDURALNE MJERE	73
5.1 Postupci notifikacije	73
5.2 Kontrola na spoljnim granicama	73
5.3 Kontrola pribavljanja i posjedovanja oružja.....	74
5.4 Kvantitativna ograničenja.....	75
5.5. Kulturna dobra.....	76

LISTA SKRAĆENICA/AKRONIMA

ATCG	Akreditaciono tijelo Crne Gore
CEFTA	Centralno-evropska asocijacija za slobodnu trgovinu
CEN	Evropski komitet za standardizaciju
CENELEC	Evropski komitet za elektrotehničku standardizaciju
CIPM MRA	Međusobni sporazum o priznavanju međunarodnog komiteta za težinu i masu
EC	Evropska komisija
ETSI	Evropski institut za telekomunikacione standarde
EURAMET	Evropsko udruženje nacionalnih metroloških instituta
IEC	Međunarodna elektrotehnička komisija
ILAC MLA	Međunarodna kooperacija laboratorija za akreditaciju – Multilateralni sporazum
IMAC	Savjetodavni komitet internog tržišta
ISME	Institut za standardizaciju Crne Gore
ISO	Organizacija za međunarodne standarde
ITU	Međunarodna unija za telekomunikacije
ME	Ministarstvo ekonomije
MEST	Crnogorski standardi
MIDT	Ministarstvo informacionog društva i telekomunikacija
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MZ	Ministarstvo zdravlja
NANDO	Informacioni sistem (Novi pristup - Prijavljene i imenovane organizacije)
NSO	Nacionalna organizacija za standardizaciju
NTB	Necarinske barijere trgovini
OIML	Međunarodna organizacija zakonske metrologije
RAPEX	Sistem brzog obavještanja o neprehrambenim proizvodima
REACH	Regulativa EK o hemikalijama i njihovom bezbjednom korišćenju
R&TTE	Terminalna oprema za radio i telekomunikacije
UIP	Uprava za inspeksijske poslove
WELMEC	Zapadnoevropska saradnja o zakonskoj metrologiji
WTO/TBT	Svjetska trgovinska organizacija /Tehničke barijere trgovine
ZM	Zavod za metrologiju

REZIME

Da bi se ispunio jedan od tri uslova za otvaranje pregovora o poglavlju 1 – Sloboda kretanja roba, Crna Gora mora predstaviti Evropskoj komisiji Strategiju za ovo poglavlje i kao njen prilog Akcioni plan sa vremenski određenim koracima za sprovođenje relevantnog zakonodavstva Evropske unije. Drugim riječima, Strategija Crne Gore za sprovođenje pravne tekovine Evropske unije u oblasti slobode kretanja roba bi trebalo da osigura ispunjavanje svih pretprijetnih obaveza koje proizilaze iz poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba. Shodno tome, Strategija je pripremljena i koncipirana na osnovu strukture mjerila 1 navedenog u Izvještaju o analitičkom pregledu usklađenosti zakonodavstva Crne Gore za poglavlje 1 i daje jasnu listu prioriteta za period 2014 - 2018 u cilju postizanja potpunog usklađivanja sa pravnom tekovinom EU u oblasti slobode kretanja roba.

Na osnovu navedenog, ključni prioriteti Strategije su vezani i na napredak u usklađivanju opštih principa sa pravnom tekovinom EU, kao i na izradu Akcionog plana u koji će Crna Gora unijeti prioritete u ovoj oblasti koja je definisana članovima 34 – 36 Ugovora o funkcionisanju EU. Ostali prioriteti u Strategiji se odnose na unapređenje koordinacije svih horizontalnih aktivnosti, kao i jačanje administrativnih kapaciteta u Ministarstvu ekonomije i institucijama infrastrukture kvaliteta, kao i u oblasti tržišnog nadzora.

Za izvršenje vertikalnih mjera u oblasti „novog pristupa“ i sektorskog - „starog pristupa,“ Strategija predviđa rokove, plan jačanja administrativnih kapaciteta za usvajanje i sprovođenje propisa do kraja 2018. godine, kao i indikativnu raspodjelu finansijskih sredstava. Pored toga, trenutno stanje u ključnim prioritetnim oblastima gdje Crna Gora ima proizvodne kapacitete (npr. građevinski proizvodi, medicinska sredstva) je opisano i razjašnjeni su naredni koraci ka usklađivanju zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u ovim oblastima. U oblasti proceduralnih mjera u okviru Strategije, Crna Gora će u potpunosti sprovođiti provjere na spoljnim granicama, notifikaciju tehničkih propisa i standarda, postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti i usluga informacionog društva. Takođe, propisi koji se odnose na kulturna dobra i posjedovanje oružja će biti dodatno harmonizovani.

Pored toga, da bi se ispunio ključni cilj Strategije, izrađen je indikativni Akcioni plan za period od 5 godina (Akcioni plan za harmonizovano područje) koji sadrži ciljne rokove za realizaciju svih planiranih aktivnosti iz Strategije i direktno je povezan sa Strategijom. Strategija sadrži detaljan plan administrativnih kapaciteta, ciljnih datuma i jasne odgovornosti za preuzimanje i efikasno sprovođenje zakonodavstva za period 2014 - 2018. Nadalje, u Strategiji je data indikativna raspodjela cjelokupnog budžeta za njeno sprovođenje; pregled raspodjele budžeta po godinama, i pregled indikativne alokacije po korisnicima, odnosno grupama proizvoda.

Na osnovu vremenskog okvira i aktivnosti koje su date u Strategiji očekuje se da će Crna Gora preuzeti i sprovesti cijelu pravnu tekovinu u oblasti slobode kretanja roba do kraja 2018. godine.¹

---

¹ Kod vertikalnog zakonodavstva isključivo su navedeni brojevi početnih pravnih akata EU bez naznačavanja izmjena i dopuna pravnih akata. Ipak, izmjene i dopune pravnih akata su uključene u radni plan.

I UVOD

Da bi se ostvarila integracija u unutrašnje tržište EU, trebalo bi da je takozvano tehničko zakonodavstvo zemlje kandidata prethodno usklađeno sa harmonizovanim zakonodavstvom EU. Cjelokupna pravna tekovina ove oblasti sadržana je u poglavlju 1 – Sloboda kretanja roba. Uklanjanje nepotrebnih ograničenja za slobodno kretanje roba na unutrašnjem tržištu EU postignuto je prvenstveno kroz usklađivanje nacionalnih tehničkih propisa država članica. Evropsko tehničko zakonodavstvo je doneseno za sektore proizvodnje sa većim rizikom, posebno za pojedine proizvode ili grupe srodnih proizvoda, kako bi se obezbijedio ujednačen nivo zaštite zdravlja, životne sredine i potrošača na čitavom unutrašnjem tržištu EU. Gore navedeno podrazumijeva da se proizvod koji nije bezbjedan ne može, na zakonit način, staviti na tržište EU. U proizvodnim sektorima koji nijesu obuhvaćeni harmonizovanim tehničkim zakonodavstvom primjenjuje se princip ekvivalentnosti – princip uzajamnog priznavanja, po kojem proizvodi koji su zakonito proizvedeni i nalaze se na tržištu u jednoj od zemalja EU mogu slobodno da se kreću na cijeloj teritoriji EU.

Što se tiče Crne Gore, kao zemlje kandidata, njen strateški cilj jeste da postigne punopravno članstvo u EU. Punopravno članstvo podrazumijeva punu integraciju crnogorskog tržišta na unutrašnjem tržištu EU, kojeg danas čine tržišta 28 država članica. Biti dio unutrašnjeg tržišta znači imati potpuno otvoren, liberalizovan pristup tržištu od preko 500 miliona potrošača, a imajući u vidu da je ovo najveće tržište na svijetu u smislu potrošnje, onda je značaj uključivanja Crne Gore sasvim očigledan.

Ukupan broj akata koji čine set dokumenata sa kojima bi trebalo harmonizovati nacionalno zakonodavstvo u oblasti slobodnog kretanja roba iznosi 1080 (direktive, regulative i odluke). Broj akata jasno pokazuje obimnost i kompleksnost procesa prilagođavanja crnogorskog tehničkog zakonodavstva zahtjevima EU i uspostavljanja sistema infrastrukture kvaliteta u skladu sa najboljom praksom EU.

Kako slobodno kretanje roba podrazumijeva otklanjanje svih tehničkih barijera trgovini među državama članicama EU, Crna Gora kao zemlja kandidat za članstvo u EU mora da ukloni sve prepreke koje mogu ugroziti njenu punu integraciju u unutrašnje tržište EU. Ranije navedeno podrazumijeva ne samo preuzimanje pravnih akata EU u nacionalno zakonodavstvo, već i koordinaciju sprovođenja ovih zahtjeva na unutrašnjem tržištu Crne Gore, kao i organizaciju sistema razmjene informacija sa organima EU nadležnim za bezbjednost proizvoda na unutrašnjem tržištu EU.

U cilju postizanja gore navedenog, pored drugih aktivnosti, potrebno je:

- obezbijediti stalnu **međuresorsku koordinaciju** u pravcu jedinstvenog pristupa od usvajanja vertikalnog zakonodavstva do tržišnog nadzora;
- poboljšati **koordinaciju između institucija infrastrukture kvaliteta** u cilju sistematskog usklađivanja oblasti standardizacije, akreditacije i metrologije;
- nastaviti **usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa harmonizovanim tehničkim propisima** i stalno ažuriranje u skladu sa promjenama u EU;
- stavljati van snage **nacionalne propise (odredbe)** koji su u suprotnosti sa propisima EU i koji predstavljaju nedozvoljene prepreke slobodnom kretanju roba;
- obezbijediti efektivno **sprovođenje nacionalnog zakonodavstva** na tržištu kroz edukaciju isporučilaca (proizvođača, uvoznika, distributera);
- nastaviti **edukaciju potrošača i drugih korisnika**;
- uspostaviti **mrežu akreditovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti** (laboratorije, kontrolne kuće, sertifikaciona tijela itd.) koji su kandidati za dobijanje ovlaštenja / imenovanja i notifikaciju od strane nadležnih organa državne uprave;
- razviti **tržišni nadzor** putem proaktivnog i reaktivnog inspeksijskog nadzora;
- razviti **interaktivnu razmjenu informacija sa predstavnicima Evropske komisije** kao i sa drugim međunarodnim partnerima (EU i WTO/TBT nadležnim informacionim tačkama).

U cilju postizanja gore navedenog, kao i radi uspostavljanja dinamičnog strateškog programa za ispunjavanje svih pretprijetnih obaveza koje proističu iz poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba, Crna Gora mora da usvoji Strategiju za sprovođenje pravne tekovine u oblasti slobodnog kretanja roba. Drugim riječima, ova Strategija će uspostaviti okvir za dalje aktivnosti u oblasti poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba, u smislu mjera za postizanje potpune usklađenosti sa pravnom tekovinom.

S obzirom na to da je pravna tekovina EU i preuzimanje pravne tekovine „pokretna meta,“ Strategija sadrži nominalne ciljeve koji ne uključuju dalji razvoj koji će se desiti u pravnoj tekovini EU. Strategija predlaže skup rešenja upućenih svim zainteresovanim stranama, posebno nadležnim državnim organima i privrednim subjektima, **ali je ona takođe i izjava o pristupanju Evropskoj uniji u ovoj oblasti.** Istovremeno, priprema Strategije sa *Akcionim planom sa vremenski određenim koracima za sprovođenje zakonodavstva EU* u poglavlju 1 – Sloboda kretanja roba, je mjerilo (uslov) za otvaranje pregovora o ovom poglavlju.

Shodno navedenom, Strategija je strukturirana da poveže sve elemente koji su sadržani u EU dokumentu *Izveštaj o analitičkom pregledu usklađenosti zakonodavstva Crne Gore za poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba; pod mjerilom 1:*

- *Crna Gora bi trebalo da predstavi Komisiji Strategiju i Akcioni plan sa vremenskim okvirima za sprovođenje zakonodavstva EU iz ovog poglavlja, koje sadrži planove za sprovođenje vertikalnog (stari i novi pristup) i horizontalnog zakonodavstva i planove za relevantne horizontalne institucije (standardizacija, metrologija, akreditacija i tržišni nadzor), kao i ciljne datume i jasne odgovornosti za donošenje i efikasno sprovođenje zakonodavstva i za obezbjeđivanje neophodnih administrativnih kapaciteta.*

Druga dva mjerila su navedena u odvojenim dokumentima i iz tog razloga su u ovoj Strategiji dati samo kao referenca za druga dokumenta gdje su obrađena:

- *Mjerilo 2: Crna Gora bi trebalo da izmijeni relevantno zakonodavstvo kako bi osigurala da ne podrazumijeva obavezu primjene znaka CE za proizvode koji se stavljaju na crnogorsko tržište;*
- *Mjerilo 3: Crna Gora bi trebalo da dostavi Komisiji Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34-36 UFEU, sa vremenskim okvirom za unutrašnji analitički pregled domaćeg zakonodavstva i administrativnih praksi, za uvođenje klauzule o uzajamnom priznavanju, i za neophodne naknadne izmjene.*

Na osnovu toga, Strategija sadrži sljedeće djelove koji se odnose na usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u oblasti slobode kretanja roba:

- 1) Opšti principi,
- 2) Horizontalne mjere,
- 3) Vertikalno zakonodavstvo,
- 4) Proceduralne mjere.

U svakom od gore navedenih djelova Strategije, dati su opisi trenutne situacije kao i ključni datumi i jasne odgovornosti za donošenje i efikasno usklađivanje zakonodavstva sa zakonodavstvom EU u poglavlju 1, i projekcije neophodnih administrativnih kapaciteta i indikativne finansijske alokacije na godišnjem nivou.

Ministarstvo ekonomije je zaduženo za izvršenje svih obaveza koordinacije u oblasti slobode kretanja roba, kao i za sprovođenje zakonodavstva u ovoj oblasti. Pored Ministarstva ekonomije, postoji sedam drugih ministarstava:

- Ministarstvo saobraćaja i pomorstva,
- Ministarstvo zdravlja,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova,
- Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja,
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma,
- Ministarstvo informacionog društva i telekomunikacija,
- Ministarstvo kulture.

Strategija obuhvata one sektore koji su harmonizovani na nivou EU. Vremenski okvir na koji se Strategija odnosi je od 2014. do kraja 2018. godine. Shodno Programu pristupanja Crne Gore EU za period 2014 – 2018, eksplicitan cilj Crne Gore je da preuzme i sprovede cjelokupnu pravnu tekovinu u oblasti slobode kretanja roba do kraja 2018. godine.

Takva strateška odluka zahtijeva neodložan početak, odnosno nastavak, potrebnih akcija u svim oblastima koje pokriva tehničko zakonodavstvo, a dostignuća uloženog rada će se odraziti poboljšanim pravnim okruženjem za proizvođače u Crnoj Gori, uvoznike i distributere, kao i povećanom zaštitom javnog interesa (npr. zdravlja i života, životne sredine, opšte bezbjednosti). Navedeni ogroman obim posla i relativno kratak vremenski rok od pet godina za završavanje svih potrebnih pravnih i institucionalnih transformacija ne znači da ne postoje prioritete koje bi trebalo uzeti u obzir. Detaljan opis akcionih planova u različitim sektorima pokazuje odabrane prioritete oblasti od interesa za Crnu Goru i adekvatno alocirane resurse za ostvarivanje željenih rezultata. Pored toga, svi ciljni datumi navedeni u Strategiji i aktivnosti za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU kao i njeno sprovođenje, su u skladu sa Programom pristupanja Crne Gore EU 2014 – 2018.

Procijenjen budžet za sprovođenje Strategije za period 2014 – 2018 će iznositi oko 31.3 miliona EUR ili u prosjeku 6.26 miliona EUR na godišnjem nivou. Procijenjen budžet po zainteresovanoj strani u vezi sa sprovođenjem Strategije na godišnjem nivou je priložen u aneksu Strategije.

Pregled postupaka za usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU

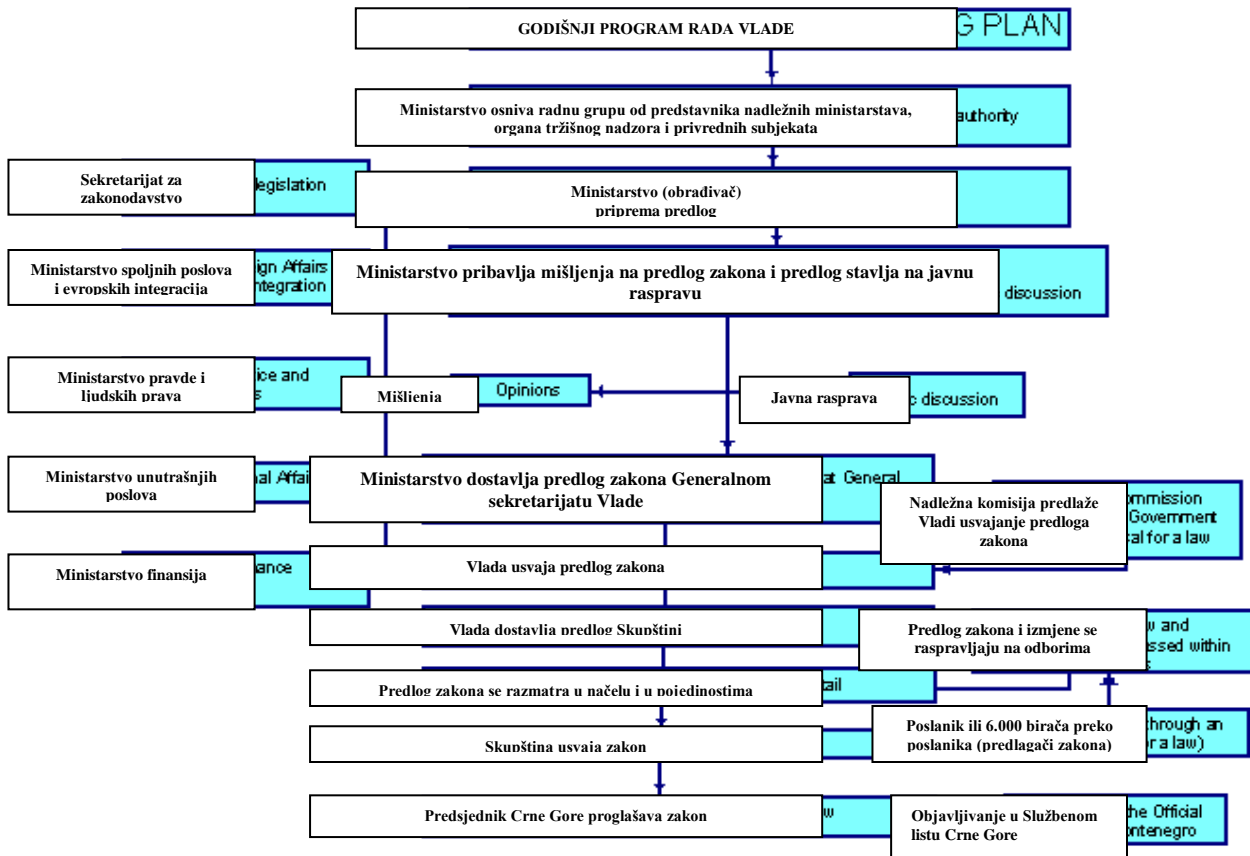
Ovaj dio Strategije daje pregled postupaka Crne Gore za donošenje propisa i objašnjava korake koje je potrebno preduzeti za usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU.

Postupak usklađivanja zakonodavstva u Crnoj Gori i trajanje tog procesa zavisi od toga da li se propis usvaja u Skupštini Crne Gore, Vladi Crne Gore ili od strane nekog ministarstva. Skupština je nadležna za usvajanje zakona. Vlada usvaja predloge zakona i šalje ih Skupštini. Vlada je takođe nadležna za usvajanje uredbi i odluka kao podzakonskih akata. Ministarstva su nadležna za usvajanje pravilnika kao podzakonskih akata.

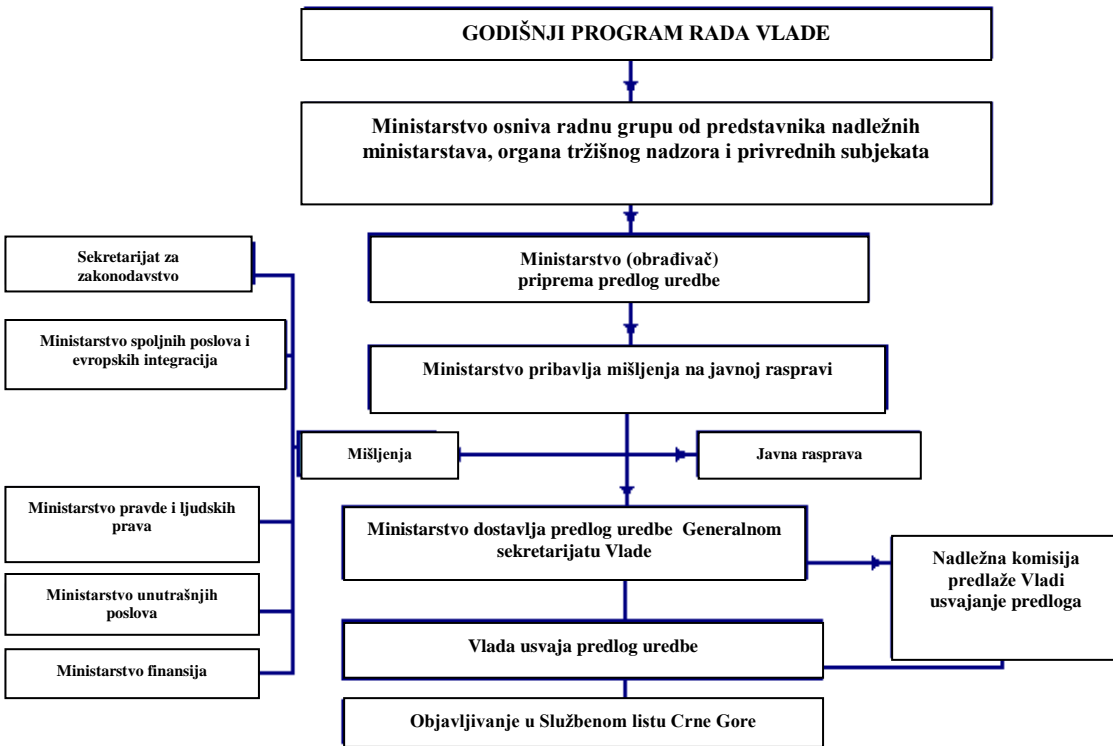
Cio postupak izrade svakog dijela zakonodavstva (zakona i podzakonskih akata) u Crnoj Gori je prikazan sljedećim grafikonima.

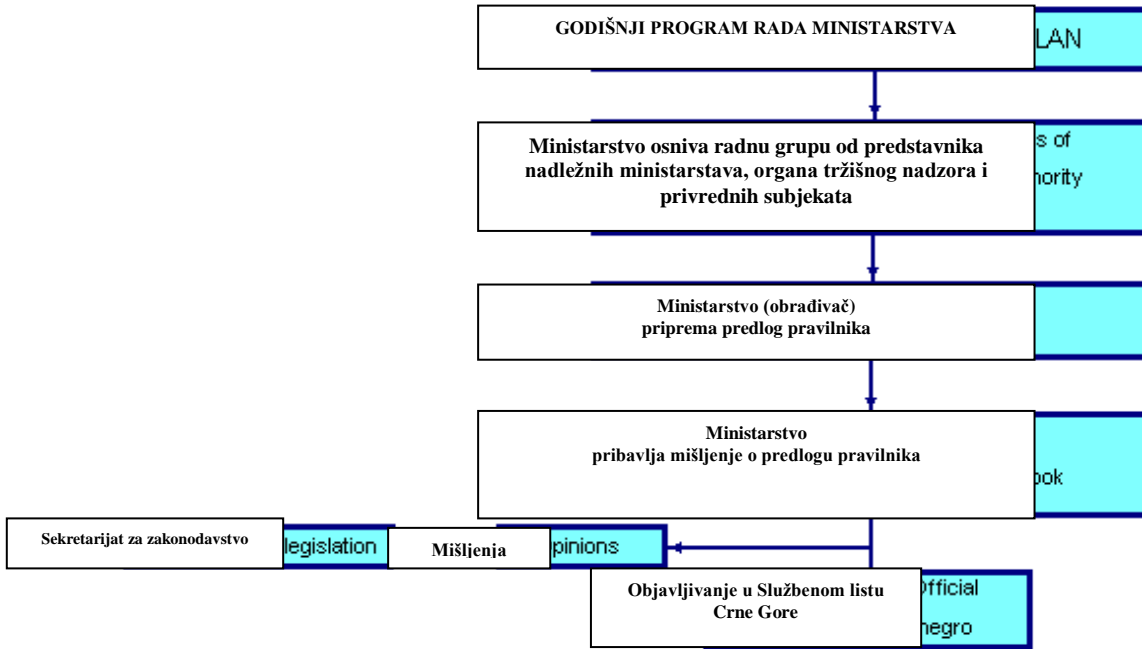
Grafikon 1: Postupak donošenja zakona

Grafikon 2: Postupak donošenja podzakonskih akata – Vladine uredbe

Grafikon 3: Postupak donošenja podzakonskih akata – pravilnici ministarstava

Specifična materija utvrđena zakonom može biti razrađena kroz podzakonske akte potrebne za primjenu zakona. Te podzakonske akte usvaja Vlada Crne Gore (uredbе) i resorna ministarstva (pravilnici).

Uredba dalje razrađuje opšte odredbe kako su sadržane u zakonu, određujući odnose od značaja za primjenu ustavnih i zakonskih funkcija Vlade, osnivanje ministarstava i drugih državnih tijela, kao i uspostavljanje upravnih tijela i organizacija.

Pravilnik razrađuje odredbe iz zakona ili drugih podzakonskih akata

U nastojanju da se izbjegnu nekompatibilnosti (što dovodi do potreba za daljim izmjenama zakonodavstva), Crna Gora će, prije usvajanja konačne verzije **zakona**, poslati Evropskoj komisiji u formi nacrta (tabele usklađenosti) **zakone** kojima se vrši usklađivanje crnogorskog zakonodavstva.

Što se tiče **podzakonskih akata**, Crna Gora će Evropskoj komisiji slati tabele usklađenosti za svaki pravni akt odmah nakon njegovog objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

II OPŠTI PRINCIPI

2.1 Sadržaj opštih principa

Sljedeći dio dokumenta odnosi se na opšte principe slobode kretanja roba i na trenutnu situaciju u Crnoj Gori u ovoj oblasti, kao i na planirane aktivnosti u narednom periodu.

Crna Gora će pregledati stanje svog zakonodavstva i uspostavljenih postupaka imajući u vidu da su glavne odredbe Ugovora koji uređuje slobodno kretanje roba („opšti principi“) sljedeće:

- član 34, koji se primjenjuje za uvoz unutar EU i zabranjuje “količinska ograničenja i sve mjere s jednakim učinkom” između država članica;
- član 35, koji se primjenjuje za izvoz iz jedne od država članica u drugu i, takođe, zabranjuje “količinska ograničenja i sve mjere s jednakim učinkom;”
- član 36, koji predviđa odstupanja od slobode unutrašnjeg tržišta u skladu sa članovima 34 i 35, koja su opravdana po pojedinačnim pravnim osnovama.

Pošto su, na primjer, „oznaka porijekla“ i „obaveza korišćenja nacionalnog jezika“ navedeni u različitim dokumentima na temu sadržaja opštih principa kao tipična trgovinska ograničenja, postojeći Zakon o zaštiti potrošača („Službeni list Crne Gore“, broj 26/07) će se analizirati iz razloga što sadrži odredbe koje se odnose na ova pitanja. U svjetlu budućih pregovora sa EU, ocijenit će se da li pojedine odredbe mogu predstavljati nezakonite prepreke trgovini.

Drugi primjer nacionalnog zakonodavstva koji će biti analiziran je Zakon o spoljnoj trgovini („Službeni list Crne Gore“, broj 37/07), koji sadrži odredbe o stvaranju „kontrolnih lista za izvoz i uvoz“. One sadrže informacije o robama čiji uvoz i izvoz ne podliježu ograničenjima, ali i o robama koje mogu biti predmet ograničenja pri uvozu ili izvozu.

Nacionalni propisi koji nijesu harmonizovani - propisi koji ne moraju da budu usklađeni sa pravnom tekovinom EU

Nacionalni neharmonizovani tehnički propisi (koji mogu postojati budući da nema harmonizovanog zakonodavstva na predmetnom području) uvijek predstavljaju potencijalne prepreke slobodnoj trgovini. Veoma je bitno da su svi važeći propisi uneseni u odgovarajuće registre, kao i da postoji sistemski plan za njihovo praćenje. Čak i vrlo opšti pregled situacije kada je u pitanju ova problematika pokazuje nezadovoljavajuće stanje u Crnoj Gori. Postoje oblasti kao što je, na primjer, oblast medicinskih sredstava, za koje ne postoje „registrovani“ nacionalni tehnički propisi, iako član 4 Odluke o proglašenju nezavisnosti Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 36/06) određuje da „do usvajanja odgovarajućih propisa Republike Crne Gore, primjenjuju se propisi državne zajednice Srbije i Crne Gore koji su važili na dan stupanja na snagu odluke ukoliko nisu u suprotnosti sa pravnim sistemom i interesima Republike Crne Gore“. Po pravilu, nema naknadno donijetih pravnih akata koji bi predstavljali pravnu osnovu za prestanak primjene velikog broja tehničkih propisa naslijeđenih iz SCG. Iz tog razloga, tehnički propisi naslijeđeni iz SCG moraju biti identifikovani, registrovani i njima bi se trebalo pravilno upravljati (tj. povući ih, zamijeniti ili u potpunosti izvršavati i nadzirati njihovo izvršavanje).

Potrebno je uspostaviti sistem kontinuiranog pregleda svih važećih tehničkih propisa, tokom kojega bi se utvrdilo da li su u stvarnoj upotrebi, kao i da li su predmet tržišnog nadzora. Ili, da li imamo stanje da ih privredni subjekti, zbog tehničke zastarjelosti, de facto više ne koriste (a država ih ne nadzire), tako da mogu/moraju da se povuku (jedna od bitnih obaveza shodno WTO/TBT Sporazumu).

2.2 Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 – 36 Ugovora o funkcionisanju EU

Gore navedena pravna pitanja u Crnoj Gori (tačka 2.1) ne mogu biti analizirana i razriješena pojedinačno. Kompleksnost teme zahtijeva dobro rukovođenu međusektorsku saradnju. Potrebna je sveobuhvatna analiza predmetne materije kao i donošenje akcionog plana. Prvo, trebalo bi identifikovati sve potencijalne nedozvoljene prepreke trgovini. Na osnovu takve analize mora biti donijet akcioni plan za otklanjanje nedozvoljenih prepreka, sa precizno utvrđenim odgovornim nosiocima i dinamikom potrebnih aktivnosti.

Sprovođenje akcionog plana zahtijeva kompleksnu institucionalnu infrastrukturu koja se sastoji od velikog broja subjekata. Relevantna ministarstva moraju imati na raspolaganju dovoljan broj kvalitetno obučениh kadrova kako bi mogli da rukovode izradom i sprovođenjem novih propisa. Kontinuirani rad ministarstava mora biti dobro koordiniran u cilju uspostavljanja i održavanja koherentnog i transparentnog pravnog okvira, kao i osiguranja istovjetne primjene propisanih pravila (vidjeti pregled postojećih i planiranih sredstava u nadležnim ministarstvima i institucijama infrastrukture kvaliteta).

Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 – 36 UFEU biće odvojeno usvojen od strane Vlade Crne Gore u toku četvrtog kvartala 2014. godine.

III HORIZONTALNE MJERE

3.1 Horizontalno zakonodavstvo

Tehnički zahtjevi za proizvode

Horizontalno zakonodavstvo konstantno prati izmjene i dopune harmonizovanog zakonodavstva na EU nivou. Horizontalnim zakonodavstvom se propisuju horizontalne mjere koje se unificirano primjenjuju u tehničkim propisima gdje god je to primjenjivo.

- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11) je usklađen sa Odlukom o zajedničkom okviru za trgovanje proizvodima (768/2008/EZ) i sa Regulativom o zahtjevima za akreditaciju i tržišni nadzor (765/2008/EZ) – dio koji se odnosi na tržišni nadzor.

Kroz Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti i njegove podzakonske akte uspostavljen je sistem koji uzima u obzir većinu horizontalnih mjera u propisivanju bitnih zahtjeva za proizvode i postupke ocjenjivanja usaglašenosti. Definisana je raspodjela nadležnosti osam organa državne uprave (nadležna ministarstva). Uvedena je koordinaciona uloga organa države uprave nadležnog za aktivnosti infrastrukture kvaliteta (Ministarstvo ekonomije). Nadležna ministarstva su dobila pravni okvir („model“ u slučaju posebnih zakona) za predlaganje (Vladine uredbe ili Skupštinski zakoni) ili usvajanje (pravilnici ministarstava) tehničkih propisa koji preuzimaju zakonodavstvo EU u vezi sa proizvodima iz oblasti njihove nadležnosti. Takođe je razvijen model za imenovanje („novi pristup“) i ovlašćivanje („stari pristup“) tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Naglašene su razlike između odgovornosti države – „stari pristup“ i obaveza proizvođača – „novi pristup.“

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti obuhvata i obaveze isporučioaca proizvoda, priznavanje isprava o usaglašenosti i znakove usaglašenosti izdatih u inostranstvu, kao i prijavljivanje tehničkih propisa.

Zakon je uspostavio pravni osnov za donošenje podzakonskih akata koji se sprovode uzimajući u obzir i:

- **Uredbu o obliku, sadržaju i izgledu znaka usaglašenosti** („Službeni list Crne Gore“, broj 55/12) koja propisuje formu, sadržaj i izgled znaka usaglašenosti proizvoda sa propisanim zahtjevima kako je regulisano Odlukom 768/2008/EZ i Regulativom 765/2008/EZ (procjena Crne Gore);

- **Uredbu o načinu priznavanja inostranih isprava i znakova usaglašenosti** („Službeni list Crne Gore“, br. 55/12), koja propisuje način priznavanja važenja inostranih isprava o usaglašenosti i stranih znakova usaglašenosti, koji potvrđuju usaglašenost proizvoda sa inostranim tehničkim propisima;

- **Uredbu o notifikaciji tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informacionog društva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti** („Službeni list Crne Gore“, broj 11/13) koja je, prema mišljenju Crne Gore, u skladu sa Direktivom 98/34/EZ i njenim amandmanima koji su doneseni Direktivom 98/48/EZ;

- **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra tehničkih propisa, tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, inostranih isprava i znakova usaglašenosti** („Službeni list Crne Gore“, broj 18/13) koji uređuje sistematski način vođenja i uređivanja baza podataka o nacrtima tehničkih propisa, kao i o objavljenim tehničkim propisima. Vođenje registra takođe podrazumijeva i kontinuirano ažuriranje rješenja izdatih od strane nadležnih ministarstava o ovlašćivanju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (stari pristup) i rješenja o imenovanju tijela (novi pristup);

- **Pravilnik o načinu prijavljivanja imenovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti** („Službeni list Crne Gore“, broj 27/13) koji je, prema mišljenju Crne Gore, u skladu sa Odlukom 768/2008/EZ.

OCJENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

Tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

Tijela za ocjenjivanje usaglašenosti su uglavnom laboratorije, sertifikaciona tijela i kontrolni organi. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti određuje različite vrste tijela za ocjenjivanja usaglašenosti.

Ovlašćena tijela za ocjenjivanje usaglašenosti su tijela koja u ime države provjeravaju da li je proizvod ispunio propisane tehničke zahtjeve. Ovlašćena tijela bi prethodno trebalo da obezbijede uslove kako bi dokazala svoju kompetentnost, ispunjavanjem standarda koji zahtijevaju organizacionu, metrološku i sistemsku uređenost. Ona tijela koja ispunjavaju sve zahtjeve standarda iz ove oblasti i u mjeri u kojoj apliciraju za ovlašćenja prethodno bi trebalo (po pravilu) da obezbijede sertifikat o akreditaciji kod nacionalnog tijela za akreditaciju. Kada je to potrebno, nadležno ministarstvo raspisuje javni poziv za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Ministar ima diskreciono pravo da odluči da li će biti odabrano jedno ili više tijela.

Imenovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti za potrebe proizvođača ocjenjuju da li je njihov proizvod ispunio bitne zahtjeve tehničkih propisa. Imenovana tijela (po pravilu) moraju prethodno da ispune zahtjeve za dobijanje sertifikata o akreditaciji. Tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja žele da budu imenovana, sama podnose zahtjev nadležnom ministarstvu za dobijanje rješenja o imenovanju. Sva tijela koja ispunjavaju zahtjeve u pogledu kompetencija dobijaju rješenje o imenovanju u oblasti i okviru koji obuhvata sertifikat o akreditaciji. Rješenje o imenovanju ne čini državu odgovornom za bezbjednost proizvoda, jer je bezbjednost proizvoda u potpunosti odgovornost proizvođača.

Prijavljena tijela za ocjenjivanje usaglašenosti su imenovana tijela koje je nadležna centralna tačka prijavila Evropskoj komisiji. Prijavljena tijela dobijaju rješenje i identifikacioni broj koje Evropska komisija objavljuje u Službenom listu EU i na NANDO internet stranici. Samo imenovana tijela mogu postati prijavljena tijela ukoliko je prijavljivanje izvršila nadležna centralna tačka države članice. Imenovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori za aktivnosti u okviru opsega harmonizovanog zakonodavstva EU, postaće kandidati za prijavljena tijela EU nakon pristupanja Evropskoj uniji.

U Crnoj Gori je identifikovano otprilike 30 tijela (od kojih je 21 tijelo već akreditovano) za ocjenjivanje usaglašenosti u različitim oblastima. Ona uključuju tijela od laboratorija za ispitivanje, kontrolnih organa do kalibracionih laboratorija. Stanje u 2010. godini prikazano je na internet stranici Ministarstva ekonomije (<http://www.mek.gov.me/biblioteka/obraci>)

U zavisnosti od brzine instaliranja softvera za registar tehničkih propisa i tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, lista će biti ažurirana kako bi se prikazalo “trenutno stanje.” Takođe je planirano i osnivanje udruženja tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u toku 2014. godine po modelu Eurolab-a.

Postupci ocjenjivanja usaglašenosti

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti ne sadrži eksplicitno ovlaštenje za usvajanje uredbe Vlade koja bi propisala moguće postupke (module) za ocjenjivanje usaglašenosti određenih (grupa) proizvoda sa propisanim zahtjevima. Ovakva uredba bi preuzela odredbe Odluke 768/2008/EZ koja sadrži opise mogućih modula. Biće neophodno usvojiti uredbu na nivou Vlade jer neke od novih direktiva EU ne sadrže odredbe (anekse) o modulima za ocjenjivanje usaglašenosti. One upućuju na module koje sadrži Odluka 768/2008/EZ.

Isprave o usaglašenosti

Isprava o usaglašenosti je deklaracija o usaglašenosti, izvještaj o ispitivanju, sertifikat, potvrda ili izvještaj o kontroli ili drugi dokument koji potvrđuje usaglašenost proizvoda sa tehničkim propisima. Isprave o usaglašenosti u nekim slučajevima mogu biti izdate od strane proizvođača (samoocjenjivanje – deklaracija), a u nekim drugim slučajevima, ako tehnički propisi zahtijevaju učešće treće strane, dodatne isprave o usaglašenosti izdaje ovlašćeno ili imenovano tijelo. Na osnovu Uredbe o načinu priznavanja inostranih isprava i znakova usaglašenosti, strane isprave o usaglašenosti mogu takođe biti prihvaćene (priznate).

Znakovi usaglašenosti

Najvažniji propis u Crnoj Gori (zbog broja grupa proizvoda koje pokriva) što se tiče stavljanja znakova usaglašenosti na industrijske (neprehrambene proizvode) jeste Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti. Ovim zakonom u crnogorski pravni sistem je uvedena mogućnost (ali ne i obaveza!) da se na nivou tehničkih propisa (u velikoj većini to znači pravilnike koje usvajaju nadležni ministri) propiše obavezno označavanje znakom CE. U dogovoru sa EK donesena je odluka da svi CG tehnički propisi obavezu označavanja znakom CE odlože do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Više detalja o primjeni pravila CE znaka u Crnoj Gori nalazi se u izvještaju upućenom EK u vezi sa mjerilom 3.²

Usvajanje novog Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti je planirano za četvrti kvartal 2016. godine – očekuju se promjene u horizontalnom zakonodavstvu EU o bezbjednosti proizvoda i tržišnom nadzoru. Zakon će biti u potpunosti usklađen sa očekivanim zakonodavstvom EU.

STANDARDIZACIJA

Zakon o standardizaciji („Službeni list Crne Gore“, broj 13/08) utvrđuje načela i ciljeve standardizacije u Crnoj Gori, osnivanje, uređenje i djelatnost nacionalne organizacije za standardizaciju, usvajanje, objavljivanje i primjenu crnogorskih standarda i srodnih dokumenata iz oblasti standardizacije.

Postojeći pravni okvir usklađen je sa Kodeksom dobre prakse za pripremu, donošenje i primjenu standarda koji su dati u Aneksu III WTO/TBT Sporazuma. Pravni okvir je takođe usklađen sa osnovnim zahtjevima i preporukama međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju. Crnogorski pravni poredak (Zakon o standardizaciji i Uredba o prijavljivanju tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informacionog društva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti) je takođe, prema mišljenju Crne Gore, usklađen sa Direktivom 98/34/EZ, koja propisuje postupke za informisanje u oblasti standardizacije.

---

² U prvoj sedmici aprila 2014. EK je dala pozitivno mišljenje na plan Crne Gore za korektivne mjere u vezi sa znakom CE

Usvajanje novog Zakona o standardizaciji je planirano za četvrti kvartal 2015. godine kako bi se uskladilo crnogorsko zakonodavstvo sa zahtjevima novije Regulative (EU) 1025/2012.

METROLOGIJA

Trenutna situacija

U skladu sa **Zakonom o metrologiji** („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08), oblast metrologije u Crnoj Gori je regulisana kako bi se: uskladio pravni sistem mjernih jedinica sa Međunarodnim sistemom mjernih jedinica; uspostavio sistem nacionalnih etalona i obezbijedila njihova sljedivost do međunarodnih etalona; uspostavilo jedinstveno mjerenje u Crnoj Gori i izgradilo povjerenje u rezultate mjerenja sprovedenih u cilju zaštite potrošača, života i zdravlja ljudi i životinja, zaštite životne sredine, opšte bezbjednosti i zaštite prirodnih resursa; podržala i razvila odgovarajuća metrološka infrastruktura koja obezbjeđuje sljedivost rezultata mjerenja; podstakla slobodna trgovina i uklonile potencijalne barijere ove trgovine; usmjerile i finansirale istraživačke aktivnosti metrologije; pripremili, donijeli i sproveli metrološki propisi; sproveli postupci ocjenjivanja usaglašenosti sa zahtjevima zakonske metrologije i pružile informacije u oblasti metrologije.

Podzakonski akti usvojeni u skladu sa Zakonom o metrologiji u obliku uredbi i pravilnika:

- Uredba o zakonskim mjernim jedinicama („Službeni list Crne Gore“, broj 22/09), kojim se, vjerujemo, preuzima Direktiva EU o mjernim jedinicama (80/181/EEZ);
- Pravilnik o prethodno upakovanim proizvodima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11), kojim se, vjerujemo, preuzima Direktiva EU o prethodno upakovanim proizvodima (76/211/EEZ i 2007/45/EEZ);
- Pravilnik o bocama kao mjernim posudama („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11), kojim se, vjerujemo, preuzima Direktiva EU o mjernim posudama (75/107/EEZ);
- Pravilnik o zahtjevima za uređaje i sisteme sa mjernom funkcijom („Službeni list Crne Gore“, broj 29/13), kojim se, vjerujemo, preuzima Direktiva EU o mjernim instrumentima (MID-2004/22/EZ);
- Pravilnik o vagama sa neautomatskim funkcionisanjem („Službeni list Crne Gore“, broj 29/13), kojim se, vjerujemo, preuzima Direktiva EU o neautomatskim vagama (NAWI-2009/23/EZ).

Svi navedeni akti su prema mišljenju Crne Gore usklađeni sa relevantnim pravnim aktima EU .

Planirane aktivnosti

U narednom periodu, planirane su izmjene sljedećih propisa u oblasti metrologije:

- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o zakonskim mjernim jedinicama, do IV kvartala 2015. godine;
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku i strožijem načinu testiranja i odobravanja tipova mjernih instrumenata, do IV kvartala 2015.godine;
- Uredba o zakonskim mjernim instrumentima za koji je obavezan sertifikat za odobrenje tipa mjernog instrumenta, do IV kvartala 2016. godine;
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima redovnog ovjeravanja zakonskih mjernih instrumenata, do IV kvartala 2016. godine;
- Pravilnik o zajedničkim odredbama za oba mjerna instrumenata i metode metrološke kontrole, do IV kvartala 2018. godine.

Navedeni pravni akti su planirani da budu potpuno usklađeni sa relevantnim zakonodavstvom EU.

AKREDITACIJA

Zakon o akreditaciji („Službeni list Crne Gore“, broj 54/2009), koji je stupio na snagu u avgustu 2009, prema mišljenju Crne Gore, adekvatno preuzima najrelevantnije odredbe Regulative (EU) 765/2008/EZ koje se odnose na akreditaciju i usklađen je sa članom 77 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akreditaciji je planiran za četvrti kvartal 2014 sa izmjenama koje se odnose na prekograničnu akreditaciju. Sa planiranim izmjenama crnogorsko zakonodavstvo će, u ovom području, biti u potpunosti usklađeno sa relevantnim zakonodavstvom EU.

TRŽIŠNI NADZOR

Pravni okvir u oblasti tržišnog nadzora je sledeći:

- Zakon o inspeksijskom nadzoru („Službeni list Crne Gore”, broj 57/11);
- Zakon o tržišnoj inspekciji („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11) je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa zahtjevima Regulative o zahtjevima za akreditaciju i tržišni nadzor (765/2008/EZ);
- Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list Crne Gore”, broj 48/08), prema mišljenju Crne Gore, adekvatno preuzima zahtjeve Direktive 2001/95/EZ o opštoj bezbjednosti proizvoda i Direktive 87/357/EEZ o usklađivanju zakona država članica u vezi sa obmanjujućim proizvodima koji ugrožavaju zdravlje ili bezbjednost potrošača.

Planirane aktivnosti

U skladu sa razvojem zakonodavstva na nivou EU, Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda³ je revidiran (sa predviđenom strukturom revidirane Direktive o opštoj bezbjednosti proizvoda – bez odredbi o aktivnostima i ovlašćenjima tržišnog nadzora) i sadržaće potrebnu referencu na Odluku 2010/15/EZ o smjernicama za implementaciju RAPEX sistema o razmjeni informacija o opasnim proizvodima (potrošački proizvodi i nepotrošački proizvodi – profesionalna oprema).

Paralelno je u toku i izrada Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu sa strukturom i sadržajem Regulative 765/2008/EZ (u kombinaciji sa odredbama o tržišnom nadzoru iz DOBP) u dijelu koji se odnosi na tržišni nadzor. Zakon će ukinuti pojedine odredbe Zakona o tržišnoj inspekciji („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11) kako bi se izbjeglo dupliranje normi. Novi zakon će djelimično biti usklađen sa Regulativom 764/2008/EZ (odredbe o uspostavljanju kontaktnih tačaka proizvoda).

Usvajanje navedenih zakona koji će u potpunosti biti usklađeni sa relevantnim zakonodavstvom EU, planirano je za drugi kvartal 2014. godine.

3.2 Horizontalna organizacija

3.2.1 Ministarstvo ekonomije

Prema Uredbi o organizaciji državne uprave i načinu rada, administrativni poslovi u oblasti infrastrukture kvaliteta dodijeljeni su Ministarstvu ekonomije. S obzirom na to da je slobodno kretanje roba takođe obuhvaćeno infrastrukturom kvaliteta (koja obuhvata i usluge), predlaganje i/ili usvajanje horizontalnog zakonodavstva je u odgovornosti Ministarstva ekonomije kao i cjelokupna koordinacija poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba.

Uloga Ministarstva ekonomije je da osigura koordinaciju svih aktivnosti koje su obuhvaćene poglavljem 1 kroz saradnju sa drugim ministarstvima odgovornim za pripremu i donošenje tehničkih propisa kao i sa institucijama infrastrukture kvaliteta (Zavod za metrologiju, Institut za standardizaciju Crne Gore, Akrediciono tijelo Crne Gore, Uprava za inspeksijske poslove i druge relevantne institucije).

U okviru Ministarstva u Direkciji za unutrašnje tržište i konkurenciju, tri službenika su odgovorna za pitanja infrastrukture kvaliteta.

Za adekvatan napredak na ovom polju i postizanje ciljeva koji su definisani u gore navedenim aktivnostima, Ministarstvo ekonomije će osnovati Direkciju za infrastrukturu kvaliteta u okviru Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju do kraja 2014. godine.

Budući obim i strukturu aktivnosti biće potrebno izmijeniti kako bi uključivali sve potrebne elemente za uspješno koordinisanje u oblasti slobodnog kretanja roba:

---

³ DOBP je, zapravo, u okviru pregovaračkog poglavlja 28, ali je spomenuta i u ovom dokumentu s obzirom na to da je usko povezana sa pravnim aktima iz poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba

- priprema horizontalnih zakona u oblasti tehničkih zahtjeva za proizvode, standardizacije, akreditacije, metrologije, ocjenjivanje usaglašenosti, tržišnog nadzora i bezbjednosti proizvoda);
- priprema tehničkih propisa iz oblasti zakonske metrologije;
- sprovođenje obaveza u vezi sa: notifikacijom tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti prema WTO/TBT, CEFTA, priprema za sprovođenje postupaka po 98/34/EZ;
- pružanje informacija privrednim subjektima i drugim zainteresovanim stranama o tehničkim propisima i njihovoj primjeni;
- djelovanje kao centralna kontaktna tačka za proizvode (u saradnji sa resornim ministarstvima);
- postupanje kao organ koji vrši prijavljivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (nakon ulaska u EU);
- vođenje registra tehničkih propisa u pripremi, registra važećih tehničkih propisa i imenovanih, odnosno ovlašćenih, tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, registra stranih isprava o usaglašenosti i znakova usaglašenosti koji važe u Crnoj Gori ;
- saradnja sa institucijama infrastrukture kvaliteta i organima nadležnim za kontrolu spoljnih granica kao i organima tržišnog nadzora;
- druge aktivnosti u skladu sa zakonom.

Pored formalnog osnivanja Direkcije u 2014. godini tri nova službenika biće zapošljena u cilju povećanja administrativnih kapaciteta. Predviđeno je da do kraja 2018. godine u Direkciji radi 9 zaposlenih.

Direkcija će 2014. godine dobiti softver koji će omogućiti sprovođenje obaveza predviđenih WTO/TBT Sporazumom i obaveza u skladu sa zakonodavstvom EU. Softver će se sastojati iz tri elementa koja se odnose na:

1. Internu notifikaciju tehničkih propisa;

- uspostavljanje interne notifikacije je jedan od najbitnijih zahtjeva i podrazumijeva angažman 8 ministarstava koja su nadležna za pripremu i donošenje tehničkih propisa. Nadležna ministarstva će biti u prilici da nezavisno i direktno unose podatke o tehničkim propisima koji su u pripremi ili koji su usvojeni. Interna notifikacija tehničkih propisa je osnovni preduslov za uspostavljanje eksterne mreže odnosno notifikacije koju čine međunarodne organizacije i druge zainteresovane strane.

2. Ažuriranje postojeće baze podataka o tehničkim propisima, imenovanim/ovlašćenim tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti i isprava i znakova usaglašenosti;

- ažuriranje baze podataka će dati pregled tehničkih propisa u svim sektorima, po grupama proizvoda, pregled imenovanih/ovlašćenih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kao i pregled inostranih isprava i znakova usaglašenosti koji važe u Crnoj Gori. Ovi sistemski podaci će omogućiti da se na jednom mjestu mogu pronaći sve relevantne informacije u zavisnosti od potreba i zahtjeva crnogorskog zakonodavstva.

3. Uspostavljanje odgovarajućih osnova za kontakte u cilju eksterne notifikacije;

- Osim intranet komunikacije, odnosno interne notifikacije, program će, takođe, omogućiti povezivanje sa eksternim bazama značajnim za slobodno kretanje roba.

Direkcija će pretežno obavljati poslove koordinacije slobode kretanja roba pri čemu neće preuzeti ulogu kreatora politike ili donosioca odluka. Izjave o planiranim aktivnostima i ciljevima u toku pregovora su u nadležnosti osam ministarstava koja se bave različitim podoblastima slobode kretanja roba.

Kako bi se ispunila obaveza da neke odluke mogu biti usvojene na centralizovan način, kao i radi logistike pregovora, Vlada Crne Gore je Odlukom („Službeni list Crne Gore“, broj 15/13), u januaru 2013. godine formirala radnu grupu za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji u oblasti pravne tekovine koja se odnosi na poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba (u daljem tekstu: radna grupa). Da bi ispunili dio navedenih provedbenih zadataka koji se odnose na saradnju organa uprave, radna grupa bi trebalo da pruži podršku resornim ministarstvima u preuzimanju vertikalnog zakonodavstva, kao i kod drugih zadataka koji podrazumijevaju

međuresorne dijaloge. Radna grupa se sastoji od predstavnika organa tržišnog nadzora, institucija infrastrukture kvaliteta i predstavnika relevantnih državnih organa zaduženih za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa dijelom pravne tekovine EU koji se odnosi na poglavlje 1.

Projekcija administrativnih kapaciteta za Direkciju je data u sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	3	-	1	1	1
Ukupan broj novozaposlenih u poređenju sa 2013. godinom	3	3	4	5	6
Ukupan broj zaposlenih	6	6	7	8	9

Projekcija finansijskih resursa je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	67.500,00	67.500,00	78.750,00	90.000,00	101.260,00
Donacije i prihodi od aktivnosti / industrije u EUR	21.600,00	21.600,00	28.800,00	36.000,00	43.200,00

3.2.2 Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME)

U skladu sa Zakonom o standardizaciji i **Odlukom o osnivanju**, Vlada Crne Gore je osnovala **ISME**, kao nezavisnu i neprofitnu organizaciju, kako bi se postigli ciljevi nacionalne standardizacije i donosili crnogorski standardi i srodna dokumenta. Odluka definiše sjedište i naziv Instituta, djelatnost, članstvo u Institutu, organe upravljanja, način finansiranja, prava, obaveze i odgovornosti Instituta u pravnom prometu, kao i nadzor nad radom Instituta. Institucionalni okvir je definisan **Statutom Instituta za standardizaciju Crne Gore** („Službeni list Crne Gore“, broj 29/08). Rad ISME-a u pogledu donošenja crnogorskih standarda (MEST) i srodnih dokumenata je usklađen sa pravilima i preporukama međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i potrebama zainteresovanih strana u Crnoj Gori. Shodno tome, ISME je donio Interna pravila za standardizaciju (ISME IPS) koja će dodatno regulisati pitanja koja se odnose na pripremu, usvajanje, objavljivanje i održavanje crnogorskih standarda i srodnih dokumenata.

Interna pravila za standardizaciju se sastoje od:

Dio 1: Uspostavljanje i radna procedura za tehnička tijela instituta;

Dio 2: Tipovi dokumenata i njihovo označavanje;

Dio 3: Razvoj crnogorskih standarda i povezanih dokumenata;

Dio 4: Učestvovanje u radu evropskih organizacija za standarde tokom razvoja dokumenata za standardizaciju i usvajanja evropskih standarda i povezanih dokumenata na nacionalnom nivou;

Dio 5: Učestvovanje u radu međunarodnih organizacija za standarde tokom razvoja dokumenata za standardizaciju i usvajanja međunarodnih standarda i povezanih dokumenata na nacionalnom nivou;

Dio 6: Pravila strukture i izrada dokumenata.

Navedena interna dokumenta su, prema mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađena sa relevantnim zahtjevima EU.

U dijelu međunarodne saradnje, ISME ima članstvo u sljedećim organizacijama:

- ISO, kao korespondentni član (od 1. jula 2007. godine),
- IEC, kao pridruženi član (od 1. januara 2009. godine),
- CEN, kao pridruženi član (od 1. jula 2008. godine),
- CENELEC, kao pridruženi član (od 1. jula 2009. godine).

Do 14. februara 2014. godine ISME je usvojio 11.202 crnogorskih standarda (MEST) kao i povezanih dokumenata. Od tog broja 2.974 su harmonizovani MEST. Svi navedeni standardi su kreirani preuzimanjem međunarodnih i evropskih standarda. ISME redovno obavještava javnost o postojećim standardima (nacionalnim, evropskim ili međunarodnim) kao i o aktivnostima standardizacije. Korisnici mogu koristiti internet portal Instituta (www.isme.me) gdje, pored ostalog, mogu izvršiti pretraživanje online kataloga važećih crnogorskih standarda. Prepoznavajući prioritetne oblasti za standardizaciju od interesa za Crnu Goru, kao i na osnovu interesa zainteresovanih strana, ISME je do sada formirao sljedeće tehničke komitete :

1. ISME/TK 001: Nafta i naftni derivati,
2. ISME/TK 002: Euro-kodovi,
3. ISME/TK 003: Prehrambeni proizvodi,
4. ISME/TK E 004: Sistemi za upravljanje energijom i energetska efikasnost,
5. ISME/TK 005: Upravljanje ljudskim resursima,
6. ISME/TK E 006: Elektro-energetika,
7. ISME/TK 007: Društvena odgovornost,
8. ISME/TK 008: Oprema pod pritiskom,
9. ISME/TK 009: Građevinski proizvodi,
10. ISME/TK 010: Životna sredina i upravljanje životnom sredinom,
11. ISME/TK 011: Turizam i povezane usluge,
12. ISME/TK 012: Uređaji i oprema za skladištenje i transport,
13. ISME/TK E 013: Informaciona tehnologija,
14. ISME/TK 014: Tehnologija zaštite zdravlja,
15. ISME/TK 015: Drvo i proizvodi od drveta.

Osnivanje novih tehničkih komiteta direktno zavisi od:

- interesa zainteresovanih strana,
- sredstava iz budžeta za realizaciju ISME planova i programa,
- sposobnosti za povećanje kapaciteta zaposlenih u ISME,
- izvršenja planiranih odluka u pogledu razvoja Instituta.

Dalji rad i razvoj ISME će biti fokusiran na ispunjavanju kriterijuma za punopravno članstvo u međunarodnim (ISO, IEC) i evropskim (CEN, CENELEC) organizacijama za standardizaciju, aktivnijem učešću u radu stručnih organa tih organizacija, intenzivnijoj promociji standardizacije i benefita od primjene standarda.

Na osnovu iskazanog interesa i u skladu sa dogovorom sa Ministarstvom informacionog društva i telekomunikacija, očekivalo se da neko nacionalno tijelo koje radi na području telekomunikacija (npr. Agencija za telekomunikacije) postane član ETSI-a, dok bi ISME kao nacionalno tijelo za standardizaciju (NSB) donosio standarde za telekomunikaciju. Međutim, trenutno ne postoji nadležni organ koji je u mogućnosti da izmiri sve finansijske obaveze koje proizilaze iz članstva u ETSI-u, pa je stoga ISME prinuđen da pronade odgovarajuće rješenje kako bi dobio članstvo u ETSI-u u cilju donošenja telekomunikacionih standarda. Paralelno sa tim, ISME planira da ispuni kriterijume za punopravno članstvo u CEN/CENELEC. ISME planira da podnese zahtjev za punopravno članstvo u CEN/CENELEC tokom vremenskog okvira ove Strategije.

Institut je pripremio projekat za razvoj informacionog sistema (IS) koji će biti kompatibilan sa IS evropskih organizacija za standardizaciju. Iz tog razloga je Institut uputio zahtjev Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori za sredstva potrebna za ovaj projekat. Očekuje se da će realizacija ovog projekta započeti tokom 2014. godine.

Projekcija administrativnih kapaciteta je data u tabeli ispod:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	0	7	1	1	4
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	0	7	8	9	13

Projekcija / indikativna raspodjela potrebnog finansiranja za period od 5 godina je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	282.456,52	600.000	650.000	700.000	800.000
Prihod od sprovedenih aktivnosti u EUR	25.000	40.000	50.000	50.000	80.000
Donacije iz drugih izvora (IPA, TAIEX itd.) u EUR	10.000	12.000	12.000	15.000	15.000

Kako bi se ispunili strateški planovi (članstvo, razvoj, itd.) standardizacije u Crnoj Gori, posebna Strategija razvoja standardizacije u Crnoj Gori će biti usvojena do kraja 2014. godine. Predmetni dokument, koji se trenutno priprema, trebalo bi da definiše sveobuhvatni strateški okvir koji se temelji na načelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju. Crna Gora planira da ISME do kraja 2018. godine bude potpuno usklađen sa organizacijama za standarde EU.

3.2.3 Zavod za metrologiju Crne Gore (ZM)

Zavod za metrologiju je osnovni subjekat metrološkog sistema u Crnoj Gori, koji je Vlada Crne Gore osnovala 14. septembra 2006. godine. U skladu sa Zakonom o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08), Zavod za metrologiju obavlja sljedeće zadatke:

- stara se o sistemu zakonskih mjernih jedinica u Crnoj Gori;
- ostvaruje, čuva, održava i usavršava državne etalone;
- obezbjeđuje metrološku sljedivost;
- organizuje djelatnost kalibracije;
- vrši ocjenjivanje usaglašenosti mjernih jedinica sa propisanim metrološkim zahtjevima: odobrenje tipa mjerila i ovjeravanje mjerila;
- vrši kontrolu prethodno upakovanih proizvoda;
- daje stručno mišljenje za ovlašćivanje lica za obavljanje poslova u oblasti metrologije;
- predstavlja Crnu Goru u međunarodnim i regionalnim metrološkim organizacijama i uspostavlja saradnju u oblasti metrologije;
- saraduje sa nadležnim inspekcijским organima i pruža stručnu pomoć u oblasti metrologije;
- odlučuje u upravnim postupcima u oblasti metrologije;
- priprema stručnu osnovu za izradu nacrtu propisa u oblasti metrologije;
- obezbjeđuje metrološke informacije i izdaje svoje službeno glasilo;
- obavlja i druge poslove iz oblasti metrologije.

Treba napomenuti da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači mjernih instrumenata koji bi bili podvrgnuti obaveznoj sertifikaciji koja predstavlja obavezu za odobrenje tipa mjernog instrumenta.

U Zavodu za metrologiju, u okviru Sektora za metrološku sljedivost i državne etalone, osnovane su i razvijene nacionalne kalibracione laboratorije za: dužinu, zapreminu, pritisak, temperaturu, vrijeme i frekvenciju i električne veličine.

Na osmoj sjednici Tehničkog komiteta EURAMET-a, koja je održana u Sarajevu 13. – 15. marta 2013. godine, sistem upravljanja kvalitetom je inicijalno uspješno predstavljen u skladu sa zahtjevima MEST ISO/IEC 17025 standarda.

Inicijalne posjete ocjenjivača iz HAA (Hrvatske agencije za akreditaciju) i ATCG (Akreditacionog tijela Crne Gore) su održane 19. novembra 2013. godine. U maju 2014. godine kompletan proces akreditacije tri laboratorije: laboratorije za masu, laboratorije za dužinu i laboratorije za temperaturu, je završen sa pozitivnom ocjenom.

Zavod za metrologiju planira u 2014. godini pripremu tri laboratorije za akreditaciju: laboratoriju za pritisak, laboratoriju za vrijeme i frekvenciju i laboratoriju za električne veličine. Kako bi se ostvario ovaj cilj, postoji, takođe, i značajan doprinos iz projekta Razvoj infrastrukture kvaliteta i metrologije u Crnoj Gori (DQIM).

Verifikacija kalibracije i kapaciteta mjerenja (CMC) u oblasti mase, dužine i temperature Zavoda za metrologiju očekuju se u bazi podataka Međunarodnog biroa za težine i mase u toku 2015. godine.

Posvećenost i cilj kojem će Zavod za metrologiju težiti u narednom periodu jeste poboljšanje kapaciteta laboratorija u smislu nabavke metrološke opreme boljih karakteristika, unapređenje i uvođenje novih metoda kalibracije, primjeni i održavanju akreditivnog statusa svih laboratorija i objavljivanju kalibracija i mjernih kapaciteta (CMC) u svim oblastima od interesa.

Zavod za metrologiju je punopravni član **Evropskog udruženja nacionalnih metroloških instituta, EURAMET** od 7. juna 2011. godine. Zavod za metrologiju ima svoje predstavnike u sljedećim EURAMET komitetima: TC – EM: Tehnički komitet za električnost i magnetizam (Električnost i magnetizam), TC – IM: Tehnički komitet za interdisciplinarnu metrologiju (Interdisciplinarna metrologija), TC –F: Tehnički komitet za protok, TC – M: Tehnički komitet za masu i srodne veličine (Masa i srodne veličine), TC – Q: Tehnički komitet za kvalitet (Kvalitet), TC – L: Tehnički komitet za dužinu i TC – T: Tehnički komitet za temperaturu.

Zavod za metrologiju je korespondentni član **Međunarodne organizacije za zakonsku metrologiju OIML** od novembra 2007. godine, a od januara 2009. godine je pridruženi član **Evropske saradnje u zakonskoj metrologiji WELMEC**. Od 1. avgusta 2011. godine Crne Gora je pridruženi član **Generalne konferencije za tegove i mjere CGPM**. Pridruženo članstvo u CGPM je omogućilo Zavodu za metrologiju da 19. oktobra 2011. godine potpiše **CIPM MRA** koje predstavlja **CIPM Sporazum o uzajamnom priznavanju**.

Zavod za metrologiju će potpisati Metarsku Konvenciju do kraja 2017. godine.

U pogledu zakonske metrologije, naročito postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti mjernih instrumenata sa propisanim zahtjevima (sertifikacija i odobrenje tipova mjernih instrumenata), Zavod za metrologiju kontinuirano sprovodi poboljšanje kapaciteta, što obuhvata nabavku neophodne opreme, zapošljavanje novih radnika, kao i obuku postojećih kadrova i stručne obuke. U skladu sa prioritetima zakonske metrologije planirano je proširenje ili poboljšanje uslova za verifikaciju sljedećih tipova kriterijuma (instrumenata?):

- manometri za mjerenje krvnog pritiska,
- manometri za mjerenje pritiska u gumama,
- mjerni instrumenti za kontrolu brzine vozila,
- evidenciona mašina za analizu disanja (EBM),
- analizator izduvnih gasova.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za metrologiju je usvojila Vlada Crne Gore u maju 2013. godine i daje opis posla za 32 pozicije, dok Zavod trenutno ima 31 zaposlenog. Do kraja 2018. godine planirano je regrutovanje 32 nova zaposlena u odnosu na 2013. godinu, sa dinamikom zapošljavanja novozaposlenih kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

Projekcija administrativnih kapaciteta je data u sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	7	7	6	6	6
Broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	7	14	20	26	32

Projekcija/indikativna raspodjela neophodnih finansijskih sredstava za period od 5 godina je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	733.907,09	988.600,00	1.130.400,00	1.270.500,00	1.397.800,00
Prihod od sprovedenih aktivnosti u EUR⁴	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
Donacije iz ostalih izvora (IPA, TAIEX itd.) u EUR	903.000,00	654.000,00	839.000,00	815.000,00	550.000,00

Do kraja četvrtog kvartala 2015. godine biće usvojena Strategija za unapređenje metrologije u Crnoj Gori. Ona će obuhvatati više detalja po svim aspektima, sa dinamikom realizacije neophodnoj za razvoj i unapređenje metrologije u Crnoj Gori do kraja 2018. godine.

3.2.4 Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG)

Zakon o akreditaciji reguliše osnivanje i rad Akreditacionog tijela Crne Gore, način i postupak akreditacije, kao i druga pitanja od značaja za akreditaciju. Podzakonski akt ovog zakona, Odluka o osnivanju akreditacionog tijela Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 21/07) detaljnije definiše aktivnosti, organizacione jedinice i način funkcionisanja Akreditacionog tijela Crne Gore.

U skladu sa odredbama Regulative (EZ) 765/2008, Akreditaciono tijelo Crne Gore je osnovala Vlada Crne Gore kao jedino nacionalno akreditaciono tijelo koje sprovodi aktivnosti akreditacije poštujući principe nezavisnosti, nepristrasnosti i objektivnosti. Odgovornosti i zadaci ATCG su jasno odvojeni od odgovornosti i zadataka drugih nacionalnih organa. ATCG je neprofitna organizacija i, kako bi se izbjegao konflikt interesa, nema prava vlasništva ili bilo koji drugi finansijski interes kod tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Opšti akti koji regulišu rad ATCG, godišnji program rada, izvještaj o poslovanju, registar akreditovanih tijela sa obimom akreditacije, kao i druge relevantne informacije su javno dostupne na odgovarajući način.

ATCG obavlja svoju djelatnost u skladu sa zakonom i Odlukom o osnivanju, Statutom, kao i u skladu sa svojim internim pravilima i procedurama. (12 internih pravila i 7 procedura). Njegove aktivnosti su zasnovane na ispunjavanju uslova iz Standarda EN ISO/IEC 17011:2010 – ocjenjivanje usaglašenosti – opšti zahtjevi za akreditaciona tijela koja akredituju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kao i pravila evropskih i međunarodnih organizacija u oblasti akreditacije (EA, ILAC i IAF).

ATCG saraduje sa Evropskom kooperacijom za akreditaciju (EA) i punopravni je član EA od novembra 2011. godine. ATCG je pridruženi član Međunarodne saradnje za akreditaciju laboratorija (ILAC) od 2009. godine. ATCG takođe ima intenzivnu saradnju sa akreditacionim tijelima iz regiona sa kojima je potpisan bilateralni sporazum o poslovanju i tehničkoj saradnji.

U ovom trenutku sistem akreditacije obuhvata ukupno 21 tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti akreditovano od strane ATCG, od kojih je 15 ispitnih laboratorija, 2 laboratorije za kalibraciju, 3 kontrolna tijela i 1 sertifikaciono tijelo za sertifikaciju proizvoda. U narednom periodu se očekuje povećanje broja akreditovanih tijela za

⁴ Napomena: Prihod od aktivnosti koje sprovodi Zavod za metrologiju se direktno alokira u centralni državni budžet tako da godišnji budžet za Zavod zavisi od Zakona o državnom budžetu na godišnjem nivou.

ocjenjivanje usaglašenosti, posebno onih koje djeluju u regulisanim oblastima i primarno zbog podrške koju akreditacija pruža u implementaciji tehničkog zakonodavstva.

Shodno pravilniku o sistematizaciji radnih mjesta u ATCG trenutno postoji 8 zaposlenih sa punim radnim vremenom.

Registar procjenjivača trenutno obuhvata 9 vodećih procjenjivača, 17 tehničkih procjenjivača i 17 tehničkih stručnjaka. Tendencija za predstojeći period je povećanje broja internih i eksternih procjenjivača, što će zavisiti od uspostavljenih i novih prijava, tj. novouspostavljene šeme akreditacije.

Povećanje broja procjenjivača je u direktnoj vezi sa organizovanjem odgovarajućih obuka za koje se moraju obezbijediti neophodna sredstva.

Kako bi se održao i nadalje ojačao nacionalni sistem akreditacije u predstojećem periodu neophodno je nastaviti promociju uloge i značaja akreditacije, intenzivirati učešće zainteresovanih strana, pojačati administrativne i tehničke kapacitete u ATCG uključujući angažman 4 novozaposlena radnika, obezbijediti stabilne materijalne resurse neophodne za kontinuirani rad, obezbijediti prepoznavanje akreditacije u regulisanoj oblasti kao najpouzdaniji poznati metod određivanja kompetencija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, promocije upotrebe akreditacije u neregulisanim oblastima i jačanje bilateralne, regionalne i međunarodne saradnje u oblasti akreditacije.

Osim navedenog, jedan od glavnih strateških ciljeva ATCG jeste potpisivanje multilateralnih sporazuma sa EA (EA MLA) u 2016. godini, Sporazum o uzajamnom priznavanju (ILAC MRA) sa ILAC-om i multilateralni sporazum (ILAF MLA) sa IAF-om (Međunarodni akreditacioni forum) u 2017. godini, u cilju obezbjeđenja priznavanja izvještaja /sertifikata izdatih od strane crnogorskih akreditovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti na međunarodnim tržištima.

Projekcija administrativnih kapaciteta je data u sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	-	1	1	1	1
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	-	1	2	3	4

Projekcija / indikativna raspodjela neophodnih finansijskih sredstava za period od 5 godina je predstavljena u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	173.623,47	406,000	409,000	422,000	435,000
Prihod od sprovedenih aktivnosti u EUR	20,000	26,000	30,000	35,000	40,000
Donacije od drugih sredstava (IPA, TAIEX itd.) u EUR	-	-	140,000	160,000	140,000

Kako bi se gore navedeni strateški ciljevi definisali preciznije, sistematizovali u obliku specifičnih aktivnosti i u okviru vremenskog rasporeda, posebna Strategija za razvoj akreditacije u Crnoj Gori će biti usvojena do kraja 2014. godine.

3.2.5. Investicije u vezi sa poslovnim prostorima institucija infrastrukture kvaliteta

Što se tiče gore pomenute horizontalne organizacije, na osnovu master plana za investicije i infrastrukturu za sektore: obrazovanja, zdravstva, kulture, sporta i državne administracije za period 2011-2020, biće izgrađene radne prostorije za institucije infrastrukture kvaliteta (akreditacija, standardizacija i metrologija), kao i za Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju, s obzirom na to da oni trenutno obavljaju svoje aktivnosti u iznajmljenim radnim prostorijama. Izgradnja objekta koji će predstavljati radni prostor za gore navedene institucije je veoma relevantna za uspješnu realizaciju Strategije Crne Gore za sprovođenje pravne tekovine u oblasti slobodnog kretanja roba 2014 – 2018. Ovo je posebno važno zbog činjenice da će se obezbijediti trajno odgovarajući radni uslovi za institucije infrastrukture kvaliteta u Crnoj Gori.

Dodatno, shodno Regulativi (EU) 765/2008, svaka država članica EU mora obezbijediti da njena nacionalna akreditaciona tijela imaju odgovarajuće finansijske i kadrovske resurse za adekvatno obavljanje aktivnosti. U oblasti metrologije, Zavod za metrologiju, kao ključna metrološka institucija u Crnoj Gori, obavlja svoje aktivnosti u iznajmljenom radnom prostoru, koji se nalazi na dvijema različitim lokacijama u glavnom gradu Podgorici. Ukupan godišnji trošak zakupnine ovog radnog prostora iznosi 173.000,- EUR.

Aktivnosti koje obavlja Zavod za metrologiju u okviru svoje nadležnosti, zahtijevaju veoma visok nivo stručnosti i adekvatan broj zaposlenih, sofisticiranu opremu za metrologiju sa najvećim nivoom tačnosti i izgrađen objekat namijenjen za smještaj laboratorija i potreba administrativnih poslova. Uzimajući u obzir ove činjenice kao i činjenice o planiranju poboljšanja administrativnih i tehničkih kapaciteta Zavoda predviđenih ovom Strategijom, kao i Pretpristupnim programom Crne Gore za 2014-2018, postoji očigledna potreba za izgradnjom odgovarajućeg objekta za potrebe Zavoda, kao i za potrebe drugih institucija infrastrukture kvaliteta. Dodatno, radni prostor Instituta za standardizaciju (gdje bi bila smještena oprema za štampanje) mora biti adekvatan u pogledu temperature, zaštite od buke i vibracija, i sl. Ovo je dodatan razlog zbog kojeg će Institut za standardizaciju imati sopstveni radni prostor u novom objektu za institucije infrastrukture kvaliteta.

Osim navedenih razloga, koji se odnose na doprinos koji odgovarajući radni prostor institucija infrastrukture kvaliteta ima u pogledu sprovođenja pravne tekovine EU u Crnoj Gori, još jedan veoma važan razlog za izgradnju novog objekta je i smanjenje troškova države za zakupninu radnog prostora za 3 institucije infrastrukture kvaliteta, kao i za Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u Ministarstvu ekonomije. Ukupan godišnji trošak zakupnine radnog prostora za gore navedene 3 institucije i za Direktorat Ministarstva ekonomije iznosi otprilike 250.000,- EUR. Sa druge strane, ukupni procijenjeni trošak izgradnje novog objekta za radni prostor gore navedenih institucija infrastrukture kvaliteta, kao i Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju u Ministarstvu ekonomije, sa otprilike 3.500 m², se procjenjuje na oko 3.15 miliona EUR, dok je izgradnja planirana za period 2015.-2017. godine. Izgradnja objekta bi donijela mnogo više benefita državnom budžetu u odnosu na troškove izgradnje (zbog trenutno visokih troškova zakupnine za radni prostor institucija infrastrukture kvaliteta i jednog Direktorata Ministarstva ekonomije). Dodatno bi izgradnja objekta značajno doprinijela sprovođenju Strategije za poglavlje 1.

3.2.6 Organi tržišnog nadzora

Trenutna situacija u oblasti tržišnog nadzora

Sistem tržišnog nadzora u Crnoj Gori se kontinuirano razvija, kako bi se omogućilo slobodno kretanje robe i uspostavljanje tržišta na koje se stavljaju samo bezbjedni proizvodi.

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave koja je stupila na snagu 20. januara 2012. godine, stvoren je pravni osnov za osnivanje jedinstvenog inspeksijskog organa. Tako je osnovana Uprava za inspeksijske poslove (u daljem tekstu: Uprava) sa ciljem postizanja veće efikasnosti vršenja inspekcija, pojačanja aspekata ekonomičnosti nadzora, sprječavanja pojava pozitivnog i negativnog sukoba nadležnosti, postizanja adekvatnije saradnje inspeksijskih organa, povećanja profesionalnosti inspektora i suzbijanja eventualnih elemenata korupcije, kao i radi poboljšanja saradnje inspekcija sa drugim organima u vršenju inspeksijskog nadzora.

Uprava je počela sa radom 1. juna 2012.godine, a u okviru iste je objedinjeno 26 inspekcija, koje su ranije bile dio ministarstava i drugih organa državne uprave. Od navedenog broja inspekcija, 12 inspekcija su nadležne za tržišni nadzor, i to: Tržišna inspekcija, Zdravstveno-sanitarna inspekcija, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka inspekcija, Fitosanitarna inspekcija, Inspekcija rada (zaštita na radu), Građevinska inspekcija, Elektroenergetska inspekcija, Termoenergetska inspekcija, Rudarska inspekcija, Ekološka inspekcija i Inspekcija za stanovanje. Treba naglasiti da su sve pomenute inspekcije, pored tržišnog nadzora, zadužene i za još neke upravne oblasti. Učešće ovih inspekcija u tržišnom nadzoru kreće se u rasponu od nekoliko procenata do 40% .

Inspekcija za drumski saobraćaj, Inspekcija za željeznički saobraćaj i Inspekcija za pomorski saobraćaj (dio Uprave za pomorstvo) nalaze se u okviru Ministarstva saobraćaja i pomorstva. One zapošljavaju 9 inspektora i pokrivaju sve aktivnosti motornih vozila, žičara, željeznica i oblasti rekreativnih plovila.

Odjeljenje za inspeksijski nadzor u oblasti eksploziva za civilnu upotrebu i pirotehnike, je organizovano u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova i zapošljava 7 inspektora.

Takođe, Uprava carina je ključni saradnik organima tržišnog nadzora u sprovođenju aktivnosti, a Ministarstvo ekonomije, kao i institucije infrastrukture kvaliteta su podrška u tržišnom nadzoru.

Zbog broja subjekata koji se bave tržišnim nadzorom, posebna pažnja je posvećena koordinaciji preko Koordinacionog tela za tržišni nadzor, koje je formirala Vlada Crne Gore 2010 godine, u čijem sastavu su predstavnici pomenutih organa. Glavni zadatak ovog tijela je da prati realizaciju Strategije tržišnog nadzora (2009. godina), uključujući i koordinirano programiranje tržišnog nadzora na nacionalnom nivou, sa ciljem da se obezbijedi sprovođenje efikasnog i efektivnog tržišnog nadzora i bezbjedno tržište (uklanjanje opasnih i neusklađenih proizvoda sa tržišta).

Rekonstrukcija koordinacionog tijela za tržišni nadzor

Polazeći od novog institucionalnog okvira za tržišni nadzor (Uprava i nadležne inspekcije Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Ministarstva unutrašnjih poslova), kao i nove uloge Uprave carina i Ministarstva ekonomije kao nadležnog za infrastrukturu kvaliteta, izvršice se rekonstrukcija Koordinacionog tijela za tržišni nadzor, kako bi u njegov sastav bili uključeni svi relevantni organi.

Do sada su donijeta i realizovana dva godišnja Nacionalna programa za tržišni nadzor (2012 i 2013). U završnoj fazi je godišnji program za 2014. godinu, koji sadrži aktivnosti šest inspekcija: Tržišna, Zdravstveno-sanitarna, Metrološka, Fitosanitarna i Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Nacionalni sistem za razmjenu podataka o opasnim proizvodima je uspostavljen 2011. godine. Način razmjene informacija o mjerama koje su preduzete protiv opasnih proizvoda je kompatibilan sa zahtjevima sistema RAPEX, i poslužiće kao osnova za buduće učlanjenje Crne Gore u sistem RAPEX. U okviru IPA projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“, obezbijeden je IT sistem za praćenje opasnih proizvoda, koji će funkcionisati na efikasan i efektivan način.

Dalja harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa pravnim aktima EU u 2014

U skladu sa razvojem zakonodavstva na nivou EU, pristupilo se reviziji Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda (sa predviđenom strukturom revidirane Direktive o opštoj bezbjednosti proizvoda - bez odredbi o vršenju tržišnog nadzora), koji sadrži neophodne informacije iz Direktive 2010/15/EZ o smjernicama za sprovođenje sistema RAPEX.

Takođe, u izradi je i Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu (koji će primjenjivati svi nadležni organi) sa strukturom i sadržajem Regulative 765/2008/EZ, u dijelu koji se odnosi na tržišni nadzor.

Konačni nacrti navedenih zakona, koji su prema mišljenju Crne Gore potpuno usklađeni, usvojeni su od strane Vlade Crne Gore i dostavljeni Skupštini Crne Gore na usvajanje koje je planirano za treći kvartal 2014. godine.⁵

Revizija Strategije tržišnog nadzora (2016)

Imajući u vidu brojne promjene, kako na nivou Evropske unije, tako i u tržišnom nadzoru u Crnoj Gori, neophodno je revidirati pomenutu Strategiju tržišnog nadzora. Revizija će biti usmjerena na identifikovanje novih elemenata neophodnih za dalji razvoj tržišnog nadzora u skladu sa nacionalnim potrebama, kao i standardima i najboljom praksom Evropske unije.

Strategija tržišnog nadzora za period 2017 -2020 će biti pripremljena u toku četvrtog kvartala 2016. godine.

Jačanje saradnje organa tržišnog nadzora i carine tokom 2014 – 2018

Uprava carina je aktivan član Koordinacionog tijela za tržišni nadzor, kao i Nacionalnog sistema za praćenje opasnih proizvoda. U cilju daljeg jačanja saradnje organa tržišnog nadzora i carine, planirano je da se Memorandum o saradnji koji je potpisan između Tržišne inspekcije i Uprave carina 2011. godine, zamijeni Memorandumom između Uprave za inspeksijske poslove i Uprave carina (do kraja marta 2014), kako bi se ovom saradnjom obuhvatile sve inspekcije Uprave nadležne za tržišni nadzor.

Sastavni dio novog Memoranduma biće Katalog mjera saradnje i realizacija zajedničkih aktivnosti pomenutih organa, a sljedeći korak biće implementacija ovog kataloga i izvođenje kontinuiranih aktivnosti zajedničkog tržišnog nadzora, koje će početi u drugoj polovini 2014. godine, kao i obezbjeđivanje pristupa Tržišnoj inspekciji (kao kontakt tački u Nacionalnom sistemu za brzu razmjenu podataka o opasnim proizvodima) IT sistemu Uprave carina, u cilju razmjene relevantnih podataka.

Planirano je sprovođenje zajedničkih akcija u tržišnom nadzoru ne samo na nacionalnom, već i na regionalnom nivou, a istom treba težiti i na evropskom nivou. Naime, u okviru regionalnog projekta ORF SEE „Poboljšanje koordinacije institucija za tržišni nadzor u cilju povećanja efikasnosti i efektivnosti“ koji traje do februara 2015. godine, planirane su zajedničke akcije inspekcija zemalja regiona, od kojih će jedna biti sprovedena i u Crnoj Gori.

Razvoj resursa 2014-2018

Objedinjavanje većeg broja inspekcija nadležnih za tržišni nadzor olakšava unaprijeđivanje administrativnih kapaciteta na ovom važnom području. Uprava planira prijem novih inspektora u inspekcijama koje su nadležne za tržišni nadzor, i to potpunom nedostajućeg broja po važećoj sistematizaciji (16), kao i povećanjem broja inspektora u okviru novog akta o sistematizaciji (24) koji je u pripremi - ukupno 40 inspektora. Postojeći i novozaposleni inspektori će ojačati sprovođenje zakonodavstva koje je identifikovano pod poglavljem IV – vertikalno zakonodavstvo.

Edukacija kadra u Upravi za inspeksijske poslove je planirana na godišnjem nivou u skladu sa okvirnim planom utvrđenim Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, a izvori finansiranja su nacionalni budžet, projekti podrške, TAIEX i drugi izvori podrške.

Nadležnosti inspekcija po grupama proizvoda utvrđene su zakonom i precizirane Listom nadležnosti koju je na predlog Koordinacionog tijela usvojila Vlada Crne Gore 2011. godine. Inspektori zaduženi za određene direktive, osim praćenja sprovođenja direktiva u crnogorskom zakonodavstvu, pripremaće radionice o direktivama, odnosno o nacionalnim tehničkim propisima kojima su iste preuzete za inspektore koji su zaduženi za te oblasti, sa predlozima za kontrolne liste za proizvode. Na ovaj način biće obezbeđen transfer znanja od inspektora - trenera na druge inspektore.

Planirana je dalja obuka članova sistema za praćenje opasnih proizvoda i sistema za upravljanje žalbama potrošača, imajući u vidu uspostavljanje informacionog sistema koji će omogućiti njihovu punu funkcionalnost.

---

⁵ Oba nacrtu su dostavljena EK u maju 2014.

Posebna pažnja u edukaciji inspektora biće usmjerena na metode procjene rizika, a planira se i nabavka nelaboratorijske opreme za ispitivanje, kako bi se inspektorima, pored postupka administrativnog provjeravanja, omogućila detaljnija fizička ispitivanja proizvoda.

U 2014. godini planirano je ulaganje u dalji razvoj Informacionog sistema Uprave.

Inspektorati u okviru UIP koji obavljaju aktivnosti tržišnog nadzora (12 inspektorata) zapošljavaju 136 inspektora. Aktivnosti tržišnog nadzora obuhvataju oko 30% njihovih aktivnosti, dok se bave i aktivnostima primjene zakonodavstva i zaštite potrošača u cijelom spektru inspeksijskog nadzora. U narednih pet godine biće zapošljeno 40 novih inspektora.

UIP projekcija administrativnih kapaciteta je data u sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	8	7	6	9	10
Broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	8	15	21	30	40

UIP projekcija / indikativna raspodjela neophodnih finansijskih sredstava za period od 5 godina je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	720.000,78	798.750,00	866.250,00	967.500,00	1.080.000,00
Donacije od ostalih sredstava (IPA, TAIEX itd)			1,250 000	1,000 000	500.000,00

Neophodno finansiranje iz državnog budžeta koje je navedeno u tabeli odnosi se na aktivnosti tržišnog nadzora i implementaciju Regulative 765/2008.

IV VERTIKALNO ZAKONODAVSTVO

4.1 Novi pristup

Kod takozvanog „novog pristupa“ tehničkog zakonodavstva osnovni princip je da je proizvođač (sa podrškom drugih privrednih subjekata) potpuno odgovoran za usklađenost i bezbjednost proizvoda koje stavlja na tržište. To je slučaj čak i kada se u postupku ocjenjivanja usaglašenosti uloga "treće strane" tijela za ocjenjivanje usaglašenosti - "prijavljeno tijelo" određuje prema zahtjevima posebnog pravnog akta.

Crna Gora ima manji broj proizvođača u oblastima koje su pokrivena „novim pristupom.“ Shodno tome, propisane obaveze za privredne subjekte bi uglavnom trebalo da sprovedu uvoznici i distributeri. Ministarstva nadležna za preuzimanje pojedinih pravnih akata će se pobrinuti da su relevantni privredni subjekti uredno obaviješteni o novom pravnom okviru i svojim obavezama u vezi sa proizvodima koji su na tržištu. Potrebno informisanje će se obavljati uglavnom posredstvom Privredne komore Crne Gore i njenih članova.

Prioriteti koji se odnose na vremenski rok planiranog usklađivanja pojedinačnih pravnih akata su utvrđeni uzimajući u obzir nekoliko faktora:

- priroda pravnog akta (npr. horizontalnost, kao u slučaju LVD i EMC),
- postojanje proizvođača,

- nivo rizika za potrošače i druge korisnike,
- administrativni kapaciteti nadležnog državnog organa.

Trenutna stanje, kao i planirano usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, u vezi sa novim pristupom i njegovim sprovođenjem su dati u nastavku.

4.1.1 Niskonaponska električna oprema

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2006/95/EZ. Svi su orijentisani na izvoz i kao takvi već stavljaju svoje proizvode na unutrašnje tržište EU.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda i opreme na koje se odnosi Direktiva 2006/95/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11),
2. Pravilnik o niskonaponskoj električnoj opremi namijenjenoj za upotrebu u okviru određenih granica napona („Službeni list Crne Gore”, broj 2/14).

Pravilnik je stupio na snagu 22. januara 2014. godine dok će njegova primjena početi 1. januara 2015. godine. Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, potpuno usklađen sa zahtjevima Direktive 2006/95/EZ.

Nova Direktiva 2014/35/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na isporuku na tržište električne opreme namijenjene za upotrebu unutar određenih naponskih granica, objavljena je 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa novom direktivom je planirana u drugom kvartalu 2016. godine (20. april 2016. godine).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za niskonaponsku električnu opremu je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6. s obzirom na to da je Direktiva 2006/95/EZ implicitno uključena u toj tački, kao i ostali pravni akti koji su sadržani u Poglavlju IV – Vertikalno zakonodavstvo.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučenog kadra za sprovođenje pravilnika. Osim niskonaponske električne opreme, Direktorat za energetiku je, takođe, odgovoran i za preuzimanje i sprovođenje zakonodavstva u vezi sa liftovima, opreme pod pritiskom, jednostavnih posuda pod pritiskom, gasnih aparata, toplovodnih kotlova, aerosolnih raspršivača i elektromagnetske kompatibilnosti.

Trenutno u Direktoratu za energetiku 2 zaposlena su odgovorna za ove direktive i neophodna je dalja edukacija u ovoj oblasti.

Za obavljanje gore navedenih aktivnosti, planirano je zapošljavanje novog kadra za 2015. godinu u Direktoratu za energetiku shodno sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupan broj novozaposlenih po pojedinačnim godinama	/	4	/	/	/
Ukupan broj zaposlenih u odnosu na 2013. godinu	/	4	4	4	4

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava za novozaposlene je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za novozaposlene ⁶ (u EUR)		45.000	45.000	45.000	45.000
Donacije i prihodi od aktivnosti / industrije u EUR		28.800	28.800	28.800	28.800

Troškovi za trenutna dva zaposlena iznose 22,500 EUR na godišnjem nivou, ili 112,500 EUR za period 2014 – 2018. godine. Zapošljavanjem 4 nove osobe u 2015. godini, ukupni troškovi za sprovođenje gore navedenih direktiva iznose **292,500 EUR za period 2014. – 2018. godine.**

4.1.2 Liftovi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 95/16/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 95/16/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);
2. Pravilnik o bezbjednosti liftova („Službeni list Crne Gore“ broj 2/14).

Pravilnik je stupio na snagu 22. januara 2014. godine dok će njegova primjena početi 1. januara 2015. godine. Pravilnik je, po mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 95/16/EZ.⁷

Nova Direktiva 2014/33/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na liftove i bezbjednost komponenti liftova, objavljena je 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa navedenim je planirana u drugom kvartalu 2016. godine (20. april 2016. godine).

Institucionalni okvir

⁶ Napomena: Troškovi za jednog zaposlenog na godišnjem nivou obuhvataju bruto zaradu, edukaciju, radni prostor i kancelarijski materijal

⁷ Pravilnik se odnosi samo na nove liftove. Postojeći liftovi će biti obuhvaćeni posebnim nacionalnim propisom.

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 95/16/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku. Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori nema proizvođača opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o inspeksijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovede Uprava za inspeksijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.3 Elektromagnetna kompatibilnost

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2004/108/EZ. Svi su orijentisani na izvoz i kao takvi već stavljaju svoje proizvode na unutrašnje tržište EU.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2004/108/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni list Crne Gore“, broj 40/2013),
3. Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti („Službeni list Crne Gore“, broj 32/12).

Pravilnik je stupio na snagu 29. juna 2012. godine, dok je njegova primjena počela 1. januara 2013. godine.

Pravilnik je djelimično usklađen sa Direktivom 2004/108/EZ.

U cilju ostvarivanja potpunog usklađivanja sa zahtjevima Direktive 2004/108/EZ, neophodno je usvojiti novi pravilnik što je planirano za četvrti kvartal 2014. godine.

Nova Direktiva 2014/30/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koja se odnosi na elektromagnetnu kompatibilnost, objavljena je 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa novom direktivom je planirana u drugom kvartalu 2016. godine (20. april 2016. godine).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2004/108/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.4 Jednostavne posude pod pritiskom

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2009/105/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2009/105/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom („Službeni list Crne Gore“, broj 21/14).

Pravilnik je stupio na snagu 14. maja 2014. godine, dok će njegova primjena započeti 1. januara 2015. godine. Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, potpuno usklađen sa zahtjevima Direktive 2009/105/EC.

Nova Direktiva 2014/30/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na isporuku na tržište jednostavnih sudova pod pritiskom, objavljena je 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa navedenim je planirana u drugom kvartalu 2016. godine (20. april 2016. godine).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2009/105/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.5 Oprema pod pritiskom

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 97/23/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 97/23/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Pravilnik o tehničkim zahtjevima za posude pod pritiskom („Službeni list Crne Gore“, broj 21/14).

Pravilnik je stupio na snagu 19. maja 2014. godine, dok će njegova primjena započeti 1. januara 2015. godine.

Pravilnik je, po mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 97/23/EZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 97/23/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.6 Gasni uređaji i toplovodni kotlovi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnose Direktive 2009/142/EZ i 92/42/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnose Direktive 2009/142/EZ i 92/42/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, 53/11);

Usvajanje Pravilnika za gasne uređaje je planirano za četvrti kvartal 2014. godine.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 2009/142/EZ.

Usvajanje Pravilnika o uslovima efikasnosti novih kotlova za vrelu vodu sa tečnim ili gasovitim gorivima je planiran za prvi kvartal 2015. godine.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 92/42/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenih pravilnika je utvrđen imajući u vidu rizike u vezi sa proizvodima, kao i administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktiva 2009/142/EZ i 92/42/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme koja je obuhvaćena pravilnicima, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o inspeksijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor se sprovodi od strane Uprave za inspeksijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.7. Aerosolni raspršivači

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 2008/47/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2008/47/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);

Usvajanje Pravilnika o aerosol raspršivačima je planirano za četvrti kvartal 2014. godine.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 2008/47/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenih pravilnika je utvrđen imajući u vidu rizik u vezi sa proizvodima, kao i administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2008/47/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 2008/47/EZ, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor se sprovodi od strane Uprave za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.8 Bezbjednost mašina

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2006/42/EZ. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovoditi uvoznici i distributeri

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Direktivom 2006/42/EC u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);
2. Pravilnik o bezbjednosti mašina („Službeni list Crne Gore“, broj 22/14).

Pravilnik je stupio na snagu 24. maja 2014. godine, dok će njegova primjena započeti 1. januara 2015. godine.

Pravilnik je, po mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 2006/42/EZ.

Dalje usklađivanje sa zahtjevima Direktive 2009/127/EZ planirano je za drugi kvartal 2017.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2006/42/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori postoji svega nekoliko proizvođača opreme obuhvaćene pravilnikom, a trenutno ne postoje planovi za osnivanje crnogorskog tijela za procjenjivanje usaglašenosti na ovom polju.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom momentu, Ministarstvo ekonomije ima dovoljan broj ljudi za sprovođenje ovog pravilnika. Osim mašinerije, Direktorat za industriju i preduzetništvo je, takođe, nadležan za preuzimanje i sprovođenje propisa koji se odnose na tekstil, obuću i kristalno staklo. Trenutno, u Direktoratu za industriju i preduzetništvo, četiri lica su

zadužena za ove direktive. Nova zapošljavanja u Direktoratu nisu planirana, ali je neophodna dalja obuka za već postojeće kadrove.

Troškovi za 4 trenutno zaposlenih su EUR 45,000 godišnje, što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore navedenih direktiva **EUR 225,000 za period 2014.-2018.**

4.1.9. ATEX – Oprema i zaštitni sistemi namijenjeni upotrebi u potencijalno eksplozivnim sredinama

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2014/34/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri..

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2014/34/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).

Usvajanje Pravilnika o tehničkim zahtjevima za opremu i zaštitne sisteme koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama planirano je za četvrti kvartal 2018.

Pravilnik je planiran da bude potpuno usklađen sa zahtjevima Direktive 2014/34/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenih pravilnika je utvrđen imajući u vidu administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2014/34/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za rudarstvo i geološka istraživanja.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača opreme obuhvaćene Pravilnikom, ne planira se osnivanje organa za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijском nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučanih ljudi za sprovođenje ATEX direktive. Trenutno u Direktoratu za rudarstvo i geološka istraživanja 1 zaposleni je odgovoran za ovu direktivu i dalje obučavanje zaposlenih iz ove oblasti je neophodno.

Za rad u gore pomenutoj oblasti, nova zapošljavanja u Direktoratu rudarstva i geološkog istraživanja planiraju se u 2018. kako je prikazano u tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama	/	/	/	/	1
Ukupan broj novih zaposlenih u poređenju sa 2013.	/	/	/	/	1

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava za nove kadrove data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za nove zaposlene⁸ (u EUR)	/	/	/	/	11.250
Donacije i prihodi od aktivnosti/industrije u EUR	/	/	/	/	7.200

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog su EUR 11,250 godišnje, ili EUR 56,250 za period 2014.-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2018. godini, ukupni troškovi sprovođenja direktive iznosiće **EUR 67,500 za period 2014-2018.**

4.1.10 Lična zaštitna oprema

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 89/686/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 89/686/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).

Usvajanje Pravilnika o ličnoj zaštitnoj opremi je planirano za četvrti kvartal 2014.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa Direktivom 89/686/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenih pravilnika je utvrđen imajući u vidu rizike koje veoma širok opseg proizvoda obuhvaćenih Direktivom ima po potrošače.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 89/686/EZ je Ministarstvo ekonomije.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača opreme obuhvaćene Pravilnikom, ne planira se osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijском nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6

Administrativni kapaciteti

Trenutno, u Ministarstvu ekonomije (Direktorat za razvoj) postoji jedan zaposleni koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje ove direktive. Zapošljavanje novih radnika se ne planira, ali je dalja obuka zaposlenih u ovoj oblasti neophodna.

⁸ Napomena: Troškovi za jednog zaposlenog obuhvataju bruto platu, edukaciju, radni prostor i kancelarijski materijal

Troškovi jednog trenutno zaposlenog su EUR 11,250 godišnje, što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore pomenute direktive **EUR 56,250 za period 2014-2018.**

4.1.11 Mjerni instrumenti

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2004/22/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođivati uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti mjernih instrumenata u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08),
3. Pravilnik o zahtjevima koji se odnose na uređaje i sisteme sa mjernom funkcijom („Službeni list Crne Gore“, broj 29/13).

Pravilnik je stupio na snagu 30. juna 2013. Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa Direktivom 2004/22/EZ.

Nova Direktiva 2014/32/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na mjerne instrumente, je objavljena 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa novom direktivom je planirana u drugom kvartalu 2016. godine (20. april 2016. godine).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 2004/22/EC je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju.

Zavod za metrologiju je nadležan za sprovođenje.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno, u Crnoj Gori nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača instrumenata obuhvaćenih Pravilnikom, ne postoje planovi za osnivanje organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijском nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučanih ljudi za sprovođenje ovog Pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova u Direktoratu za unutrašnje tržište i konkurenciju planira se za 2014. (vidi tačku 3.2.1). Jedan od novih zaposlenih preuzeće sve zadatke na polju metrologije.

Trenutno, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj zaposlenih koji su adekvatno obučeni za sprovođenje ovog Pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova u Zavodu za metrologiju planira se za 2014. (vidi tačku 3.2.3), a dalja obuka u ovoj oblasti je neophodna.

4.1.12. Neautomatski uređaji i oprema za mjerenje težine

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači instrumenata na koje se odnosi Direktiva 2009/23/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva za neautomatske uređaje i opremu za mjerenje težine u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili stavljanja u upotrebu su:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08),
3. Pravilnik o neautomatskim uređajima i opremi za mjerenje težine („Službeni list Crne Gore“, broj 29/13).

Pravilnik je stupio na snagu 30. juna 2013. godine. Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa Direktivom 2009/23/EZ.

Nova Direktiva 2014/32/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. za usklađivanje zakona država članica koji se odnose na neautomatske uređaje i opremu za mjerenje težine, objavljena je 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa novom direktivom je planirana u drugom kvartalu 2016. godine (20. april 2016. godine).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 2009/23/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju.

Zavod za metrologiju je odgovoran za sprovođenje pravilnika.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje organi za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda. Kako u Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme obuhvaćene pravilnikom, ne postoje planovi za osnivanje organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspeksijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspeksijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučanih ljudi za sprovođenje ovog pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova u Direktoratu za unutrašnje tržište i konkurenciju planira se za 2014. (vidi tačku 3.2.1). Jedan od novih zaposlenih će preuzeti sve zadatke na polju metrologije.

Trenutno, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj odgovarajuće obučanih ljudi za sprovođenje pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova za Zavod za metrologiju planira se za 2014. (vidi tačku 3.2.3), a dalja edukacija na ovom polju je neophodna.

4.1.13 Ekodizajn proizvoda koji imaju uticaj na potrošnju energije

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2009/125/EZ i sa njom povezani implementacioni pravni akti. Obaveze za privredne subjekte će u najvećoj mjeri sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2009/125/EZ i povezani implementacioni pravni akti, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o energetskej efikasnosti („Službeni list Crne Gore”, broj 29/10),
2. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11).

Usvajanje pravilnika o ekodizajnu proizvoda koji imaju uticaj na potrošnju energije planirano je za prvi kvartal 2015. Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 2009/125/EZ.

U prvoj fazi, osim okvirne direktive, biće uključeni i implementacioni propisi o fluorescentnim lampama, kućnoj rasvjeti i električnim motorima (u vidu priloga pravilnika).

Sve ostale mjere koje se odnose na druge proizvode biće usvojene do kraja 2017.

Planirani rokovi za dvije faze u usvajanju navedenih pravilnika su utvrđeni imajući u vidu važnost različitih grupa proizvoda koji imaju uticaj na potrošnju energije, kao i administrativne kapacitete Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2009/125/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetskej efikasnost.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2009/125/EZ, nema planova da se osnuje organ za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijском nadzoru, Zakonu o energetskej efikasnosti i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučenih ljudi za sprovođenje pravilnika. Trenutno, u Direktoratu za energetskej efikasnost, dvoje zaposlenih je odgovorno za ovu direktivu i neophodna je dalja obuka postojećih i novih radnika. Zapošljavanje novih kadrova u Direktoratu za energetskej efikasnost planira se za 2015. godinu kako je prikazano u tabelama.

Projekcija potrebe za novim kadrovima za sprovođenje pravne tekovine EU, 2014.-2018.

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama	/	1	/	/	/
Ukupan broj novih zaposlenih u poređenju sa 2013.	/	1	1	1	1

Projekcija o neophodnim finansijskim sredstvima za nove kadrovima data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za	/	11250	11250	11250	11250

novе zaposlene⁹ (u EUR)					
Donacije i prihodi od aktivnosti/industrije u EUR	/	7200	7200	7200	7200

Troškovi za dvoje trenutno zaposlenih su EUR 22,500 godišnje, ili EUR 112,500 za period 2014.-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2015. godini ukupni troškovi sprovođenja ove direktive iznosiće **EUR 157,500 za period 2014.-2018.**

4.1.14 Bezbjednost igračaka

Trenutna stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači predmeta na koje se odnosi Direktiva 2009/48/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i procedura ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda i opreme na koje se odnosi Direktiva 2009/48/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11).

Usvajanje Pravilnika o bezbjednosti igračaka planira se za četvrti kvartal 2014.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa Direktivom 2009/48/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenog pravilnika je utvrđen imajući u vidu visok stepen rizika po potrošače.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2009/48/EZ je Ministarstvo zdravlja.

Objavlivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2009/48/EZ, ne postoje planovi da se osnuje organ za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijском nadzoru i Zakonu o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje ove direktive. Ne planira se zapošljavanje novih kadrova, ali je dalja edukacija postojećeg zaposlenog u ovoj oblasti neophodna.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose EUR 11,250 godišnje, što znači da su ukupni troškovi za sprovođenje gore pomenute direktive **EUR 56,250 za period 2014.-2018.**

⁹ Napomena: Troškovi jednog zaposlenog pokrivaju bruto platu, obuku, kancelarijski prostor i kancelarijski materijal

4.1.15. Medicinska sredstva

Trenutno stanje

Crna Gora trenutno ima dva proizvođača medicinskih sredstava (klasa I) isključivo za domaće tržište. Postoji 48 veleprodaja licenciranih za prodaju medicinskih sredstava na veliko.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda na koje se odnose Direktive 93/42/EEZ, 90/385/EEZ i 98/79/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o medicinskim sredstvima („Službeni list Crne Gore”, broj 79/04 i broj 53/09).

Zakon je djelimično usklađen sa gore pomenutim direktivama.

Uzimajući u obzir trenutnu reviziju pravnih propisa koji se odnose na medicinska sredstva u EU, mogućnost harmonizacije sa novim pravnim paketom je u razmatranju, što zavisi od vremena usvajanja i tranzicionog perioda postavljenog za države članice.

Detaljniji pregled usvajanja primarnih i sekundarnih zakona dat je u Akcionom planu u aneksu.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktiva 93/42/EEZ, 90/385/EEZ i 98/79/EZ je Ministarstvo zdravlja uz učešće Agencije za lijekove i medicinska sredstva.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača proizvoda na koje se odnose ove direktive, ne planira se osnivanje crnogorskog organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijском nadzoru i Zakonu o medicinskim sredstvima tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.3.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, u Ministarstvu zdravlja postoji jedan zaposleni koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje ovih direktiva. Nema planova za dodatno zapošljavanje. Dalja edukacija postojećeg zaposlenog u ovoj oblasti je neophodna.

Trenutno, Agencija za lijekove i medicinska sredstva nema dovoljno adekvatno obučanih ljudi za sprovođenje ovog zakona. U Agenciji za lijekove i medicinska sredstva (CALIMS) postoji troje zaposlenih koji su odgovorni za sprovođenje ovih direktiva. Zapošljavanje novih radnika u CALIMS-u planira se za 2016. godinu i prikazano je u tabeli.

Projekcija potreba za novim kadrovima za sprovođenje pravne tekovine EU za period, 2014.-2018.

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama (CALIMS)	/	/	1	/	/
Ukupan broj	/	/	1	1	1

zaposlenih u poređenju sa 2013.					
--	--	--	--	--	--

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava za nove kadrove data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	/	/	/
Prihodi od realizacije (takse) i drugi izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	/	/	17040 (9540 + 7500)	17040 (9540 + 7500)	17040 (9540 + 7500)

Troškovi za troje trenutno zaposlenih iznose EUR 51 120 godišnje, ili EUR 255 600 za period 2014-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2016., ukupni troškovi sprovođenja gore pomenutih direktiva iznosiće **EUR 306,720 za period 2014-2018.**

4.1.16. Žičare

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2000/9/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usklađenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2009/9/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog saobraćaja (Sl list Crne Gore 01/14),
2. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11).

Usvajanje Pravilnika o žičarama planira se za treći kvartal 2014.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 2000/9/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenog pravilnika je utvrđen imajući u vidu rizike u vezi sa žičarama (u Crnoj Gori postoji nekoliko žičara), kao i administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2000/9/EZ je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direkcija za željeznice.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2000/9/EZ, ne postoje planovi za osnivanje crnogorskog organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijskom nadzoru, Zakonu o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog saobraćaja i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Željeznički inspektorat koji je dio Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Postoje dva inspektora koji vrše tržišni nadzor proizvoda na tržištu, kao i inspekcijski nadzor nad proizvodima koji su u upotrebi u žičarama. Zapošljavanje novih kadrova nije planirano.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva postoji dovoljan broj zaposlenih. Momentalno je 4 zaposlenih odgovorno za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2009/9/EZ. Zapošljavanje novih kadrova u Direkciji nije planirano, ali je neophodna dalja edukacija zaposlenih u ovoj oblasti.

Troškovi za 4 zaposlenih iznose EUR 45,000 godišnje što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore pomenute direktive **EUR 225,000** za period **2014.-2018.**

4.1.17. Rekreativna plovila

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 94/25/EZ. Obaveze privrednih subjekata sprovodiće uvoznici i distributeri.¹⁰

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 94/25/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o jahtama („Službeni list Crne Gore”, broj 46/07),
2. Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe („Službeni list Crne Gore”, broj 46/07),
3. Uredba o čamcima („Službeni list Crne Gore”, broj 44/09),
4. Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi („Službeni list Federativne Republike Crne Gore”, broj 19/78 i sljedeći);
5. Zakon o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata („Službeni list Crne Gore”, broj 20/11),
6. Pravila za statutarnu sertifikaciju jahti iz 2012.

Gore pomenuti propisi su, po mišljenju Crne Gore, u djelimično usklađeni sa zahtjevima Direktive 94/25/EZ o rekreativnim plovilima.

Prema mišljenju Crne Gore, potpuna usklađenost sa Direktivom 94/25/EZ će se postići usvajanjem podzakonskih akata na osnovu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, kao i izmjenom Zakona o jahtama, čije usvajanje je planirano do kraja 2014. godine. Očekuje se da će sprovođenje navedenih akata započeti prije ulaska Crne Gore u EU.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 94/25/EZ je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direkcija za pomorstvo uz učešće Uprave pomorske sigurnosti Crne Gore.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

---

¹⁰ Nakon bilateralnog sastanka, Crna Gora je utvrdila da nema proizvođača rekreativnih plovila na koje se odnosi ova direktiva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača proizvoda na koje se odnosi Direktiva 94/25/EZ, ne postoje planovi da se osnuje crnogorski organ za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspeksijskom nadzoru, Zakonu o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i Uredbi o čamcima, tržišni nadzor vrši Uprava pomorske sigurnosti Crne Gore.

Postoje tri inspektora koji vrše tržišni nadzor, kao i inspeksijski nadzor, proizvoda u upotrebi u rekreativnim plovilima. Ne planira se zapošljavanje novih radnika.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva ima dovoljan broj zaposlenih. Trenutno je 4 zaposlenih odgovorno za preuzimanje i sprovođenje Direktive 94/25/EZ. Zapošljavanje novih radnika u Direkciji nije planirano, ali je neophodna dalja edukacija zaposlenih u ovoj oblasti.

Troškovi za 4 zaposlenih iznose EUR 45,000 godišnje, što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore pomenute direktive **EUR 225,000 za period 2014-2018.**

4.1.18 Građevinski proizvodi

Trenutno stanje

Građevinski sektor na crnogorskom tržištu u odnosu na tržišta ostalih evropskih zemalja je dosta mali. Međutim, s obzirom na udio u bruto domaćem proizvodu i na činjenicu da investicije u fiksni kapital i dalje pružaju najveći stimulans rastu bruto domaćeg proizvoda, važnost građevinskog tržišta se mora uzeti u obzir.

	2011	2012
Bruto domaći proizvod (u hiljadama EUR) sektor	3 234 060	3 148 857
Bruto dodana vrijednost (u hiljadama EUR) sektor	158 081	145 192
Udio građevinskog sektora u BDP (%)	4,9	4,6

Iako je građevinarstvo u Crnoj Gori u prethodnom periodu doživjelo značajnu ekspanziju, mali je broj kompanija koji se bave proizvodnjom građevinskih proizvoda. Većina materijala, naročito za završne radove u građevinarstvu, se uvoze uprkos činjenici da Crna Gora ima velike količine sirovina koje predstavljaju osnovne sirove materijale za proizvodnju građevinskih materijala, kao i rezerve istog u značajnim količinama i adekvatnog kvaliteta. Ovo se posebno odnosi na lapor, arhitektonski građevinski kamen, glinu i tehnički građevinski kamen.

Primjeri građevinskih proizvoda koji se proizvode u Crnoj Gori: svježi beton, specifične montažne betonske galanterije, betonski ivičnjaci, betonske kamene ploče, itd., cement, agregati za beton i žbuku, agregati za bitumenske mješavine, asfalt, drvena vanjska i unutrašnja vrata, PVC i aluminijska vrata i prozori, vapno, proizvodi od prirodnog kamena, betona i željeza, itd.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Regulativom 305/2011/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i postavljanja na tržište i/ili je:

1. Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore”, broj 51/08 od 22. avgusta 2008, 35/13, 34/11);

2. Zakon o građevinskim proizvodima („Službeni list Crne Gore”, broj 18/2014) djelimično preuzima zahtjeve Regulative 305/2011/EZ. Zakon o građevinskim proizvodima će se primjenjivati od početka 2017. kako bi se izgradila adekvatna infrastruktura za sprovođenje zakona.

Prema mišljenju Crne Gore, Zakon o građevinskim proizvodima je djelimično usklađen sa Regulativom 305/2011. Potpuna usklađenost će se postići na osnovu seta pravilnika.

Vertikalni podzakonski akti koji će biti usvojeni na osnovu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata i Zakona o građevinskim proizvodima:

1. Pravilnici o tehničkim propisima za različite grupe građevinskih proizvoda.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Regulative (EU) 305/2011 je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za građevinarstvo.

Objavlivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

U ovom trenutku ne postoji plan za osnivanje nacionalnog Organa za tehničku procjenu u Crnoj Gori.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno, u Crnoj Gori postoje tri akreditovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi mogla biti imenovana (a kasnije i prijavljena) na osnovu Regulative (EU) 305/2011 u zavisnosti od potreba crnogorskog tržišta.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspeksijskom nadzoru i Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, tržišni nadzor građevinskih proizvoda vrši Uprava za inspeksijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo održivog razvoja i turizma nema dovoljan broj adekvatno obučениh ljudi za sprovođenje zakonskih propisa. Trenutno, u Direkciji za građevinarstvo, Odjeljenju za strateški razvoj građevinarstva jedan zaposleni je odgovoran za ovu regulativu. Zapošljavanje novih radnika se planira za 2015. i 2016. Neophodna je dalja edukacija postojećeg i novog kadra.

Projekcija potreba za novim kadrovima za sprovođenje pravne tekovine EU, 2014.-2018.

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama		1	3	/	/
Ukupan broj novih zaposlenih u poređenju sa 2013.		1	4	4	4

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava (EUR) za nove kadrove data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za nove zaposlene¹¹		11.250	45.000	45.000	45.000

¹¹ Napomena: Troškovi jednog zaposlenog pokrivaju bruto platu, obuku, kancelarijski prostor i kancelarijski materijal

(u EUR)					
Donacije	11.000	61.000	61.000	11.000	/
Ostalo					

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose EUR 11,250 godišnje, ili EUR 56,250 za period 2014.-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2015. i tri radnika u 2016. godini ukupni troškovi sprovođenja ove direktive iznosiće **EUR 202,500 za period 2014.-2018.**

4.1.19 Emisija buke mašina koje se koriste na otvorenom

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2000/14/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva za proizvode i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2000/14/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o zaštiti od buke („Službeni list Crne Gore“, broj 28/11 i 01/14),
2. Pravilnik o usaglašavanju obilježavanja izvora buke („Službeni list Crne Gore“, 13/14).

Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, potpuno usklađen sa zahtjevima Direktive 2000/14/EZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2000/14/EZ je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za životnu sredinu i klimatske promjene, u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2000/14/EZ, nema planova za osnivanje crnogorskog organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o inspekcijском nadzoru i Zakonu o zaštiti od buke, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo održivog razvoja i turizma ima jednog zaposlenog koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2000/14/EZ. Ne planira se zapošljavanje novih kadrova, ali je neophodna dalja edukacija postojećeg.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog su EUR 11,250 godišnje, što znači da su ukupni troškovi za sprovođenje gore pomenute direktive **EUR 56,250 za period 2014.-2018.**

4.1.20 Eksplozivi za civilnu upotrebu

Trenutno stanje

Trenutno u Crnoj Gori postoje dva proizvođača proizvoda na koje se odnosi Direktiva 93/15/EZ o eksplozivima za civilnu upotrebu (privredni eksplozivi).

Pravni okvir

Zakonodavni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 93/15/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o eksplozivnim supstancama („Službeni list Crne Gore“, broj 49/08).

Zakon je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa zahtjevima Direktive 93/15/EZ.

Usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim supstancama planirano je za III kvartal 2014. godine. Detaljniji pregled usvajanja podzakonskih akata dat je u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Nova Direktiva 2014/28/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na isporuku na tržište i nadzor eksploziva za civilnu upotrebu, objavljena je 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa navedenim je planirana u drugom kvartalu 2016. godine (20. april 2016. godine).

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je zasnovan na prisustvu proizvođača na tržištu Crne Gore, i utvrđen je imajući u vidu rizike u vezi sa proizvodima, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 93/15/EZ je Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije.

Objavljivanje liste standarda kojima se uspostavlja pretpostavka usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. S obzirom na to da u Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača proizvoda na koje se odnosi Direktiva 93/15/EZ, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o eksplozivnim supstancama, tržišni nadzor vrši Inspektorat za eksplozivne materije koji je organizovan u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova.

Trenutno je sedam inspektora zaduženo za ovu direktivu, kao i za pirotehnička sredstva i druge oblasti.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši se putem Inspekcije za eksplozivne materije koja kontroliše dva pomenuta proizvođača u Crnoj Gori u dijelu koji se odnosi na skladištenje, proizvodnju, upotrebu i transport.

Eksplozivne materije su komercijalno dostupne, ali se mogu prodavati privrednim subjektima samo u slučaju kada im je prethodno izdata dozvola od strane Ministarstva unutrašnjih poslova za obavljanje rudarskih aktivnosti i transport eksploziva.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije, ima 5 zaposlenih zaduženih za preuzimanje i sprovođenje Direktive 93/15/EZ, kao i preuzimanje i sprovođenje Direktive 2007/23/EZ. Zapošljavanje novih službenika nije planirano, ali je neophodna dodatna edukacija postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Troškovi za pet trenutno zaposlenih iznose 56.250 EUR godišnje, što znači da ukupni troškovi za sprovođenje gore navedenih direktiva iznose **281.250 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.1.21 Pirotehnička sredstva

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2007/23/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2007/23/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu čini:

1. Zakon o eksplozivnim supstancama („Službeni list Crne Gore“, broj 49/08).

Ovaj zakon nije usklađen sa zahtjevima Direktive 2007/23/EZ.

Usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim supstancama planirano je za III kvartal 2014. godine. Zakon će biti djelimično usklađen sa zahtjevima Direktive 2007/23/EZ.

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je utvrđen imajući u vidu rizike u vezi sa ovim proizvodima, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2007/23/EZ je Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije.

Objavljivanje liste standarda kojima se uspostavlja pretpostavka usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2007/23/EZ, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o eksplozivnim supstancama, tržišni nadzor vrši Inspektorat za eksplozivne materije koji je organizovan u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova.

Trenutno je sedam inspektora zaduženo za ovu direktivu, kao i za druge oblasti.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši se putem Inspekcije za eksplozivne materije koja kontroliše dio koji se odnosi na skladištenje, upotrebu (u izvođenju javnog vatrometa), transport i prodaju.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.20.

4.1.22 Radio oprema i telekomunikaciona terminalna oprema

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 99/5/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 99/5/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu čine:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni list Crne Gore“, broj 40/2013),
3. Pravilnik o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi („Službeni list Crne Gore“, broj 32/12).

Pravilnik je stupio na snagu 29. juna 2012. godine, dok je njegova primjena počela 1. januara 2013. godine. Pravilnik je djelimično usklađen sa Direktivom 99/5/EZ.

U cilju postizanja potpune usklađenosti sa zahtjevima Direktive 99/5/EZ, usvajanje novog Pravilnika planirano je za IV kvartal 2014. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 99/5/EZ je Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije, Direktorat za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost i radio spektar.

Objavljivanje liste standarda kojima se utvrđuje pretpostavka usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 99/5/EZ, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru, Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti i Zakona o elektronskim komunikacijama, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje Direktive 99/5/EZ. Zapošljavanje novih službenika nije planirano, ali je neophodna dodatna edukacija postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 11.250 EUR godišnje, što znači da ukupni troškovi za sprovođenje gore navedene direktive iznose **56.250 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2 Stari pristup

Kod starog pristupa, pored proizvođača relevantnih proizvoda, država je takođe odgovorna za bezbjednost proizvoda i zbog toga mora da formira i ovlasti odgovarajuća državna tijela za obavljanje poslova ocjenjivanja usaglašenosti (npr. registracija, procjena i odobrenje).

Prioriteti koji se odnose na vremenske rokove planiranog usklađivanja pojedinačnih pravnih akata su utvrđeni uzimajući u obzir nekoliko faktora:

- priroda pravnog akta (npr. horizontalnost kao u slučaju okvirnih direktiva kod motornih vozila),
- nivo rizika za potrošače i druge korisnike,
- postojanje proizvođača,
- administrativni kapaciteti odgovorne državnog organa (preuzimanje, sprovođenje, kao i aktivnosti u vezi sa ocjenjivanjem usaglašenosti).

4.2.1 Tekstil

Trenutno stanje

Bez obzira na dugu tradiciju tekstilne industrije, neophodno je imati u vidu da je ona u proteklih deset godina svedena na manje od jedne desetine od onoga što je bila 2000. godine. U ovom trenutku, u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača tekstilnih proizvoda na mikro nivou na koje se odnosi Regulativa (EU) 1007/2011. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EU) 1007/2011, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanje na tržište i/ili u upotrebu čine:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).

Usvajanje Pravilnika o obilježavanju i označavanju tekstilnih proizvoda planirano je za I kvartal 2015. godine.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Regulative (EU) 1007/2011.

Planirani rok za usvajanje navedenog pravilnika je zasnovan na postojanju proizvođača na tržištu Crne Gore, i utvrđen je imajući u vidu važnost koju za potrošače ima obilježavanja i označavanja tekstila, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Regulative (EU) 1007/2011 je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi podržala aktivnosti tržišnog nadzora. S obzirom na to da u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača tekstilnih proizvoda na mikro nivou na koje se odnosi pravilnik, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.8.

4.2.2 Obuća

Trenutno stanje

U ovom trenutku, u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača obuće i/ili njenih komponenti na mikro nivou na koje se odnosi Direktiva 94/11/EZ. Obaveze za privredne subjekte će uglavnom sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 94/11/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja u promet i/ili u upotrebu čini:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).

Usvajanje Pravilnika o označavanju obuće planirano je za IV kvartal 2014. godine.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 94/11/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenog pravilnika je zasnovan na postojanju proizvođača na tržištu Crne Gore, i utvrđen je imajući u vidu važnost koju za potrošače ima obilježavanja i označavanja obuće, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 94/11/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi podržala aktivnosti tržišnog nadzora. S obzirom na to da u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača obuće i/ili njenih komponenti na mikro nivou na koje se odnosi Pravilnik, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.8.

4.2.3 Kristalno staklo

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 69/493/EEZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 69/493/EEZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu čini:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);

Usvajanje Pravilnika o proizvodima od kristalnog stakla planirano je za IV kvartal 2014. godine.

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 69/493/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenog pravilnika je zasnovan na postojanju proizvođača na tržištu Crne Gore, i utvrđen je imajući u vidu važnost koju za potrošače ima označavanje kristalnog stakla, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 69/493/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi podržala aktivnosti tržišnog nadzora. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda obuhvaćenih pravilnikom, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.8.

4.2.4 Mjerne jedinice

Pravni okvir

Pravni okvir za mjerne jedinice u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08),
2. Uredba o zakonskim mjernim jedinicama („Službeni list Crne Gore“, broj 22/09).

Uredba o zakonskim mjernim jedinicama je, prema mišljenju Crne Gore, usklađena sa odredbama Direktive 80/181/EEZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 80/181/EEZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju.

Zavod za metrologiju je zadužen za sprovođenje uredbe.

Na osnovu Zakona o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08), tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Zavod za metrologiju ima dovoljan broj osoblja za sprovođenje ove uredbe. Neophodna je dodatna edukacija u ovoj oblasti. Za više informacija vidite tačku 3.2.3.

4.2.5 Prethodno upakovani proizvodi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoje proizvođači proizvoda obuhvaćenih Direktivom 76/211/EZ.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Direktivom 76/211/EZ, odnosno proizvodnju, uvoz i stavljanje u promet i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

- 1) Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08),
- 2) Pravilnik o prethodno upakovanim proizvodima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11).

Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, usklađen sa zahtjevima Direktive 76/211/EEZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 76/211/EEZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju.

Zavod za metrologiju je zadužen za sprovođenje pravilnika.

Metrološki nadzor

Metrološki nadzor prethodno upakovanih proizvoda vrši Zavod za metrologiju.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o metrologiji tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje ovog pravilnika. Neophodna je dodatna edukacija u ovoj oblasti. Zapošljavanje novih službenika u ZM planirano je za 2014. godinu (vidite tačku 3.2.3.).

4.2.6 Boce kao mjerne posude

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 75/107/EEZ.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 75/107/EEZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

- 1) Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08);
- 2) Pravilnik o bocama kao mjernim posudama („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11).

Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, usklađen sa zahtjevima Direktive 75/107/EEZ o bocama kao mjernim posudama.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 75/107/EEZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju.

Zavod za metrologiju je zadužen za sprovođenje pravilnika.

Metrološki nadzor

Metrološki nadzor boca kao mjernih posuda vrši Zavod za metrologiju.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o metrologiji, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje ovog pravilnika. Neophodna je dodatna edukacija u ovoj oblasti. Zapošljavanje novih službenika u ZM planirano je za 2014. godinu (vidite tačku 3.2.3.).

4.2.7 Prekursori za narkotike

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Regulativa (EZ) 273/2004. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EZ) 273/2004, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja u promet i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci („Službeni list Crne Gore“, broj 83/09)
2. Pravilnik o spisku supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci („Službeni list Crne Gore“, broj 58/10).

Gore navedeno zakonodavstvo je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađeno sa zahtjevima Regulative (EZ) 273/2004. Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Prema mišljenju Crne Gore, potpuna usklađenost zakona putem izmjena i dopuna planirana je za IV kvartal 2018. godine.

Planirani rok za usvajanje navedenih pravilnika je utvrđen imajući u vidu administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organi za preuzimanje i sprovođenje Regulative (EZ) 273/2004 su Ministarstvo zdravlja u saradnji sa Agencijom za lijekove i medicinska sredstva, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava carina.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi regulativa, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspeksijskom nadzoru i Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci, tržišni nadzor vrši Uprava za inspeksijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje ove regulative. Zapošljavanje novih službenika nije planirano. Neophodna je dodatna edukacija postojećeg kadra u ovoj oblasti.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 11.250 EUR godišnje, što znači da ukupni troškovi za sprovođenje gore navedene regulative iznose **56.250 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.8 Kozmetički proizvodi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača proizvoda na koje se odnosi Regulatorna (EZ) 1223/2009. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Crna Gora još uvijek nije uskladila svoje zakonodavstvo sa Regulatornom (EZ) 1223/2009 o kozmetičkim proizvodima. Sadašnje crnogorsko zakonodavstvo čini zakon iz 1991. godine, a neke odredbe Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list Crne Gore“, broj 48/08) takođe se primjenjuju.

Zakonodavni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulatorna (EZ) 1223/2009, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori činiće:

1. Zakon o kozmetičkim proizvodima,
2. Pravilnik o zahtjevima za kozmetičke proizvode.

Usvajanje zakona i podzakonskog akta planirano je za IV kvartal 2016. godine. Zakonodavstvo će biti u potpunosti usklađeno sa zahtjevima Regulatorne (EZ) 1223/2009.

Planirani rok za usvajanje navedenih akata utvrđen je imajući u vidu važnost koju za potrošače ima kozmetički proizvod, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Regulatorne (EZ) 1223/2009 je Ministarstvo zdravlja.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Postoje planovi za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u skladu sa zahtjevima regulatorne u pogledu bezbjednosti kozmetičkih proizvoda koji se stavljaju na tržište Crne Gore.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje ove regulatorne. Zapošljavanje novih službenika planirano je za 2014. godinu. Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini	1	/	/	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	1	1	1	1	1

Projekcija potrebnog finansiranja za period od 5 godina data je u tabeli ispod (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	5.625	11.250	11.250	11.250	11.250

Donacije i prihodi iz djelatnosti/industrije u EUR	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200
---	-------	-------	-------	-------	-------

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 11.250 EUR godišnje, odnosno 56.250 EUR za period 2014-2018. godine. Zapošljavanjem jednog novozaposlenog u drugoj polovini 2014. godine, ukupni troškovi za sprovođenje regulative iznose **106.875 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.9 Farmaceutski proizvodi

4.2.9.1 Ljekovi za humanu upotrebu

Trenutno stanje

Crna Gora trenutno ima tri licencirana domaća proizvođača koji proizvode lijekove za humanu upotrebu koji pripadaju kategoriji malih i srednjih preduzeća. Ne postoji proizvodnja inovativnih ili bioloških lijekova. Ljekovi se proizvode za domaće tržište i izvoz. Jedan od proizvođača ima EU sertifikat o dobroj proizvođačkoj praksi (GMP sertifikat) i vrši izvoz u neke od zemalja EU.

Što se tiče finansijskog učešća domaćih proizvođača, on čini samo nešto manje od 3% od ukupne tržišne vrijednosti, a 97% su lijekovi uvezeni od stranih proizvođača (oko 60% proizvođača iz zemalja EEP i oko 25% iz zemalja bivše Jugoslavije).

Trenutno postoji 27 licenciranih trgovaca na veliko za lijekove za humanu upotrebu. Dozvola za promet lijekova na veliko koji sadrže opojne supstance mora se dobiti zasebno (trenutno je licencirano 9 trgovaca na veliko od njih 27).

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene EU pravnim aktima:

1. Direktiva 2001/20/EZ,
2. Direktiva 2001/83/EZ,
3. Direktiva 2003/94/EZ,
4. Direktiva 2005/28/EZ,
5. Regulativa 141/2000,
6. Regulativa 847/2000,
7. Regulativa 726/2004,
8. Regulativa 1901/2006,
9. Regulativa 1234/2008,
10. Regulativa 1235/2010,
11. Regulativa 198/2013
12. Regulativa 536/2014
13. Regulativa 699/2014

Sljedeći pravni akti u Crnoj Gori se su relevantni za gore navedene pravne akte EU:

1. Zakon o lijekovima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11),
2. Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet („Službeni list Crne Gore“, broj 30/2009),
3. Pravilnik o bližem sadržaju farmaceutskog ispitivanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 38/2009),
4. Pravilnik o bližem sadržaju farmakološko - toksikološkog ispitivanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 68/2009),

5. Pravilnik o kontroli kvaliteta lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 4/2010),
6. Smjernice Dobre prakse u distribuciji lijekova (internet stranica CALIMS-a),
7. Pravilnik o bližim uslovima i dokumentaciji potrebnoj za odobravanje i sprovođenje kliničkih ispitivanja lijekova za upotrebu u humanoj medicini („Službeni list Crne Gore“, broj 2/2014);
8. Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 2/2014).

Zakon je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa predmetnim pravnim aktima EU koji su stupili na snagu prije njegovog donošenja, pa je stoga potrebno izmijeniti i dopuniti postojeći zakon do kraja 2016. godine radi daljeg usaglašavanja sa relevantnom pravnom tekovinom i obezbjeđivanja osnova za donošenje svih potrebnih podzakonskih akata.

Potpuna usklađenost će se postići donošenjem svih podzakonskih akata. Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Određivanje cijena medicinskih proizvoda

Pravni okvir kojim se Direktiva 89/105/EZ preuzima u zakonodavstvo Crne Gore čine:

1. Zakon o lijekovima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11);
2. Zakon o zdravstvenom osiguranju („Službeni list Crne Gore“, broj 14/12);
3. Uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 50/2007 i broj 62/2010);
4. Lista lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja („Službeni list Crne Gore“, broj 04/12).

Sadašnje zakonodavstvo je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađeno sa zahtjevima Direktive 89/105/EZ. Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za postizanje potpune usklađenosti dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje svih pravnih akata EU u oblasti lijekova za humanu upotrebu je Ministarstvo zdravlja uz učešće Agencije za lijekove i medicinska sredstva (CALIMS).

Sprovođenje predmetnih pravnih akata EU je u nadležnosti CALIMS-a.

Sprovođenje Direktive 89/105/EZ je u nadležnosti Ministarstva zdravlja, Nacionalnog fonda za zdravstveno osiguranje i CALIMS-a. Ministarstvo zdravlja je zaduženo za stavljanje lijekova na pozitivnu listu lijekova i utvrđivanje kriterijuma za taj postupak. Prema novoj uredbi koja je u fazi izrade, CALIMS će biti zadužen za formiranje maksimalnih cijena lijekova i sistem predviđanja formiranja cijena u odnosu na referentne međunarodne cijene. Sadašnja uredba ne određuje rok za odluku niti obavezu transparentnosti, niti će ovo biti sprovedeno u novoj uredbi u skladu sa direktivom. Trenutno se cijene za lijekove koji se nabavljaju za javne zdravstvene ustanove regulišu tenderskim postupkom za godišnju nabavku lijekova, a cijene tenderskih ponuda su dostupne javnosti.

Ocjenjivanje usaglašenosti

CALIMS izdaje dozvole za stavljanje u promet lijekova, izdaje dozvole proizvođačima i trgovcima na veliko, odobrava klinička ispitivanja, prikuplja izvještaje o neželjenim reakcijama na lijekove (farmakovigilanca) i prati potrošnju lijekova.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o lijekovima, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje ovih direktiva. Zapošljavanje novih službenika nije planirano. Neophodna je dodatna edukacija postojećeg kadra u ovoj oblasti.

U ovom trenutku, CALIMS ima dvadeset zaposlenih zaduženih za sprovođenje postojećeg zakonodavstva u oblasti lijekova za humanu upotrebu. Dodatno zapošljavanje je neophodno radi sprovođenja usklađenog zakonodavstva.

Agencija planira osnivanje i opremanje laboratorije za kontrolu kvaliteta specijalizovane za detekciju falsifikovanih lijekova i lijekova koji su ispod standarda. Trenutno sva ispitivanja moraju da se obavljaju u okolnim zemljama. Ova laboratorija će biti namijenjena samo za ovaj dio kontrole i omogućiće bolji pregled tržišta, a s obzirom na to da predviđena tehnika (difrakcija X-zraka) nije razvijena u regionu, ona može biti komplementarna već postojećim laboratorijama u regionu i specijalizovana za ovu djelatnost.

Tvining projekat sa jednom od Agencija EU je predviđen nakon 2015. godine, kada administrativni kapaciteti i pravni okvir treba da budu u dovoljnoj mjeri razvijeni za takav projekat kako bi bili u mogućnosti da u potpunosti sprovedu relevantne pravne akte EU.

Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine u CALIMS-u

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini (CALIMS)	1	2	1	1	1
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	1	3	4	5	6

Projekcija potrebnog finansiranja za novozaposlene u CALIMS-u za period od 5 godina data je u tabeli ispod (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	/	/	/
Prihodi od sprovođenja nadležnosti (takse) i ostali izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	17040 (9540 + 7500)	51120 (28620 + 22500)	68160 (38160+ 30000)	85200 (47700+ 37500)	102240 (57240+ 45000)

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini (Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore)	1	1	2	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	1	2	4	4	4

Projekcija potrebnog finansiranja za novozaposlene u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore za period od 5 godina data je u tabeli ispod (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	/	/	/
Prihodi od sprovođenja nadležnosti (takse) i ostali izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	11 500	23 000	46 000	46 000	46 000

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog u Ministarstvu zdravlja iznose 11.250 EUR godišnje, odnosno 56.250 EUR za period 2014-2018. godine, dok troškovi u Agenciji za lijekove i medicinska sredstva (dvadeset trenutno zaposlenih i 6 novozaposlenih) u istom periodu iznose 2.027.760 EUR i troškovi u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore (za 4 novozaposlena) iznose 172.500 EUR. Dakle, ukupni troškovi za sprovođenje gore navedenih direktiva iznose **2 256 510 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.9.2 Ljekovi za veterinarsku upotrebu

Trenutno stanje

Ne postoje licencirani proizvođači za veterinarske medicinske proizvode ili medicinske premikse. Tržište se u potpunosti snabdijeva putem uvoza. Ukupna vrijednost tržišta za uvezene veterinarske proizvode. iznosila je 654.600 € u 2010. i 461.104 € u 2011. godini.

Trenutno postoji 7 licenciranih trgovaca na veliko za veterinarske lijekove.

Pravni okvir

Pravni okvir EU za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za medicinske proizvode čine:

1. Direktiva 91/412/EZ,
2. Direktiva 2001/82/EZ,
3. Direktiva 2006/130/EZ,
4. Regulativa 1950/2006,
5. Regulativa 470/2009.

Navedeni EU pravni akti su preuzeti kroz:

1. Zakon o lijekovima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11);
2. Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet („Službeni list Crne Gore“, broj 30/2009);
3. Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 2/2014);
4. Zakon o veterinarstvu („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11).

Zakon je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa predmetnim pravnim aktima EU koji su stupili na snagu prije njegovog donošenja, pa je stoga potrebno izmijeniti i dopuniti postojeći zakon do kraja 2016. godine radi daljeg usklađivanja sa relevantnim aktima EU i obezbjeđivanja osnova za donošenje svih potrebnih podzakonskih akata.

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za postizanje potpune usklađenosti dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Institucionalni okvir

Nadležni organi za preuzimanje i sprovođenje svih pravnih akata EU u oblasti lijekova za veterinarsku upotrebu su Ministarstvo zdravlja uz učešće Agencije za lijekove i medicinska sredstva, i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja uz učešće Veterinarske uprave.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Veterinarska uprava koja je dio Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja je zadužena za izdavanje dozvola za veleprodaju (trgovce na veliko) i nadzor rezidua u hrani životinjskog porijekla.

CALIMS izdaje registraciju (licenciranje lijeka), izdaje dozvole proizvođačima i izdaje dozvole za uvoz lijekova koji nijesu registrovani.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o lijekovima, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku CALIMS ima dvoje zaposlenih zaduženih za preuzimanje i sprovođenje postojećeg zakonodavstva u oblasti lijekova za veterinarsku upotrebu. Dodatno zapošljavanje je neophodno radi sprovođenja usklađenog zakonodavstva.

CALIMS će morati da zaposli i obuči dodatno osoblje u cilju sprovođenja usklađenog zakonodavstva. Tvinig projekat sa jednom od Agencija EU je predviđen nakon 2015. godine, kada bi administrativni kapaciteti i regulatorni okvir trebalo da budu u dovoljnoj mjeri spremni za takav projekat kako bi bili u mogućnosti da u potpunosti sprovedu pravnu tekovinu.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini (CALIMS)	/	/	1	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	/	/	1	/	/

Projekcija potrebnog finansiranja za novozaposlene, 2014-2018

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	/	/	/
Prihodi od sprovođenja nadležnosti (takse) i ostali izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	/	/	17040 (9540 + 7500)	/	/

Troškovi za dvoje trenutno zaposlenih u CALIMS-u iznose 34.080 EUR godišnje, odnosno 170.400 EUR za period 2014-2018. godine. Zapošljavanjem jednog novozaposlenog u 2016. godini, ukupni troškovi za sprovođenje Direktive iznose **221.520 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.10. Vještačka đubriva

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda obuhvaćenih Regulativom (EZ) 2003/2003. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Regulativom (EZ) 2003/2003 čini:

1. Zakon o sredstvima za ishranu bilja („Službeni list Crne Gore“, broj 48/07).

Zakon je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa zahtjevima Regulative EZ 2003/2003.

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Zakon o sredstvima za ishranu bilja, osim odredbi propisanih regulativom, takođe obuhvata i nacionalne odredbe koje se odnose na druge vrste đubriva kao što su: organska đubriva, mikrobiološka đubriva, biostimulatori, oplemenjivači zemljišta i supstrati.

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je utvrđen imajući u vidu važnost vještačkih đubriva za očuvanje životne sredine, kao i administrativne kapacitete nadležnih institucija.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Regulative (EU) 2003/2003 je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Fitosanitarna uprava, koja je dio Ministarstva, je zadužena za sprovođenje Regulative (EU) 2003/2003.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Fitosanitarna uprava je organ državne uprave koji je nadležan za neposredno izvršavanje propisa i obavlja upravne i sa njima povezane stručne poslove (npr. registraciju proizvođača i proizvoda).

Trenutno u Crnoj Gori postoji jedna akreditovana laboratorija koja je ovlašćena za ocjenjivanje usaglašenosti za potrebe nadležnih organa za sprovođenje.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o sredstvima za ishranu bilja, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Fitosanitarna uprava, Odsjek za sredstva za zaštitu bilja, sredstva za ishranu bilja i bezbjednost hrane, ima jednog zaposlenog zaduženog za sprovođenje Regulative (EU) 2003/2003. Zapošljavanje novih službenika planirano je za 2015. i 2016. godinu. Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini	1	1	/	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	1	2	2	2	2

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine, 2014-2018

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	5.625	20.080	20.080	20.080	20.080
Donacije Ostalo	20.000	20.000	20.000	11.000	/

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 11.250 EUR godišnje, odnosno 56.250 EUR za period 2014-2018. godine. Zapošljavanjem jednog novozaposlenog u 2014. godini i još jednog zaposlenog u 2015. godini, ukupni troškovi za sprovođenje direktive iznose **142,195 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.11 Hemikalije

Trenutno stanje

U ovom trenutku, u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača proizvoda na koje se odnosi Regulatorna (EZ) 1907/2006, Regulatorna (EZ) 1272/2008 i Regulatorna (EZ) 648/2004 EZ. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovođivati uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Regulatorna (EZ) 1907/2006 (REACH)

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulatorna (EZ) 1907/2006, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanje na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o hemikalijama („Službeni list Crne Gore“, broj 18/12);
2. Pravilnik o sadržaju bezbjednosnog lista za hemikalije („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);
3. Pravilnik o sadržini dosijea hemikalija i registar hemikalija („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13);
4. Pravilnik o utvrđivanju liste supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);

5. Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstance kao perzistentne, bioakumulativne i toksične i veoma perzistentne i veoma bioakumulativne supstance („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);
6. Pravilnik o načinu izrade i sadržaju izvještaja o bezbjednosti hemikalije („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13);
7. Pravilnik o načinu vođenja evidencije o hemikalijama i izdatim dozvolama za obavljanje djelatnosti prometa opasnih hemikalija („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13);
8. Pravilnik o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13).

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Regulativa (EZ) 1272/2008 – CLP

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EK) 1272/2008 u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o hemikalijama („Službeni list Crne Gore“, broj 18/12);
2. Pravilnik o kriterijumima i načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalija i određenog proizvoda u klase opasnosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/12);
3. Lista klasifikovanih supstanci („Službeni list Crne Gore“, broj 58/12);
4. Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstance kao perzistentne, bioakumulativne i toksične i veoma perzistentne i veoma bioakumulativne supstance („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);
5. Pravilnik o sadržaju bezbjednosnog lista za hemikalije („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13).

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpuno usklađivanje dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Regulativa (EZ) 648/2004 - Deterdženti

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode koje obuhvata Regulativa (EZ) 648/2004, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o hemikalijama („Službeni list Crne Gore“, broj 18/12);
2. Pravilnik o metodama ispitivanja biorazgradljivosti površinski aktivne supstance, načinu obilježavanja i sadržaju Lista o sastavu deterdženta („Službeni list Crne Gore“, broj 50/13);
3. Pravilnik o utvrđivanju liste površinski aktivnih supstanci koje se mogu koristiti u deterdžentu („Službeni list Crne Gore“, broj 36/13).

Gore navedeno zakonodavstvo je, prema mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađeno sa zahtjevima Regulative (EZ) 648/2004.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Regulative (EZ) 1907/2006, Regulative (EZ) 1272/2008 i Regulative (EZ) 648/2004 je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za životnu sredinu i klimatske promjene.

Agencija za zaštitu životne sredine (EPA) je organ zadužen za sprovođenje.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Postoje planovi za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u skladu sa zahtjevima regulative.

Što se tiče Regulative (EZ) 1907/2006, Agencija za zaštitu životne sredine vodi registar hemikalija u elektronskoj formi, vrši stručnu procjenu podataka sadržanih u dosijeu za supstance ili smješe koje sadrže supstance koje izazivaju visoku zabrinutost, takođe nalaže izmjenu predloženih mjera u cilju smanjenja rizika, saraduje sa

Evropskom agencijom za hemikalije (ECHA) i nadležnim organima drugih država članica u sprovođenju regulative.

Što se tiče Regulative (EZ) 1272/2008, Agencija za zaštitu životne sredine je nadležna za prikupljanje svih relevantnih informacija koje se odnose na klasifikaciju, razmjenu informacija, prijem informacija o zdravstvenim efektima preparata, odobrenja za upotrebu alternativnog hemijskog naziva i za prikupljanje bezbjednosnog lista i izvještaja o bezbjednosti hemikalije.

Što se tiče Regulative (EZ) 648/2004, Agencija za zaštitu životne sredine je zadužena za prikupljanje podataka, izdavanje dozvola za industrijsku i profesionalnu upotrebu deterdženata koji sadrže površinski aktivne supstance, kao i za provjeru podataka ukoliko se deterdžent koristi tako da se površinski aktivne supstance minimalno ispuštaju u životnu sredinu. Deterdžent sa površinski aktivnim supstancama koji se koristi za industrijske ili profesionalne svrhe može samo predstavljati minimalan rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu uzimajući u obzir količinu površinski aktivnih supstanci u deterdžentima.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo održivog razvoja i turizma nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje ovih propisa. Pored ovih propisa, Uprava za zaštitu životne sredine i klimatske promjene je zadužena i za Regulativu o biocidnim proizvodima. Trenutno su 2 zaposlena zadužena za sprovođenje ovih propisa. Zapošljavanje novih službenika nije planirano.

U ovom trenutku, Agencija za zaštitu životne sredine nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje ovih regulativa. Trenutno su 2 zaposlena zadužena za sprovođenje ovih propisa. Zapošljavanje novih službenika nije planirano, ali je neophodna dodatna edukacija postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Troškovi za dvoje trenutno zaposlenih iznose 22.500 EUR godišnje, što znači da ukupni troškovi za sprovođenje gore navedene direktive iznose **112.500 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.12 Biocidni proizvodi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori trenutno ne postoje podaci o proizvođačima proizvoda na koje se odnosi Regulativa (EU) 528/2012. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Crna Gora još uvijek nije uskladila svoje zakonodavstvo sa Regulativom (EU) 528/2012.

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EU) 528/2012, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori će biti:

1. Zakon o biocidnim proizvodima.

Usvajanje zakona planirano je za IV kvartal 2014. godine. Zakon će biti usklađen sa zahtjevima Regulative (EU) 528/2012.

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Planirani rok za usvajanje navedenih akat je utvrđen imajući u vidu rizike u vezi sa ovim proizvodima, kao i administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Postoje planovi za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u skladu sa zahtjevima regulative.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Regulative (EU) 528/2012 je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za životnu sredinu i klimatske promjene.

Agencija za zaštitu životne sredine (EPA) je organ zadužen za sprovođenje.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.2.12.

4.2.13 Motorna vozila

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda (vozila) na koje se odnosi Direktiva 2007/46/EZ o motornim vozilima, Direktiva 2002/24/EZ o motornim vozilima sa dva ili tri točka, Direktiva 2003/37/EZ o traktorima i Direktiva 97/68/EZ o vandrumskim pokretnim mašinama. Obaveze privrednih subjekata će izvršavati uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene pravnim aktima EU:

1. Direktiva 2007/46/EZ o uspostavljanju okvira za homologaciju motornih vozila, kao i relevantni sektorski EU pravni akti;
2. Direktiva 2002/24/EZ o homologaciji tipa motornih vozila na dva ili tri točka, kao i relevantni sektorski EU pravni akti;
3. Direktiva 2003/37/EZ o homologaciji tipa traktora za poljoprivredu i šumarstvo, kao i relevantni sektorski EU pravni akti;
4. Direktiva 97/68 o emisijama iz vandrumskih pokretnih mašina;

u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Službeni list Crne Gore“, broj 33/2012);
2. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).

Gore navedeni pravni okvir predstavlja administrativni okvir za donošenje nacionalnih tehničkih propisa kojima će se preuzeti pravni akti EU i ne sadrži tehničke specifične zahtjeve za vozila.

Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima nije u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom EU u oblasti na koju se odnose gore navedene direktive. Potpuna usklađenost koja će pružiti adekvatnu pravnu osnovu za preuzimanje i sprovođenje direktiva će se postići Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, čije je usvajanje planirano za III. kvartal 2014. godine.

Osim gore navedenih pravnih akata, Crna Gora je član dva međunarodna sporazuma u području homologacije tipa koji čine elementi nacionalnog pravnog poretka:

1. Sporazum o prihvaćanju jedinstvenih uslova za odobravanje i uzajamno priznavanje odobrenja za automobilsku opremu i dijelove - potpisan u Ženevi 20. marta 1958.;
2. Sporazum o usvajanju jednoobraznih tehničkih propisa za vozila na točkove, opremu i dijelove koji se mogu ugraditi i / ili se koriste za vozila na točkove i uslovima za uzajamno priznavanje homologacije dodijeljene na osnovu tih propisa - stupio je na snagu 16. oktobra 1995.

Notifikacijom sukcesije od 23 oktobra 2006, Crna Gora je obavijestila Generalnog sekretara UN-a da preuzima obavezu sprovođenja svih ugovora koje su prethodno potpisali SFRJ, SRJ i SCG. Ovim je Crna Gora dobila status pravnog nasljednika svih ugovora čiji je depozitar Generalni sekretar UN-a.

Počevši od 3. juna 2006 Crna Gora je takođe preuzela odgovornost za sprovođenje dva gore navedena sporazuma o tipu odobrenja vozila, njegove opreme i dijelova u skladu s UNECE pravilima, kao i prepoznavanju tipa odobrenja odobrenog od strane ovlašćenih laboratorija ostalih potpisnika pod uslovima pravila ECE.

Usvajanje Pravilnika o tehničkim zahtjevima i uslovima za vozila, djelove i opremu koji se uvoze ili prvi put stavljaju na tržište Crne Gore i uslovima koje mora da ispuni pravno lice za homologaciju vozila planirano je za IV. kvartal 2014. godine.

Na osnovu ova dva zakona i gore navedenog pravilnika, biće usvojena još četiri pravilnika:

1. Pravilnik o homologaciji motornih vozila (IV. kvartal 2015. godine),
2. Pravilnik o homologaciji motornih vozila na dva ili tri točka (IV. kvartal 2015. godine),
3. Pravilnik o homologaciji traktora (IV. kvartal 2017. godine),
4. Pravilnik o emisijama iz vandrumskih pokretnih mašina (IV. kvartal 2017. godine).

Ova četiri pravilnika su planirana da budu potpuno usklađena sa relevantnim zakonodavstvom EU.

Navedene okvirne direktive (Direktiva 2007/46/EZ, Direktiva 2002/24/EZ, Direktiva 2003/37/EZ i Direktiva 97/68/EZ) su izričito navedene u ovom dokumentu s obzirom na činjenicu da odobravanja tipa pod pravilima UNECE, koje obuhvataju dva međunarodna sporazuma, ne pokrivaju odobrenje cijelog vozila (WVTA). Ovo nije slučaj sa vertikalnim (separatnim) direktivama koje imaju gotovo identičan sadržaj kao ekvivalentna pravila UNECE. Vertikalne direktive će se preuzeti u nacionalno zakonodavstvo jednostavnim pozivanjem u crnogorskim pravilnicima na pravila UNECE koja su već dio crnogorskog zakonodavstva.

Za više informacija o strukturi i planiranom vremenskom periodu za usvajanje pravilnika kojima se preuzimaju relevantni odvojeni pravni akti EU u oblasti odobravanja motornih vozila, motornih vozila na dva ili tri točka i traktora za poljoprivredu i šumarstvo, vidite Akcioni plan u prilogu.

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je utvrđen imajući u vidu važnost proizvoda, kao i administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje gore navedenih okvirnih direktiva (kao i sektorskih pravnih akata EU u ovoj oblasti – više od 100) u nacionalno zakonodavstvo je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direktorat za drumski saobraćaj.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Nadležnosti „tijela za homologaciju“ vršiće Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direktorat za drumski saobraćaj.

Nadležnosti „tehničke službe“ vršiće jedno ili više pravnih lica (koja će biti odabrana na osnovu javnog tendera u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti), a koja će imati dovoljan broj stručnih i administrativnih kapaciteta.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspekcijском nadzoru, Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Direktorat za drumski saobraćaj, koji je dio Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Postoje četiri inspektora koji obavljaju tržišni nadzor vozila na tržištu, kao i inspekcijски nadzor vozila u upotrebi. Zapošljavanje novih službenika nije planirano.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje relevantnih pravnih akata. Trenutno su 2 zaposlena zadužena za preuzimanje i sprovođenje gore navedenih direktiva. Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini		1	/	2	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu		1	1	3	3

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine, 2014-2018

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet		11 250	11 250	33 750	33 750
Donacije Ostalo	11.000	61.000	61.000	11.000	/

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 22.500 EUR godišnje, što znači 112.500 EUR za period 2014-2018. godine. Zapošljavanjem jednog novozaposlenog u 2015. godini i još dvoje u 2017. godini, ukupni troškovi za sprovođenje pravne tekovine iznose **202.500 EUR za period 2014-2018. godine.**

V PROCEDURALNE MJERE

Proceduralne mjere obuhvataju notifikaciju propisa, postupaka ocjenjivanja usaglašenosti i usluga informacionog društva shodno Direktivi 98/34/EZ; provjere na spoljnim granicama, pribavljanje i posjedovanje oružja, kvantitativna ograničenja i kulturna dobra.

5.1 Postupci notifikacije

Pravni okvir

Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11) stvoren je pravni osnov za preuzimanje u nacionalno zakonodavstvo Direktive 98/34/EZ, koja se odnosi na obavezu država članica da se međusobno obavještavaju o propisima koje planiraju donijeti, a u cilju izbjegavanja stvaranja nepotrebnih prepreka trgovini. Direktiva propisuje tzv. „period mirovanja” od 3 mjeseca kako bi se omogućilo državama članicama davanje komentara na dostavljeni tekst propisa. Ukoliko u tom periodu država članica izrazi zabrinutost ili dostavi komentare na propis, period mirovanja se produžava. Navedeni period mirovanja koji je propisan direktivom direktno utiče na donošenje tehničkog zakonodavstva.

Na osnovu člana 33. zakona, donijeta je Uredba o notifikaciji tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informacionog društva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 11/13). Uredba predstavlja i osnov za notifikaciju, odnosno obavještavanje, Svjetske trgovinske organizacije u skladu sa obavezama iz Sporazuma o tehničkim barijerama u trgovini.

Prema mišljenju Crne Gore, oba pravna akta su u potpunosti usklađena sa relevantnim pravnim aktima EU.

Institucionalne/administrativne mjere

U skladu sa zahtjevima direktive svaka država članica osniva kontaktnu tačku (informacioni centar) preko koje će se vršiti komunikacija sa Evropskom komisijom. Kontaktna tačka/informacioni centar za razmjenu informacija, odnosno notifikaciju tehničkih propisa, propisa o uslugama informacionog društva, postupaka ocjenjivanja usaglašenosti je Ministarstvo nadležno za infrastrukturu kvaliteta, a za notifikaciju standarda Institut za standardizaciju Crne Gore. Imajući u vidu sličnost obaveza, ovi organi su nadležni i za notifikaciju propisa, standarda i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti, odnosno davanje informacija o važećem pravu, po pravilima WTO/TBT.

Navedeni zadaci zahtijevaju odgovarajuću organizaciju i informatičku opremljenost informacionog centra, uključenost svih organa državne uprave nadležnih za pripremu i donošenje tehničkih propisa, kao i privrednih subjekata, koji su izvozno orjentisani, u pogledu razumijevanja postupaka koji su propisani uredbom, kao i njihovih prava i obaveza. U tom cilju, neophodno je uspostaviti jaku internu komunikaciju i koordinaciju sa organima državne uprave.

Zbog toga neophodno je jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija u svim organima koji učestvuju u postupku notifikacije i davanja informacija. Neophodno je obezbijediti adekvatnu tehničku pomoć svim stranama koje su uključene u proces radi što boljeg razumijevanja svih mjera koje su propisane uredbom. Sve potrebne aktivnosti bi trebalo realizovati do kraja 2017. godine.

5.2 Kontrola na spoljnim granicama

Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list Crne Gore”, broj 48/08) u nacionalno zakonodavstvo preuzete su odredbe Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 2001/95/EZ kojom se uređuje opšta bezbjednost proizvoda. Predmetni zakon odnosi se na sve grupe proizvoda čiji zahtjevi bezbjednosti nijesu uređeni posebnim propisima.

Zakonom se uređuje postupak saradnje između organa za tržišni nadzor i carinskih organa koji kontrolišu robu na spoljnim granicama. Član 15. zakona propisuje da carinski organ u carinskom postupku može odložiti za tri dana

stavljanje u slobodan promet proizvoda ili partije/serije proizvoda i o tome odmah obavijestiti nadležni inspekcijski organ, ako ustanovi:

- da pojedini proizvodi ili partije/serije proizvoda pokazuju određene karakteristike koje izazivaju opravdanu sumnju da bi mogli predstavljati ozbiljan rizik po zdravlje i bezbjednost potrošača;
- da pojedine proizvode ili grupe proizvoda ne prate propisane isprave ili da nijesu na propisan način označeni. Ako u roku od tri radna dana nadležni inspekcijski organ ne preduzme propisane mjere ili u tom roku ne obavijesti carinski organ o preduzimanju mjera, carinski organ će staviti u slobodan promet proizvod ili partiju/seriju proizvoda čije je stavljanje u promet odloženo, ukoliko su ispunjeni drugi propisani uslovi.

U cilju uspostavljanja saradnje i koordinacije, Tržišna inspekcija i Uprava carina su potpisale Memorandum o saradnji. Takođe, formirana je i ekspertska/radna grupa koja će koordinisati sprovođenje obaveza iz predmetnog Sporazuma.

Donošenjem Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu (koji je u skupštinskoj proceduri), odredbe koje se odnose na saradnju i kontrolu proizvoda na spoljnim granicama će biti u potpunosti usklađene sa odredbama Regulative 765/2008/EZ o zahtjevima za tržišni nadzor.

5.3 Kontrola pribavljanja i posjedovanja oružja

Zakon o oružju („Službeni list Republike Crne Gore“, broj 49/04 i „Službeni list Crne Gore“, broj 49/08 i broj 20/11) uređuje nabavku, držanje, nošenje, proizvodnju, trgovinu i transport oružja i municije, kao i način rukovanja oružjem, oduzimanje oružja i municije, kao i unošenje i iznošenje preko državne granice. Odredbe zakona odnose se na strance, a ne odnose se na oružje i municiju za potrebe vojske, policije i drugih organa državne uprave koji oružje nabavljaju i drže u skladu sa posebnim propisima, niti na muzejske eksponate. Ministarstvo unutrašnjih poslova, u okviru kojeg je Uprava policije, zaduženo je za sprovođenje zakona.

Zakonom o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08) propisano je da spoljnu trgovinu kontrolisanom robom (naoružanje, vojna oprema i nevojna ubojna sredstva) mogu vršiti svi subjekti (pravna i fizička lica) upisani u Registar lica za obavljanje spoljne trgovine kontrolisanom robom. Registar se vodi od strane nadležnog ministarstva - Ministarstva ekonomije. Sva lica koja su registrovana za obavljanje pomenutih aktivnosti mogu da podnesu zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje spoljne trgovine kontrolisanom robom, u skladu sa zakonom.

Odluka o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme („Službeni list Crne Gore“, broj 43/13) je u potpunosti usklađena sa Evropskom listom naoružanja i vojne opreme. Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08) u članu 11. specificira uslove čije ispunjenje je potrebno za podobnost za upis u Registar lica koja mogu da vrše spoljnu trgovinu kontrolisanom robom. Zahtjev za izdavanje dozvole može se podnijeti tek nakon registracije.

Kontrolnom Listom za izvoz, uvoz i tranzit robe („Službeni list Crne Gore“, broj 25/13) propisano je da dozvolu za spoljnu trgovinu antikvitetima čija starost prelazi 75 godina izdaje nadležno ministarstvo - Ministarstvo kulture Crne Gore.

Oružje se razvrstava u kategorije **A, B, C i D:**

- kategorija A obuhvata oružje čije je nabavljanje, držanje i nošenje zabranjeno (vojni projektili sa eksplozivnim punjenjem, lanseri i bacači; automatsko; oružje skriveno u drugim predmetima; municija sa probojnim, eksplozivnim ili zapaljivim projektilima i projektili za takvu municiju; municija za pištolje i revolvere sa projektilom koje ima eksplozivni učinak; vojno oružje; eksplozivno oružje i njegovi djelovi..; poluautomatsko za civilnu upotrebu...);
- kategorija B obuhvata oružje čije je nabavljanje, držanje i nošenje zabranjeno bez isprave o oružju (poluautomatsko ili repetirajuće kratkocijevno; kratkocijevno za jedinačnu paljbu sa središnjim i sa rubnim paljenjem; lovačko i sportsko poluautomatsko dugocijevno koje zajedno sa magacinom i ležištem može primiti više od tri metka; poluautomatsko dugocijevno za najviše tri metka; repetirajuće i poluautomatsko

dugocijevno sa glatkom cijevi; dugocijevno oružje za jedinačnu paljbu sa jednom ili više užlijebljenih ili glatkih cijevi; staro oružje i vazdušno snage veće ili jednake 7,5 J.);

- kategorija C obuhvata oružje čije je držanje i nošenje zabranjeno bez prijave Ministarstvu unutrašnjih poslova (gasno; reprodukcija vatrenog oružja kod kojeg se ne upotrebljava jedinstveni naboj; električni paralizator i mužar);
- kategorija D obuhvata oružje koje mogu nabavljati, držati i nositi samo fizička lica starija od 18 godina, a izuzetno raspršivače mogu držati i nositi lica starija od 16 godina (vazdušno snage do 7,5 J; oružje sa tetivom; raspršivač; hladno oružje).

Za oružje koje je nabavljeno na osnovu odobrenja fizičkom licu izdaje se oružni list (za držanje oružja – za ličnu bezbjednost i vlasniku trofejnog oružja; za držanje i nošenje - radi bavljenja streljaštvom i lovom), a privrednom društvu i preduzetniku odobrenje za držanje oružja, sa rokom važenja od pet godina, osim za trofejno oružje za koje se izdaje na neograničeno vrijeme. Oružni list se neće izdati za oružje za koje se ne može utvrditi porijeklo; koje prije stavljanja u promet nije označeno žigom ili serijskim brojem; koje je uvezeno ili uneseno iz inostranstva ako nije plaćena carina; kao i u slučajevima kada se u postupku registracije utvrdi postojanje razloga za odbijanje. Ovlašćeni trgovac oružjem dužan je da o prodaji oružja obavijesti Ministarstvo unutrašnjih poslova u roku od osam dana od dana prodaje.

Odobrenje za sakupljanje starog oružja izdaje se sa trajnim rokom, fizičkom licu koje ispunjava zakonske uslove i koje ima prostor za bezbjedan smještaj. Može se izdati i muzejima, kojima se može izdati odobrenje za sakupljanje zabranjenog oružja (kategorije A), koje se ne izrađuje i koje ne upotrebljava vojska i policija, u vezi sa čim se obavještava Ministarstvo kulture. Pravna lica koja se bave snimanjem filmova ili prikazivanjem pozorišnih predstava mogu nabavljati, držati i nositi hladno oružje, kao i oružje kategorije A, B i C koje je prepravljeno da ispaljuje lažnu municiju, samo za tu namjenu.

Oružje i municija oduzeti u pravosnažno okončanom krivičnom, prekršajnom i upravnom postupku, postaju vlasništvo države i predaju se Ministarstvu unutrašnjih poslova na raspolaganje.

Popravljanjem i prepravljanjem oružja i trgovinom oružjem mogu se baviti pravna lica i preduzetnici koji od Ministarstva unutrašnjih poslova dobiju odobrenje za bavljenje tom djelatnošću (vrše se provjere za odgovorna i druga lica, kao i da li objekat ispunjava bezbjednosno-tehničke uslove). Proizvodnjom oružja u Crnoj Gori bavi se jedan proizvođač od 2012. godine. Na pojedinačnom pakovanju oružja, nalazi se naljepnica koja sadrži podatke o oružju: marku, model, zemlju proizvodnje, kalibar, a na paketima su isti podaci i još količina. Označavanje oružja vrši ovlašćeno lice iz inostranstva. Na oružju se utiskuju podaci: model, marka i zemlja proizvodnje; na rukohvatu pištolja, sanduku puške i na glavi lovačke puške, a kalibar i serijski broj na cijevi i zatvaraču. Proizvedeno oružje podliježe ispitivanju – ocjenjivanju usaglašenosti oružja sa tehničkim zahtjevima i standardima i ovlašćeno lice iz inostranstva stavlja žig. Prodato je oko 200 komada oružja.

U skladu sa članom 6. Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08), Odluka o utvrđivanju liste nevojnih ubojnih sredstava („Službeni list Crne Gore“, broj 66/10) – oružje, municija, energetski materijal - je usvojena, i, prema mišljenju Crne Gore, usklađena sa Regulativom br. 258/2021. Spoljnu trgovinu pomenutom robom mogu vršiti sva lica (fizička i pravna) prethodno upisana u Registar koji se vodi od strane nadležnog organa – Ministarstva ekonomije Crne Gore. Sva lica koja su registrovana za obavljanje pomenutih aktivnosti mogu da podnesu zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje spoljne trgovine pomenutim robama, u skladu sa zakonom.

U Ministarstvu unutrašnjih poslova postoji kadar za sprovođenje novih propisa, koji će se dodatno edukovati, za šta nijesu potrebna posebna finansijska sredstva.

5.4 Kvantitativna ograničenja

U ovom dijelu su data dodatna objašnjenja opštih principa (čl. 34-36 UFEU). Analiza će biti data u okviru Akcionog plana za neharmonizovano područje.

Članom 6. Zakona o spoljnoj trgovini („Službeni list Crne Gore”, broj 28/04, 37/07) propisano je da Vlada posebnom odlukom uspostavlja, ažurira i objavljuje Kontrolnu listu za izvoz i uvoz koja sadrži informacije o robi čiji je izvoz odnosno uvoz ograničen. S tim u vezi, donijeta je Kontrolna lista za izvoz, uvoz i tranzit robe („Službeni list Crne Gore”, broj 25/13) čiji je spoljnotrgovinski promet ograničen i realizuje se uz dozvolu izdatu od strane nadležnog organa, u skladu sa zakonom.

Kontrolnom listom za izvoz, uvoz i tranzit robe propisan je režim dozvola (za uvoz, izvoz, tranzit) za svu robu koja je navedena u 6 priloga u okviru ove Kontrolne liste. Sva roba koja je navedena u ovim prilogima ne odnosi se na naoružanje, vojnu opremu i robu dvostruke namjene (sa izuzetkom robe iz Glave 31 gdje je naveden porozni amonijum nitrat za eksplozive). Dakle:

1. Na osnovu Zakona o spoljnoj trgovini („Službeni list Crne Gore“, broj 28/04, 37/07), donijeta je Kontrolna lista za izvoz, uvoz i tranzit robe („Službeni list Crne Gore“, broj 25/13) koja sadrži sva ograničenja za robe (sa izuzetkom naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene).

2. Na osnovu Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08) i Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 30/12), donijete su 3 kontrolne liste koje obuhvataju samo naoružanje:

- a. Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme („Službeni list Crne Gore“, broj 43/13),
- b. Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 37/13),
- c. Odluka o utvrđivanju liste nevojnih ubojnih sredstava („Službeni list Crne Gore“, broj 66/10).

Što se tiče hrane, sa aspekta veterinarske, sanitarne i fitosanitarne politike u zakonima, uredbama ili administrativnim odredbama, koje su usvojene na nacionalnom nivou, ne postoje mjere koje dozvoljavaju samo trgovcima koji posjeduju licencu za proizvodnju, ili licencu za trgovinu na veliko, da vrše uvoz određene robe.

5.5. Kulturna dobra

Pravni okvir

Pravni okvir za sprovođenje Direktive 93/7/EEZ u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o kulturnim dobrima („Službeni list Crne Gore“, broj 49/10, 2011), Dio IV Sistem zaštite kulturnih dobara - Vraćanje kulturnih dobara državi članici EU, član 63-69;
2. Pravilnik o popisu zbirki predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom države članice EU („Službeni list Crne Gore“, broj 48/13, 2013).

Zakon o kulturnim dobrima, u čl. 63. do 69., reguliše pitanja: vraćanje kulturnih dobara državi članici EU; postupak za vraćanje kulturnih dobara; sudske postupke; saradnju sa državama članicama; vraćanje kulturnih dobara protivpravno odnijetih sa teritorije države koja nije članica EU; vraćanje kulturnih dobara protivpravno odnijetih sa teritorije Crne Gore; aktivnosti vraćanja kulturnih dobara.

Pravilnik o popisu zbirki predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom države članice EU reguliše listu kulturnih predmeta koji mogu biti predmet gore navedenih članova zakona.

Prema mišljenju Crne Gore, navedeni akti su u potpunosti usklađeni sa relevantnim pravnim aktima u ovoj oblasti.

Institucionalni okvir

Nadležni organi za isprovođenje odredbi u vezi vraćanja kulturnih predmeta protivpravno odnijetih sa teritorije države članice su Ministarstvo kulture i Uprava za zaštitu kulturnih dobara, koja je organizovana u okviru Ministarstva, kao i nadležni sudovi pred kojima država članica podnese žalbu.

Ministarstvo je dužno da koordinira saradnju sa nadležnim organima država članica u pogledu vraćanja protivpravno odnijetih kulturnih dobara.

Inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o kulturnim dobrima sprovode Ministarstvo kulture i Uprava za zaštitu kulturnih dobara, putem inspektora za kulturno nasljeđe i inspektora za kulturna dobra.

Ministarstvo vrši inspekcijski nadzor u vezi sa sprovođenjem odredbi Zakona o kulturnim dobrima koje se odnose na uspostavljanje zaštite kulturnih dobara i vođenje Registra.

Uprava za zaštitu kulturnih dobara vrši inspekcijski nadzor u vezi sa stanjem kulturnih dobara, sistemom zaštite i mjerama i pravima i obavezama vlasnika i imaoaca kulturnih dobara.

Administrativni kapaciteti

Neki poslovi koji uključuju zaposlene u Ministarstvu kulture i Upravi za zaštitu kulturnih dobara u svom obimu podrazumijevaju sprovođenje odredbi čl. 63. do 69. zakona.

Zapošljavanje jedne osobe koja će biti zadužena za sprovođenje ove direktive je planirano za 2015. godinu. Ukupni troškovi za sprovođenje direktive iznose **45.000 EUR za period 2014-2018. godine.**

Crna Gora će u toku prepristupnih pregovora i nadalje kontinuirano posvetiti posebnu pažnju sprovođenju mjera koje podrazumijevaju slobodno kretanje roba. U toku sprovođenja aktivnosti koje su date u ovoj Strategiji i u dinamici koja je data u Akcionom planu za sprovođenje ove strategije obezbijediće se neophodni kapaciteti za njeno sprovođenje.

Takođe, ova Strategija uključuje prioritizaciju u odnosu na potrebe ekonomije Crne Gore u pravcu ne samo servisiranja u proizvodnim oblastima, nego i stvaranju pretpostavki za investiranje i rast ekonomije u industrijskim oblastima proizvodnje. U smislu prethodnog, a i u svijetlu činjenice da je crnogorsko tržište veoma malo, kroz slobodno kretanje roba Crna Gora se nada proširenju ciljnog tržišta i skorom ulasku na zajedničko tržište EU.

**Predlog akcionog plana za implementaciju Strategije Crne Gore za primjenu pravne
tekovine u oblasti slobode kretanja robe 2014-2018**

STRATEGIJSKI OKVIR

Pravni akt	Nadležna institucija	Implementaciono tijelo	Period usvajanja
HORIZONTALNE MJERE			
Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 - 36 UFEU	Ministarstvo ekonomije	Nadležna ministarstva ¹²	IV Q 2014
Strategija razvoja akreditacije za period 2015 - 2018	Ministarstvo ekonomije	Akreditaciono tijelo Crne Gore	IV Q 2014
Akcioni plan za sprovođenje strategije razvoja akreditacije / godišnji	Ministarstvo ekonomije	Akreditaciono tijelo Crne Gore	IV Q 2014 (AP 2015) IV Q 2015 (AP 2016) IV Q 2016 (AP 2017) IV Q 2017 (AP 2018)
Strategija razvoja standardizacije u Crnoj Gori 2015 - 2018	Ministarstvo ekonomije	Institut za standardizaciju	IV Q 2014
Akcioni plan za sprovođenje strategije razvoja standardizacije / godišnji	Ministarstvo ekonomije	Institut za standardizaciju	IV Q 2014 (AP 2015) IV Q 2015 (AP 2016) IV Q 2016 (AP 2017) IV Q 2017 (AP 2018)
Nacionalna strategija za razvoj metrologije do 2018. godine	Ministarstvo ekonomije	Zavod za metrologiju	III Q 2015
Nacionalna strategija za tržišni nadzor 2017 – 2020	- Ministarstvo ekonomije – Uprava za inspeksijske poslove	- Uprava za inspeksijske poslove - Ostali organi tržišnog nadzora	IV Q 2016
Nacionalni program tržišnog nadzora / godišnji	Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor	- Uprava za inspeksijske poslove - Ostali organi tržišnog nadzora	I Q 2015 (NP 2015) I Q 2015 (NP 2015) I Q 2016 (NP 2016) I Q 2017 (NP 2017) I Q 2018 (NP 2018)
STARI PRISTUP			
Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (Agencija za zaštitu životne sredine)	IV Q 2014
Akcioni plan za Nacionalnu strategiju upravljanja hemikalijama 2015-2018	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (Agencija za zaštitu životne sredine)	IV Q 2014

¹² Ministarstva koja su nadležna za pripremu, donošenje i sprovođenje propisa za različite grupe proizvoda

Pravni akt EU koji se preuzima	Pravni akt CG kojim se vrši preuzimanje Nadležni organ	Pravni osnov za podzakonske akte	Period usvajanja
HORIZONTALNE MJERE METROLOGIJA, STANDARDIZACIJA, AKREDITACIJA I TRŽIŠNI NADZOR			
Direktiva 2009/3/EZ	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o mjernim jedinicama (ME)	Zakon o metrologiji	IV Q 2015
Direktiva 2009/34/EZ	Pravilnik o zajedničkim odredbama za mjerila i metode metrološke kontrole (ME)	Zakon o metrologiji	IV Q 2018
Regulativa (EZ) 765/2008	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akreditaciji (ME)		IV Q 2014
	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu (ME)		III Q 2014
Regulativa (EZ) 764/2008	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu ¹³ (ME)		III Q 2014
Direktiva 2001/95/EZ	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu ¹⁴ (ME)		III Q 2014
	Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda (ME)		III Q 2014
Regulativa (EU) 1025/2012	Zakon o standardizaciji (ME)		IV Q 2015

Pravni akt EU koji se preuzima	Pravni akt CG kojim se vrši preuzimanje Nadležni organ	Pravni osnov za podzakonske akte	Period usvajanja
NOVI PRISTUP DIREKTIVE ZA INDIVIDUALNE GRUPE PROIZVODA			
Direktiva 2004/108/EZ	Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti (ME)	Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti (ZTZP)	IV Q 2014
Direktiva 2014/30/EU	Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti (ME)	ZTZP	II Q 2016
Direktiva 2014/29/EU	Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom (ME)	ZTZP	II Q 2016
Direktiva 2014/35/EU	Pravilnik o niskonaponskoj električnoj opremi (ME)	ZTZP	II Q 2016

¹³ Odredbe o uspostavljanju kontaktnih tačaka za proizvode

¹⁴ Odredbe o ovlaštenjima organa tržišnog nadzora

Direktiva 2014/33/EU	Pravilnik o bezbjednosti liftova(ME)	ZTZP	II Q 2016
Direktiva 2009/48/EZ	Pravilnik o bezbjednosti igračkaka (MZ)	ZTZP	IV Q 2014
Direktiva 2009/142/EZ	Pravilnik o gasnim uređajima (ME)	ZTZP	IV Q 2014
Direktiva 92/42/EZ	Pravilnik o zahtjevima efikasnosti novih toplovodnih kotlova na tečno ili gasovito gorivo (ME)	ZTZP	I Q 2015
Direktiva 2008/47/EZ	Pravilnik o aerosolnim raspršivačima(ME)	ZTZP	IV Q 2014
Direktiva 2009/127/EZ	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bezbjednosti mašina (ME)	ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/34/EU	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu i zaštitne sisteme koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama (ME)	ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 94/9/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu i zaštitne sisteme koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama (ME)	ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 89/686/EEZ	Pravilnik o ličnoj zaštitnoj opremi (ME)	ZTZP	IV Q 2014
Direktiva 2014/31/EZ	Pravilnik o vagama sa neautomatskim funkcionisanjem (ME)	ZTZP	II Q 2016
Direktiva 2014/32/EU	Pravilnik o zahtjevima koji se odnose na uređaje i sisteme sa mjernom funkcijom (ME)	ZTZP	II Q 2016
Direktiva 1999/5/EZ	Pravilnik o zahtjevima za RTT premu (MIDT)	Zakon o elektronskim komunikacijama ZTZP	IV Q 2014
Direktiva 2009/9/EZ	Pravilnik o žičarama (MSP)	Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza	IV Q 2014
NOVI PRISTUP EKO-DIZAJN			
Direktiva 2009/125/EZ (Okvirna Direktiva)	Zakon o efikasnom korišćenju energije (ME)		IV Q 2014
	Pravilnik o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	Zakon o efikasnom korišćenju energije (ZEKE) ZTZP	I Q 2015
Regulativa (EZ) 2009/245	Pravilnik o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ¹⁵	ZTZP	I Q 2015

¹⁵ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

Regulativa (EZ) 2009/244	Pravilnik o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ¹⁶	ZEKE ZTZP	I Q 2015
Regulativa (EZ) 2009/640	Pravilnik o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ¹⁷	ZEKE ZTZP	I Q 2015
Regulativa (EZ) 2008/1275	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ¹⁸	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EZ) 2009/107	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ¹⁹	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EZ) 2009/278	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²⁰	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EZ) 2009/642	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²¹	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EZ) 2009/0643	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²²	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2012/1194	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²³	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2010/1015	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²⁴	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2010/1016	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²⁵	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2011/327	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²⁶	ZEKE ZTZP	IV Q 2017

¹⁶ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

¹⁷ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

¹⁸ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

¹⁹ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²⁰ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²¹ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²² Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²³ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²⁴ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²⁵ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²⁶ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

Regulativa (EU) 2012/206	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²⁷	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2012/547	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²⁸	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EZ) 2009/641	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ²⁹	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2012/932	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uspostavljanju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME) ³⁰	ZEKE ZTZP	IV Q 2017

NOVI PRISTUP MEDICINSKA SREDSTVA

	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	I Q 2017
Direktiva 93/42/EEZ	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)		IV Q 2016
Direktiva 90/385/EEZ	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2017
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2018
	Pravilnik o kliničkom ispitivanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)		IV Q 2016
Direktiva 98/79/EEZ	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2017
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2018

²⁷ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²⁸ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

²⁹ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

³⁰ Aneks Pravilniku za grupu proizvoda

	Pravilnik o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2017
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	IV Q 2017
Direktiva 2003/12/EZ	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava(MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2018
	Pravilnik o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2017
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	IV Q 2017
Direktiva 2003/32/EZ	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2018
	Pravilnik o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2017
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	IV Q 2017
Direktiva 2005/50/EZ	Pravilnik o oglašavanje medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2018
	Pravilnik o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2017
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	IV Q 2017
Regulativa (EZ) 722/2012/EZ	Pravilnik o oglašavanje medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2017
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	I Q 2018
	Pravilnik o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	II Q 2018
NOVI PRISTUP GRAĐEVINSKI PROIZVODI			
Regulativa (EU) 305/2011	Pravilnik o načinu izrade dokumenta o ocjeni kao sadržaj i način vođenja evidencije izdatih dokumenata o ocjeni (MORT)	Zakon o građevinskim proizvodima (ZGP)	IV Q 2016

	Pravilnik o sadržaju i obiku dokumenta o tehničkoj ocjeni kao i sadržaj i način vođenja evidencije izdatih tehničkih ocjena (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnik o bližem obliku i sadržaju izjave o svojstvima (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnik o načinu označavanja građevinskog proizvoda (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnik o sadržaju sistema ocjene (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje i ukidanje imenovanja za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava i sadržaj i način vođenja evidencije o izdatim i ukinutim imenovanjima (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje i ukidanje imenovanja za izdavanje tehničke ocjene i dokumenta o ocjeni kao i listi grupa proizvoda (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnik o protivpožarnoj klasifikaciji proizvoda (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Uredba o načinu priznavanja isprava i znakova usaglašenosti (MORT)	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnici o tehničkim zahtjevima za različite grupe građevnih proizvoda	ZGP Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata	Kontinuirano 2016-2018
NOVI PRISTUP EKSPLOZIVI ZA CIVILNU UPOTREBU PIROTEHNIČKI PROIZVODI			
Direktiva 2007/23/EZ	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama (MUP)		IV Q 2014
	Pravilnik o tehničkim zahtjevima i postupcima za ocjenjivanje usaglašenosti eksplozivnih materija, za civilnu upotrebu (MUP)	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama	I Q 2015
Direktiva 93/15/EZ	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama (MUP)		IV Q 2014
	Pravilnik o tehničkim zahtjevima i postupcima za ocjenjivanje usaglašenosti za pirotehnička sredstva (MUP)	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama	I Q 2015
Direktiva 2014/28/EU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama (MUP)		II Q 2016
	Pravilnik o tehničkim zahtjevima i postupcima za ocjenjivanje usaglašenosti eksplozivnih materija, za civilnu upotrebu (MUP)	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama	II Q 2016

Pravni akt EU koji se preuzima	Pravni akt CG kojim se vrši preuzimanje Nadležni organ	Pravni osnov za podzakonske akte	Period usvajanja
STARI PRISTUP TEKSTIL, OBUĆA I KRISTALNO STAKLO			
Regulativa (EU) 1007/2011	Pravilnik o obilježavanju i označavanju tekstilnih tkanina (ME)	ZTZP	I Q 2015
Direktiva 94/11/EZ	Pravilnik o obući (ME)	ZTZP	IV Q 2014
Direktiva 69/493/EEZ	Pravilnik o proizvodima od kristalnog stakla (ME)	ZTZP	IV Q 2014
STARI PRISTUP PREKURSORI ZA DROGE			
Regulativa (EZ) 273/2004	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci (MZ)		I Q 2018
	Pravilnik o sadržini dovođenja i sadržini zahtjeva za dobijanje dozvole za proizvodnju prekursora (MZ)	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci (ZKPPS)	II Q 2015
	Pravilnik o sadržini dozvole za promet i sadržini zahtjeva za dobijanje dozvole za promet prekursora (MZ)	ZKPPS	IV Q 2014
	Pravilnik o obliku, sadržini, načinu korišćenja i čuvanju izjave krajnjeg korisnika prekursora (MZ)	ZKPPS	IV Q 2014
	Pravilnik o sadržini odobrenja za korišćenje prekursora, i sadržini zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje prekursora (MZ)	ZKPPS	III Q 2015
	Pravilnik o podacima i sadržini izvještaja o proizvodnji i prometu prekursora (MZ)	ZKPPS	III Q 2015
	Pravilnik o obrascu, sadržini i načinu dostavljanja obavještenja nadležnom organu države na čiju teritoriju treba da se izvese prekursor (MZ)	ZKPPS	III Q 2015
	Pravilnik o obliku i sadržini izvještaja pravnog lica koje je izvršilo uvoz ili izvoz prekursora (MZ)	ZKPPS	III Q 2015
	Pravilnik o sadržini i načinu vođenja registra pravnih lica koja vrše proizvodnju, promet, uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora (MZ)	ZKPPS	IV Q 2015

	Pravilnik o sadržini zahtjeva i obrascu dozvole za uvoz, izvoz, transit i prevoz prekursora (MZ)	ZKPPS	III Q 2015
	Pravilnik o sadržini i načinu vođenja evidencija pravnih lica koja se bave proizvodnjom i/ili prometom prekursora (MZ)	ZKPPS	III Q 2015

STARI PRISTUP KOZMETIČKI PROIZVODI

Regulativa (EZ) 1223/2009	Zakon o kozmetičkim proizvodima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za kozmetičke proizvode (MZ)	Zakon o kozmetičkim proizvodima	I Q 2018

STARI PRISTUP LJEKOVI

	Zakon o lijekovima (MZ)		IV Q 2016
Direktiva 89/105/EEZ	Uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova (MZ)	Zakon o lijekovima (ZLJ)	IV Q 2014
	Pravilnik o kriterijumima za stavljanje lijeka na listu lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava nacionalnog fonda za zdravstveno osiguranje	Zakon o zdravstvenom osiguranju	I Q 2015
Direktiva 2001/82/EZ	Zakon o lijekovima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o varijacijama dozvole za stavljanje lijeka u promet (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o prodaji lijekova na veliko (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o obilježavanju lijekova (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o načinu propisivanja i izdavanja lijekova (uključujući medicinske lijekove) (MZ)	ZLJ	II Q 2016
Direktiva 2001/83/EZ	Zakon o lijekovima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o farmakovigilanci (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
	Pravilnik o tradicionalnim biljnim lijekovima (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
	Pravilnik o homeopatskim lijekovima (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o varijacijama dozvole za stavljanje lijeka u promet (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o prodaji lijekova na veliko (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o obilježavanju lijekova (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	I Q 2016

	Pravilnik o načinu propisivanja i izdavanja lijekova (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	II Q 2015
	Zakon o lijekovima (MZ)		IV Q 2016
Direktiva 2003/94/EZ	Smjernice dobre proizvođačke prakse (MZ)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o proizvođačima lijekova (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o tradicionalnim biljnim lijekovima (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
	Pravilnik o homeopatskim lijekovima (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Zakon o lijekovima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Direktiva 2005/28/EZ	Pravilnik o naprednim terapijama (MZ)	ZLJ	I Q 2017
	Pravilnik o farmakovigilanci (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Pravilnik o varijacijama dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Regulativa (EZ) 726/2004	Zakon o lijekovima (MZ)		IV Q 2016
Regulativa (EZ) 1950/2006	Zakon o lijekovima (MZ)		IV Q 2016
	Pravilnik o naprednim terapijama (MZ)	ZLJ	I Q 2017
Regulativa (EU) 1235/2010	Pravilnik o farmakovigilanci (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
Regulativa (EZ) 141/2000	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Regulativa (EZ) 847/2000	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Regulativa (EZ) 1901/2006	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o naprednim terapijama (MZ)	ZLJ	I Q 2017
Regulativa (EZ) 1234/2008	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o varijacijama dozvole za stavljanje lijeka u promet (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Direktiva 1991/412/EEZ	Smjernice dobre proizvođačke prakse (MZ)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o proizvođačima lijekova (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Regulativa (EU) 198/2013	Pravilnik o obilježavanju lijekova (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Direktiva 2006/130/EZ	Pravilnik o načinu propisivanja i izdavanja lijekova (uključujući veterinarske lijekove) (MZ)	ZLJ	II Q 2015
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Regulativa (EZ) 470/2009	Pravilnik o procedurama za uspostavljanje maksimalnog nivoa rezidua farmakološki aktivnih supstanci	ZLJ	II Q 2015
Regulativa (EU) 536/2014	Zakon o lijekovima	ZLJ	IV Q 2016
Regulativa (EU) 699/2014	Zakon o lijekovima	ZLJ	IV Q 2016

**STARI PRISTUP
ĐUBRIVA**

Pravilnik o postupku i dokumentima za određivanje tipova, klasifikaciju i način označavanja sredstava za ishranu bilja (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	IV Q 2014
Pravilnik o bližem sadržaju deklaracije, načinu označavanja i pakovanja sredstava za ishranu bilja u prometu (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	IV Q 2014
Pravilnik o načinu evidencije amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota koja se stavljaju u promet (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	I Q 2015
Pravilnik o načinu donošenja i sprovođenja mjera ukoliko sredstvo za ishranu bilja predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	II Q 2015
Pravilnik o način skladištenja i rukovanja amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	III Q 2015
Pravilnik o visini troškova za izdavanja odobrenja za sredstva za ishranu bilja (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	III Q 2015
Pravilnik o bližim uslovima za upis, sadržaj i način vođenja Liste sredstava za ishranu bilja (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	IV Q 2015
Regulativa EZ 2003/2003 Pravilnik o bližim uslovima i sadržaj zahtjeva za izdavanje odobrenja za istraživanja i ispitivanja novih sredstava za ishranu bilja (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	III Q 2016
Pravilnik o metodama za provjeru usklađenosti sa graničnim vrijednostima, otpornosti na detonacije	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	IV Q 2016
Pravilnik o načinu pregleda, uzimanja uzoraka i metode uzorkovanja, veličinu uzorka sredstva za ishranu bilja (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	IV Q 2016
Pravilnik o uslovima za amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota u pogledu karakteristika i graničnih vrijednosti (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	I Q 2017
Pravilnik o metodama ispitivanja i uzorkovanje za utvrđivanje karakteristika sredstava za ishranu bilja i dozvoljena odstupanja (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	III Q 2017
Pravilnik o karakteristikama i drugim uslovima za proizvodnju sredstava za ishranu bilja (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	IV Q 2017
Pravilnik o bližem sadržaju baze podataka i način vođenja baze podataka za sredstva za ishranu bilja i načinu uspostavljanja informacionog sistema (MPRR)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja	I Q 2018

**STARI PRISTUP
HEMIKALIJE**

Regulativa (EZ) 850/2004	Lista opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen (MORT)	Zakon o hemikalijama	IV Q 2014
Regulativa (EZ) 1102/2008	Lista opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen (MORT)	Zakon o hemikalijama	IV Q 2014
Regulativa (EU) 689/2008	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku prethodnog obavještanja i postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za izvoz hemikalija (MORT)	Zakon o hemikalijama	IV Q 2014
	Lista opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen (MORT)		

STARI PRISTUP BIOCIDNI PROIZVODI

Regulativa (EZ) 1907/2006	Zakon o biocidnim proizvodima (MORT)		IV Q 2014
	Zakon o biocidnim proizvodima (MORT)		IV Q 2014
	Lista aktivnih materija (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2014
	Pravilnik o vrstama biocidnih proizvoda (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	II Q 2015
	Pravilnik o podacima potrebnim za upis biocidnog proizvoda u Privremenu listu (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	III Q 2015
Regulativa (EU) 528/2012	Pravilnik o tehničkom dosjeu biocida (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	III Q 2015
	Pravilnik o metodama ispitivanja efikasnosti biocidnog proizvoda (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	I Q 2016
	Pravilnik o spEZifičnim zahtjevima za klasifikaciju, označavanje i pakovanje biocida (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	II Q 2016
	Pravilnik o vrstama opasnih biocidnih proizvoda i evidenciji (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	III Q 2016
	Pravilnik o maksimalno dozvoljenim količinama ostatka biocidnog proizvoda (MORT)	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016

STARI PRISTUP MOTORNA VOZILA

Direktiva 2007/46/EZ (Okvirna Direktiva)	Pravilnik o homologaciji tipa motornih vozila i njihovih dijelova i opreme (MSP)	Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima (ZBSP) Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti (ZTZP)	IV Q 2015
Direktiva 70/157/EEZ	Pravilnik o odobravanju tipa dozvoljenog nivoa zvuka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015

Direktiva 70/221/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije s obzirom na rezervoar tečnog goriva i zaštitu od zadnjeg podlijetanja motornih vozila i njihovih prikolica (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 70/222/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za vozila s obzirom na prostor za registarsku tablu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 70/311/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za motorna vozila s obzirom na uređaje za upravljanje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 70/387/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za motorna vozila kategorije M i N s obzirom na njihova vrata (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 70/388/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za zvučno-obavještanje uređaje za motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2003/97/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije retrovizora i njihove ugradnje na motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 71/320/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih i priključnih vozila s obzirom na kočenje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 72/245/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na sprečavanje elektromagnetskih smetnji (elektromagnetsku kompatibilnost) (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 74/60/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na njihovu unutrašnju opremljenost (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 74/61/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na uređaje za sprečavanje neovlašćene upotrebe (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 74/297/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na ponašanje upravljačkog mehanizma pri sudaru (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 74/408/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije naslona za glavu na sjedištima motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 74/483/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa motornih vozila s obzirom na vanjske izbočine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 75 443/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za motorna vozila obzirom na prenos za vožnju unazad i uređaj za pokazivanje brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/114/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na proizvođačevu tablu i oznake (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/115/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na sidrišta sigurnosnih pojaseva (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/756/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih i priključnih vozila s obzirom na ugradnju uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015

Direktiva 76/757/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa katadioptera za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/758/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa gabaritnih, prednjih i zadnjih pozicijskih svjetala i kočionih svjetala za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/759/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa pokazivača smjera za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/760/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa svjetala zadnje registracijske table za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/761/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije glavnih svjetala za dugi i/ili kratki svjetlosni snop za motorna vozila i izvore svjetlosti za upotrebu u homologovanim svjetlima motornih vozila i njihovih prikolica (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 76/762/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije prednjih svjetala za maglu za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 77/389/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M i N s obzirom na uređaje za vuču (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 77/538/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa zadnjih svjetala za maglu za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 77/539/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije svjetala za vožnju unazad za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 77/540/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije parkirnih svjetala za motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 77/541/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije sigurnosnih pojasa i sistema za držanje putnika i njihovog ugrađivanja u motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 77/649/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na vozačevo vidno polje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 78/316/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na označavanje upravljačkih uređaja, pokaznih svjetala i indikatora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 78/317/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na sisteme za odmrzavanje i odmagljivanje staklenih površina (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 78/318/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na sisteme za brisanje i pranje vjetrobranskog stakla (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2001/56/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za sisteme za grijanje u motornim vozilima i njihovim prikolicama (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015

Direktiva 78/549/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na blatobrane (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 78/932/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije naslona za glavu na sjedištima motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 80/1269/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije s obzirom na određivanje snage motora motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2005/55/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na emisiju (Euro IV i V) teških teretnih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Regulativa EZ 595/2009	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na emisiju (Euro VI) teških teretnih vozila/pristup informaciji (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 89/297/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na bočnu zaštitu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 91/226/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila i njihovih prikolica s obzirom na sisteme za zaštitu od prskanja ispod točkova (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 92/21/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na njihove mase i dimenzije (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 92/22/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije sigurnosnih stakala i materijala za stakla motornih vozila i njihovih prikolica i vozila s obzirom na ugradnju tih stakala (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 92/23/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije guma za motorna i priključna vozila i njihovu ugradnju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 92/24/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa uređaja za ograničenje brzine ili sličnih ugrađenih sistema za ograničenje brzine određenih kategorija motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 97/27/EZ	Pravilnik o postupku homologacije određenih kategorija vozila s obzirom na mase i dimenzije (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 92/114/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa motornih vozila kategorije N s obzirom na vanjske izbočine ispred zadnjeg zida kabine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 94/20/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije mehaničkih spojnica za povezivanje motornih i priključnih vozila i njihove ugradnje na ta vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015

Direktiva 95/28/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije materijala namjenjenih za upotrebu u unutrašnjosti motornih vozila određenih kategorija s obzirom na njihovu gorivost	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2001/85/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u homologaciji motornih vozila za prevoz putnika koja osim vozačkog sjedišta imaju više od osam sjedišta (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 96/79/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na zaštitu putnika u slučaju čeonog sudara (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 96/27/EZ	Pravilnik o postupku homologacije vozila s obzirom na zaštitu putnika u slučaju bočnog sudara (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 98/91/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih i priključnih vozila namijenjenih za prevoz opasnih materija (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2000/40/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na zaštitu od prednjeg podlijetanja (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Regulativa (EZ) 78/2009	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na zaštitu pješaka i drugih nezaštićenih učesnika u drumskom prevozu prethodno i za vrijeme sudara s motornim vozilom (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2005/64/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na mogućnost njihove ponovne upotrebljivosti, rEZikliranja i upotrebe (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2006/40/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na emisiju iz njihovih sistema za klimu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Regulativa (EZ) 79/2009	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s pogonom na vodonik (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Regulativa (EZ) 661/2009	Pravilnik o postupku homologacije određenih komponenti djelova i karakteristika motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Regulativa (EU) 65/2012	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na pokazivač promene brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Regulativa (EU) 347/2012	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na napredni ABS (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Regulativa (EU) 351/2012	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na sistem upozorenja o napuštanju trake (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
MOTORNA VOZILA NA DVA ILI TRI TOČKA			
Direktiva 2002/24/EZ (Okvirna Direktiva)	Pravilnik o homologaciji tipa motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/14/EEZ	Pravilnik o homologaciji motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na kočenje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015

Direktiva 93/29/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na označavanje upravljačkih uređaja, pokaznih svjetala i indikatora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/30/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije za zvučno-obavještajne uređaje motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/31/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva točka s obzirom na oslonce (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/32/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom rukohvate za putnike (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/33/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri s obzirom na zaštitu od neovlaštene upotrebe (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/34/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na propisane oznake (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/92/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na ugradnju uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/93/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na mase i dimenzije (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 93/94/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na prostor za ugradnju zadnje registarske tablice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 95/1/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima i homologaciji motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na najveću brzinu i najveću snagu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 97/24/EZ	Pravilnik o postupku homologacije određenih sastavnih djelova i karakteristika motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015
Direktiva 2000/7/EZ	Pravilnik o postupku homologacije brzinomjera motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2015

TRAKTORI ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Direktiva 2003/37/EZ (Okvirna Direktiva)	Pravilnik o homologaciji tipa traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 74/151/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na najveću dopuštenu ukupnu masu, položaj i pričvršćivanje zadnjih registarskih tablica, rezervoara goriva, dodatne utege, zvučno-obavještajne uređaje, dopušteni nivo buke i izduvne sisteme (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 74/152/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na najveću konstrukcijsku brzinu i platformu za teret (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017

Direktiva 74/346/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na retrovizore (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 74/347/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na vidno polje i brisače vjetrobranskog stakla (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 75/321/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaj za upravljanje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 75/322/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na sprečavanje elektromagnetskih smetnji (EMC) (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 75/443/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na rikverc i mjerač brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 75/541/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na sigurnosne pojaseve (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 76/115/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na sidrišta sigurnosnih pojaseva (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 76/432/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na kočenje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 76/763/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na putnička sjedišta (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 77/311/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na nivo buke koju osjeća vozač traktora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 77/536/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na zaštitnu konstrukciju pri prevrtanju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 78/764/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na vozačko sjedište (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 2000/25/EZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na emisiju štetnih sastojaka iz dizel motora koji se ugrađuju u takve traktore (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 78/933/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na ugradnju uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 79/532/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaje za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 79/533/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaje za vuču i prenos za vožnju unazad (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 79/622/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije zaštitnih konstrukcija pri prevrtanju traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017

Direktiva 80/720/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na radni prostor, pristup vozačkom mjestu i vrata i prozore (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 86/297/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na priključna vratila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 86/298/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije zadnjih zaštitnih konstrukcija pri prevrtanju uskih traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 86/415/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na instalaciju kontrole (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 87/402/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije zaštitnih konstrukcija pri prevrtanju ugrađenih ispred vozačkog sjedišta uskih traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 89/173/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na dimenziju i masu prikolice, stakla, upravljača brzine, zaštite pogonskih komponenti, kočionih komponenti prikolice i tablica (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 89/297/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na lateralnu zaštitu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 91/226/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaj za ograničavanje brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 92/24/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na sistem za potiskivanje gasova (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 2000/25/EZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na emisiju štetnih sastojaka iz njihovih motora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 97/68/EEZ	Pravilnik o emisiji iz mašina koje se ne kreću putevima (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2017

Pravni akt EU koji se preuzima	Pravni akt CG kojim se vrši preuzimanje Nadležni organ	Pravni osnov za podzakonske akte	Period usvajanja
PROCEDURALNE MJERE			
Direktiva 2008/51/EZ	Zakon o oružju (MUP)		IV Q 2014
	Podzakonski propis za sprovođenje Zakona o oružju (MUP)	Zakon o oružju	II Q 2015
Direktiva 91/477/EEZ	Zakon o oružju (MUP)		IV Q 2014
	Podzakonski propis za sprovođenje Zakona o oružju (MUP)	Zakon o oružju	II Q 2015
Direktiva 2009/43/EZ	Zakon o kontroli izvoza roba dvostruke namjene (ME)		IV Q 2014
Regulativa (EZ) 428/2009	Zakon o kontroli izvoza roba dvostruke namjene (ME)		IV Q 2014

	Pravilnik o obrascima zahtjeva i dozvola za izvoz roba dvostruke namjene, pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći (ME)	Zakon o kontroli izvoza roba dvostruke namjene	IV Q 2014
Direktiva 2009/43/EZ	Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima (ME)		IV Q 2014
	Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima (ME)		IV Q 2014
Regulativa (EZ) 428/2009	Pravilnik o obrascima zahtjeva za izdavanje dozvole, sadržaju i obrascima drugih dokumenata koji su potrebni za vršenje spoljne trgovine kontrolisanom robom (ME)	Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima	IV Q 2014
Regulativa (EZ) 1236/2005	Odluka o utvrđivanju liste roba koja se može koristiti za antitorturu represiju mučenje (ME)	Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima	II Q 2015
Direktiva 2004/17/EZ	Pravilnik o spoljnoj trgovini sredstvima za posebne namjene (ME)	Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima	III Q 2015
Direktiva 2009/81/EZ	Pravilnik o spoljnoj trgovini sredstvima za posebne namjene (ME)	Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima	III Q 2015
	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o spoljnoj trgovini (ME)		IV Q 2014
Regulativa (EZ) 2368/2002	Odluka o spoljnoj trgovini dijamantima (Kimberli proces) (ME)	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o spoljnoj trgovini	II Q 2015

SKRAĆENICE

ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MSP	Ministarstvo saopražaja i pomorstva
MIDT	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
ZLJ	Zakon o lijekovima
ZMS	Zakon o medicinskim sredstvima
ZBSP	Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima
ZTZP	Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti
ZKPPS	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci